

NÜFUSBİLİM DERNEĞİ RAPORLARI

TOPLUMSAL CİNSİYET GÖSTERGELERİ OLUŞTURMA EYLEM PLANI

NÜFUSBİLİM DERNEĞİ TARAFINDAN
KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
İÇİN HAZIRLANMIŞTIR.

Mesut DEREN
Şebnem CANPOLAT
Dr. Güler KOÇBERBER

**ANKARA
KASIM 2005**

TOPLUMSAL CİNSİYET GÖSTERGELERİ OLUŞTURMA EYLEM PLANI

	Sayfa
1. GİRİŞ ve ÇALIŞMANIN AMACI.....	4
2. TOPLUMSAL CİNSİYET.....	5
3. TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİNİN ANA PLAN VE PROGRAMLARA YERLEŞTİRİLMESİ ile İLGİLİ KURUM, KURULUŞ VE SÖZLEŞMELER.....	7
3.1. KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ.....	8
3.1.1. GENEL MÜDÜRLÜĞÜN BUGÜNE KADAR TOPLUMSAL CİNSİYETE DUYARLI İSTATİSTİKLER OLUŞTURULMASINA YÖNELİK YÜRÜTTÜĞÜ ÇALIŞMALAR...	10
3.2. DİE TOPLUMSAL YAPI VE CİNSİYET İSTATİSTİKLERİ ŞUBESİ.....	11
3.3. ULUSLARARASI SÖZLEŞMELER.....	12
4. VERİ ÜRETEK KURUMLAR.....	14
4.1. DEVLET İSTATİSTİK ENSTİTÜSÜ.....	14
4.1.1. DEVLET İSTATİSTİK ENSTİTÜSÜNÜN VERİ KAYNAKLARI.....	15
4.1.2. DEVLET İSTATİSTİK ENSTİTÜSÜ TARAFINDAN YÜRÜTÜLEN ve RAPORDA YER ALAN ÇALIŞMALAR HAKKINDA GENEL BİLGİ.....	16
4.1.2.1. 2000 GENEL NÜFUS SAYIMI.....	17
4.1.2.2. EVLENME İSTATİSTİKLERİ.....	19
4.1.2.3. BOŞANMA İSTATİSTİKLERİ.....	21
4.1.2.4. İNTİHAR İSTATİSTİKLERİ.....	22
4.1.2.5. ÖLÜM İSTATİSTİKLERİ.....	23
4.1.2.6. TÜRKİYE EĞİTİM HARCAMALARI ARAŞTIRMASI 2002.....	24
4.1.2.7. EĞİTİM İSTATİSTİKLERİ.....	27
4.1.2.7.1. ÖRGÜN EĞİTİM İSTATİSTİKLERİ.....	27
4.1.2.7.2. YAYGIN EĞİTİM İSTATİSTİKLERİ.....	29
4.1.2.8. YAŞAM MEMNUNİYETİ ARAŞTIRMASI.....	31
4.1.2.9. HANEHALKI GELİR VE TÜKETİM HARCAMALARI ANKETİ.....	32
4.1.2.10. HANEHALKI İŞGÜCÜ ANKETİ.....	34
4.1.2.11. ZAMAN KULLANIMI ANKETİ.....	36
4.1.2.12. 2002 TÜRKİYE ÖZÜRLÜLER ARAŞTIRMASI.....	39
4.1.2.13. CEZA VE TUTUKEVLERİNDE BULUNAN HÜKÜMLÜ-TUTUKLU ve PERSONEL İSTATİSTİKLERİ.....	41
4.1.2.14. 2000 GENEL NÜFUS SAYIMI GÖÇ İSTATİSTİKLERİ.....	42
4.1.2.15. 1989 TÜRKİYE NÜFUS ARAŞTIRMASI.....	44
4.2. HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ NÜFUS ETÜTLERİ ENSTİTÜSÜ.....	46
4.2.1. TÜRKİYE NÜFUS ve SAĞLIK ARAŞTIRMASI 2003	46

	Sayfa
4.2.2. ULUSAL ANNE ÖLÜMLERİ ÇALIŞMASI.....	49
4.2.3. TÜRKİYE GÖÇ ve YERİNDEN OLMUŞ NÜFUS ARAŞTIRMASI.....	51
4.3. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI.....	52
4.3.1. ÖRGÜN EĞİTİM.....	54
4.3.2. YAYGIN EĞİTİM.....	58
4.3.3. HAYDİ KIZLAR OKULA KAMPANYASI.....	58
4.4. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI.....	58
4.4.1. MERKEZİ NÜFUS İDARESİ SİSTEMİ.....	59
4.4.2. OLAY İSTATİSTİKLERİ.....	62
4.4.3. İL ENVANTERİ MODERNİZASYONU PROJESİ.....	63
4.4.4. YEREL YÖNETİMLER BİLGİ TABANI PROJESİ.....	64
4.5. SAĞLIK BAKANLIĞI.....	65
4.5.1. EV HALKI TESPİT FİŞİ.....	67
4.5.2. KİŞİSEL SAĞLIK FİŞİ.....	69
4.5.3. GEBE-LOHUSA İZLEME FİŞİ.....	70
4.5.4. BEBEK VE ÇOCUK İZLEME FİŞİ.....	71
4.6. YÜKSEK SEÇİM KURULU.....	72
4.7. ADALET BAKANLIĞI.....	74
4.8. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI.....	76
4.8.1. ÇALIŞMA HAYATI İSTATİSTİKLERİ.....	76
5. TOPLUMSAL CİNSİYET AÇISINDAN ÖNEMLİ İSTATİSTİK VE GÖSTERGELER.....	78
6. GENEL DEĞERLENDİRME ve ÖNERİLER.....	105
KAYNAKLAR.....	109
EK 1: TOPLUMSAL CİNSİYET AÇISINDAN ÖNEMLİ İSTATİSTİK VE GÖSTERGELERİN TANIMLARI.....	111
EK 2 : İSTATİSTİKİ BÖLGE TANIMI.....	117

1. Giriş ve Çalışmanın Amacı

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü için Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu desteği ile gerçekleştirilen bu çalışmada, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin önlenmesinde kullanılacak olan istatistik ve göstergelerin belirlenmesi ve toplumsal cinsiyete duyarlı veri tabanının oluşturulması amacıyla Türkiye’de üretilen verilerin gözden geçirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu raporda, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü’nün toplumsal cinsiyet bakış açısının tüm ana plan ve programlara yerleştirilmesi amacına yönelik olarak, veri üreten kurumlardan Devlet İstatistik Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, Milli Eğitim Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Yüksek Seçim Kurulu’nun ürettiği/derlediği veriler derlenmiştir. Bu kurumların dışında veri üreten kamu ve özel kurumlar, sivil toplum kuruluşlarının yürüttüğü araştırmalar ve uluslararası kuruluşlar değerlendirmeye alınmamıştır.

Raporun birinci bölümünde çalışmanın amacı, ikinci bölümünde toplumsal cinsiyet kavramı anlatılmış, üçüncü bölümde, toplumsal cinsiyet eşitliğinin ana plan ve programlara yerleştirilmesi konusu ve bunun sağlanması amacıyla görevli olan ulusal mekanizma olarak Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü’nün görev alanları tanıtılmıştır. Ayrıca, bu alanda yapılan uluslararası sözleşmelere ve DİE bünyesinde bulunan Toplumsal Yapı ve Kadın İstatistikleri Şubesinin kuruluş amacı ve çalışma alanı ile ilgili bilgilere de yer verilmiştir.

Dördüncü bölümde veri üreten kuruluşlardan yukarıda belirtilenlerin kısa görev ve çalışma alanı tanımları, yürütülen her araştırma ve çalışmaya ilişkin olarak *amaç ve konu başlıkları, verinin toplanma biçimi, verinin ölçüm düzeyi, verinin toplanma sıklığı, kullanıcıya açılması, yayınlar ve üretilen göstergeler* açıklanarak üretilen verilere ilişkin genel bir bilgi sunulması amaçlanmıştır.

Üretilen istatistik ve göstergeler arasından toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına yönelik olarak önemli olabilecek göstergelerin tek tek ele alındığı beşinci bölümde ise; üretilen gösterge ve istatistikler, veri kaynakları, cinsiyet bazında ayrıştırmanın olup olmadığı, cinsiyet bazında ayrıştırmanın yanı sıra yaş, eğitim düzeyi, medeni durum, bölge, kırsal-kent gibi temel değişkenlerle birlikte verilir verilmeyeceği, hesap edildiği ölçek bilgilerinin yer aldığı tablolara “nüfus ve demografi”, “sağlık”, “adalet”, “eğitim”, “suç ve şiddet”, “istihdam”, “seçim” ve “diğer” konu başlıkları altında yer verilmiştir. Altıncı bölümde ise genel değerlendirme ve önerilere yer verilmiştir.

Genel Müdürlük, daha sonra bu konuda veri üreten kuruluşlar ile kullanıcıları bir araya getirerek ***kadına yönelik şiddet, eğitim, çalışma yaşamı ve yoksulluk, medya, sağlık, siyasal katılım/karar alma mekanizmaları*** başlıkları altında oluşturulacak olan çalışma gruplarında bu alandaki sorunlar ve çözüm önerileri konusunda çalışmalarını sürdürecektir. **Bu rapor, Genel Müdürlüğün, toplumsal cinsiyet bakış açısının ana plan ve programlara yerleştirilmesinde önemli bir yer tutan istatistiklerin ve göstergelerin değerlendirilmesi konusunda yürüteceği çalışmalar için bir başlangıç oluşturma ve durum tespiti niteliğindedir.**

Toplumsal cinsiyet konusunda hangi bilginin üretilmesine ihtiyaç duyulduğu, dönemlere ve ülkelerin içinde bulunduğu koşullara göre farklılık göstermektedir. Kadınlar, pek çok sosyal, kültürel olayın ana aktörleri olmalarına rağmen, pek çok alanda bugüne kadar üretilen veride yer alamadıklarından yaşadıkları deneyimlerin görünür olmasını sağlamak, kadınlara ilişkin veri üretilmesiyle mümkün hale gelebilir. Kadınlara ilişkin veri üretimi 1970'li yıllardan itibaren dünyada tartışılan konulardan biri haline gelmiştir. Türkiye'de de 1990'lı yıllarda KSGM ve DİE'nin başlattığı çalışmalar ile bu alanda veri üretilmeye başlanmıştır.

2. Toplumsal Cinsiyet¹

Toplumsal cinsiyet eşitliği, kadın ve erkeğin, kamusal ve özel alanın her alanında eşit fırsatlar, haklar ve sorumluluklara sahip olması, kadın ve erkeğin eşit oranda görünür, güçlü ve eşit katılımında olmasının sağlanması anlamına gelmektedir. Toplumsal cinsiyet kavramı, sosyal olarak oluşturulan bir kavram olarak kadın ve erkeğin günlük hayatın her alanında görev, sorumluluk ve rollerinin de farklı kurgulanmasına neden olmaktadır. Kadın ve erkek arasındaki eşit olmayan güç ilişkileri, hayatın pek çok alanında karşımıza erkeklerin egemen olduğu, buna karşılık kadınların ikincilleştirildiği bir sosyal yapıyı ortaya çıkarmaktadır. Üretilen politikalar ve programlar toplumsal cinsiyet eşitsizliği dikkate alınmadığı sürece bu konudaki eşitsizliklerin pekiştirilmesine katkıda bulunmaktadır.

Toplumsal cinsiyet her ne kadar, zaman zaman, dile yeni giren bir terim olarak yabancılaşırsa ve belirli bir dirençle karşılanmış olsa da, cinsiyetin biyolojik belirlenmeleri arasındaki farkı anlayabilmek ve süreçleri birbirlerinden ayırt edebilmek açısından son derece önemli ve işlevsel bir kavramdır.

¹ KSGM, Toplumsal Cinsiyet El Kitabı (Basılmamış döküman).

Bu çerçevede **toplumsal belirlenme** ve **değişme** toplumsal cinsiyet kavramının iki önemli unsurudur. Ancak bunlardan daha öncelikli olan **öğrenme** üzerine yapılması gereken vurgudur. Çünkü kadınlar ve erkekler için hangi davranışların doğru ve/ya uygun, hangilerinin ise yanlış olduğu ve kadınlar ile erkeklerin hangi işleri yapabilecekleri gibi konular toplumsallaşma sürecinde ve kültürün içinde öğrenilmektedir.

Toplumsal cinsiyet rolleri ve kimlikleri yalnızca insanların geçirdikleri farklı biyolojik gelişme evreleri açısından değil, ama ait oldukları ulusal ve kültürel kimlikler, toplumsal katmanlar ve gruplar açısından da pek çok farklılık gösterir. Toplumlar ve kültürlerarası farklılıklar kadar, aynı toplum ve kültür içinde de birbirlerinden oldukça farklılaşmış toplumsal cinsiyet rolleri ve kimlikleri ortaya çıkabilir.

Toplumsal cinsiyet rolleri erkekler ve kadınlar arasındaki farklılıkların toplumsal olarak nasıl algılandığına bağlı olarak ortaya çıkar, toplumsal cinsiyete dayalı iş bölümü içinde pekişir, erkeklerin ve kadınların düşünce, davranış ve hissediş biçimlerini belirler. Toplumsal cinsiyet rolleri genel olarak üretim, yeniden üretim, topluluğun idame ettirilmesi ve toplumsal-siyasal katılım gibi dört tip toplumsal aktivite içinde ele alınabilir. Bireylerin bu aktivitelerden her birine dahil olma hali ve biçimleri belirli bir zaman ve yer içinde mevcut olan toplumsal iş bölümünün nasıl kurulmuş olduğunu yansıtır. Dolayısıyla toplumsal cinsiyet rolleri, içinde bulunulan zamana ve koşullara bağlı olarak, hem aynı kültürün içinde, hem de kültürler arasında değişik biçimlerde ortaya çıkabilir.

Toplumsal cinsiyet rolleri toplumsal kimliğin ve aidiyetin ayrılmaz birer parçasıdır. Toplumsal cinsiyet rolleri kendimiz ve başkaları hakkındaki beklentilerimizi, neleri yapmamızın mümkün olduğunu ve bunları hangi kaynakları kullanarak ve ne zaman yapabileceğimizi belirlerler. Bireyin önceden oluşmuş ve toplum tarafından onaylanmış toplumsal cinsiyet rolleri dahilinde davranması onun toplumsal aidiyet duygusunun pekişmesine yardım eder ve toplumsal kabul görmesini sağlar. Ancak bu roller tek bir cinsiyet için ve aynı topluluk içinde bile değişkenlik gösterebilirler.

Toplumsal cinsiyete dayalı işbölümü toplumsal cinsiyet farklılığının kendisini gösterdiği en temel durumdur ve kadınlar ile erkekler arasındaki iş dağılımına bakarak izlenebilir. Bu iş bölümünün şekillenmesi bazıları tarafından doğal addedilse de toplumsal bulgular bunun tersini göstermektedir. Dolayısıyla bu biyolojik bir olgu değildir. Toplumların kadınlar ve erkekler için farklı rolleri, sorumlulukları ve aktiviteleri uygun görmeleri haline cinsiyete dayalı işbölümü denmektedir. Bu roller hem cinsiyetler arasında hem de aynı cinsiyet içinde toplumsal, kültürel ve iktisadi koşullara bağlı olarak farklılıklar göstermektedir.

Toplumsal cinsiyet ilişkileri açısından bakıldığında kaynaklara ve bunlardan elde edilen faydaya erişilmesinde kadınlar aleyhine bir tabloyla karşı karşıya kalınmaktadır. Aşağıda yer alan ve Birleşmiş Milletler'in, toplumsal cinsiyete dayalı iş bölümü ve toplumsal cinsiyet rolleri temelinde şekillenen dünya ölçeğinde elde etmiş olduğu istatistiki verilere bakmak konuya yeterince açıklık getirebilir:

- Kadınlar dünyadaki toplam işlerin 2/3 ünü yapıyorlar;
- Kadınlar dünyadaki toplam gelirin 1/10 unu kazanıyorlar;
- Kadınlar dünyadaki okur yazar olmayan toplam nüfusun 2/3 ünü oluşturuyorlar;
- Kadınlar dünyadaki toplam özel mülkiyetin 1/100 üne sahiptirler.

Sonuç olarak, toplumsal cinsiyet eşitsizliği sadece kadınların sorunu olarak düşünülmemeli, kadın ve erkek arasındaki güç ilişkisinin dengesizliği olarak tartışılmalıdır. Uluslararası konferansların da katkısıyla toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına yönelik olarak birçok ülkede ulusal mekanizmaların kurulması, eşitlik politikalarının geliştirilmesi ve uygulanması ve kadın konularına özel önem verilmesi gündeme gelmiştir.

3. Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Ana Plan ve Programlara Yerleştirilmesi ile İlgili Kurum Kuruluş ve Sözleşmeler

Tüm ana plan ve programlara toplumsal cinsiyet bakış açısının yerleştirilmesi toplumda yaşayan herkesin eşitliğini sağlamaya yönelik bir politika olarak, insanları politikanın merkezine koymaktadır. Yürütülecek olan politikalar insan kaynağını daha verimli olarak kullanacağından, kadın ve erkek arasındaki dengesizlikleri de ortadan kaldıracak düzeyde politikalar olacaktır. Aynı zamanda, kadınların ve erkeklerin farklı deneyimlerini dikkate alan politikalar geliştirilmiş olması, toplumun tüm ihtiyaçlarına yönelik geliştirilen politikalar olma özelliğini taşıyacaktır (Council of Europe, 1998).

Toplumsal cinsiyetin ana plan ve programlara yerleştirilmesi, hükümetin ve ulusal mekanizmanın bu konuyu öncelikli alan olarak belirlemesinin, özel bir program geliştirmesi, gerekli olan yeniden düzenlemelerin, uygulamaların yapılması konusunda çalışmalar yapabilmesinin alt yapısı için kadın ve erkek için mevcut istatistiklerin derlenmesi büyük önem taşımaktadır. Mevcut istatistiklerin sadece cinsiyet bazında ayrıştırılmış olması da bu konuda yeterli değildir. Bu istatistiklerin temel özelliklere ilişkin değişkenlerle birlikte verilmiş olması plan ve politikaların oluşturulmasına katkıda bulunacaktır. Bu açıdan istatistikler değerlendirildiğinde, kadın ve erkeğin yaşam koşullarını yansıtacak verilerin konuyla ilişkili olarak yaş, eğitim düzeyi, medeni durum, çalışma durumu gibi değişkenlerle birlikte düzenli olarak elde edilmesi gerekmektedir.

Elde edilen verilerin kullanımı, yaygınlaştırılması ve sürekliliğinin sağlanması da özel önem verilmesi gereken konulardan biridir.

Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılmamış verilere dayanarak oluşturulan politikalar kaynakların da etkin kullanılmaması anlamına gelmektedir. Kadın ve erkeğin statüleri arasındaki farkları görmek ve zamana göre bu farklılıktaki değişimi izleyebilmek açısından toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılmış veriler oldukça önemlidir.

3.1. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

“Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi” gereğince kadınlara sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasi alanlarda hak ettikleri statüyü kazandırmak üzere 1990 yılında ulusal bir mekanizma olarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bünyesinde kurulan Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü, 1991 yılında Başbakanlığa bağlanmıştır.

Genel Müdürlüğün 27.10.2004 tarih ve 5251 sayılı kanunda belirtilen görevleri;

- ✓ kadına karşı her türlü ayrımcılığı önlemek, kadının insan haklarını geliştirmek, kadını ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda etkin hale getirmek ve eğitim düzeyini yükseltmek amacıyla yapılacak her türlü çalışmaya destek vermek, bu konularda stratejiler geliştirmek, plan ve programları oluşturmak ve temel politikaların belirlenmesine katkıda bulunmak,
- ✓ kanunları ve idari düzenlemeleri görev alanı çerçevesinde izleyerek kadınların eşit hak ve fırsatlara ulaşmasını sağlayacak çalışmalar yapmak,
- ✓ kadına yönelik her türlü şiddet, taciz ve istismarın önlenmesi için çalışmalarda bulunmak; kadının aile ve sosyal yaşamdan kaynaklanan sorunlarının çözümüne destek oluşturmak,
- ✓ kadınlara kanunlarla verilen hakların tam ve eşit kullanılabilmesi ve kadın-erkek eşitliğinin toplumsal kalkınma sorunu olarak algılanması amacıyla kamuoyunu bilgilendirmek,
- ✓ sağlık, eğitim, kültür ve çalışma ve sosyal güvenlik başta olmak üzere bütün alanlarda kadınların ilerlemesini sağlayıcı ve karar mekanizmalarına katılımını artırıcı çalışmalarda bulunmak,
- ✓ görev alanına giren konularda bilgi sistemleri, kütüphane ve/veya dokümantasyon merkezi kurmak, istatistikleri derlemek, görsel ve basılı yayınlar yapmak veya yaptırmak, eğitim amaçlı faaliyetlerde bulunmak yurt içi ve yurt dışı kongre, seminer, toplantı ve benzeri etkinlikler düzenlemek,

- ✓ görev alanına giren konularda kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör ile işbirliği yapmak, koordinasyonu sağlamak,
- ✓ inceleme, araştırma ile uluslararası girişimlerden elde edilen bilgileri kamu politikalarının oluşumuna katkıda bulunması amacıyla uygulayıcı kurum ve kuruluşlara aktararak kuruluşların hizmetlerinin gelişmesine ve yeni hizmet modelleri oluşturulmasına katkıda bulunmak,
- ✓ 5.5.1969 tarihli ve 1173 sayılı kanun çerçevesinde görev alanı ile ilgili kuruluş ve organizasyonlara üye olma, gerçekleştirilecek her türlü çalışma ve etkinliğe katılmak, uluslararası sözleşmeler ile kararların getirdiği yükümlülükler doğrultusunda faaliyette bulunmak ve bu konuda gerekli raporları hazırlamak, kanuni düzenlemelerin yapılmasını sağlamaya yönelik çalışmalar yapmak,
- ✓ görev alanına giren konularda çalışmalarda bulunan uluslararası kuruluşların faaliyetlerini izlemek, alınan kararları ilgili kuruluşlara iletmek,
- ✓ çalışma alanı ile ilgili konularda yurt içi ve yurt dışında bilimsel araştırmalar yapmak ve yaptırmak, projeler geliştirmek, desteklemek, bunların uygulamaya konulmasını sağlamak ve uluslararası kuruluşlarla ortak projeler yürütmek

olarak tanımlanmıştır.

Türkiye'nin 4. Dünya Kadın Konferansı'nda kadınların ilerlemesinde kurumsal mekanizmalar başlığı altında verdiği taahhütlerde kadın konusuyla ilgili ulusal mekanizmanın personel ve finans açısından güçlendirilmesi, hizmetlerinin yurt çapında yaygınlaştırılmasını temin için gerekli örgütlenme yapısının oluşturulması, devlet kurum ve kuruluşlarında kadın birimlerinin oluşturulması ve gerek bu birimler aralarında koordinasyonun sağlanması ve gerek bu birimler arasında gerekse sivil toplum örgütleri arasında sağlıklı bilgi akışını sağlayacak bir ağ kurulması yer almaktadır. Bu taahhütlerin gerçekleşmesine yönelik belirlenen hedeflerden birisi de **toplumsal cinsiyete dayalı istatistiklerin geliştirilmesi** olarak belirtilmiştir (KSSGM, 1998).²

Hükümet tarafından bu alanda yapılması belirlenen taahhütler;

- ✓ 1998 yılı sonunda kadın istatistikleri ve göstergeleri veri tabanı ile ilgili çalışmaların DİE tarafından tamamlanması,
- ✓ Zaman kullanımı anketinin 1997-1998 döneminde DİE tarafından gerçekleştirilmesi, buna bağlı olarak kadınların ev içi üretimleri ve gönüllü çalışmalarının gayri safi milli hasıla hesaplarına dahil edilmesi,

² Ulusal Eylem Planı, KSSGM, Ağustos 1998, Ankara.

- ✓ 1997-1998 döneminde "Yoksulluk Sınırı Altındaki Hanelerde Kadın ve Çocukların Durumu" ve "Hanehalkı Reisi Kadın ve Çocukların Durumu" ve "Hanehalkı Reisi Kadın ve Erkek Olan Hanelerin Gelirlerinin Karşılaştırılması" çalışmalarının DİE tarafından gerçekleştirilmesi,
- ✓ İstatistiklerle Kadın, 1927-1996 başlıklı kitabın 1998 sonunda yayınlanması,
- ✓ DİE tarafından yapılacak nüfus araştırmalarında temel demografik göstergelerin yanında, anne ölümlülüğü ve cinsiyet ayrımında yetişkin ölümlülüğü konusunda yeni verilerin derlenmesi,
- ✓ Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü tarafından yapılacak nüfus araştırmalarında doğurganlık, bebek ve çocuk ölümlülüğü, doğum öncesi ve sonrası bakım, aile planlaması hizmetleri, çocuk sağlığı ve kadının statüsü vb. konularda yeni verilerin derlenmesi

olarak belirlenmiştir.

3.1.1. Genel Müdürlüğün Bugüne Kadar Toplumsal Cinsiyete Duyarlı İstatistikler Oluşturmasına Yönelik Yürüttüğü Çalışmalar

Yukarıda belirtilen görevler doğrultusunda Genel Müdürlük 1993 yılında DİE bünyesinde kurulmuş olan Toplumsal Yapı ve Kadın İstatistikleri Şubesi'nin desteklenmesine katkıda bulunmuştur. Bu destek, T.C. Hükümeti ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı teknik işbirliği ile başlamış, Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen Kadının Kalkınmaya Katılımının Güçlendirilmesi Ulusal Programı çerçevesinde bir protokol ile DİE bünyesinde kadın istatistikleri üretilmesi amacıyla bir şube oluşturulması ve bu şubenin desteklenmesiyle sürdürülmüştür. Proje ile üretilen verilerin toplumsal cinsiyet bakış açısıyla ayrıştırılması amaçlanmıştır. Bu proje kapsamında "1927-1990" ve "1927-1992" yıllarına ilişkin istatistikler "İstatistiklerle Kadın" isimli iki yayın olarak basılmıştır.

Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı "Toplumda Kadın Katılımı Özel İhtisas Komisyonunun Çalışma Hayatı, Gelir ve Yoksulluk ve Kadın Alt Komisyonu" raporunda da kadının çalışma biçimlerinin kavramsallaştırılması ve istatistiklere yansıtılmasıyla ilgili olarak

- ✓ kadın odaklı veri üretimini gerçekleştirmek için, Türkiye'de kadının statüsünü ve sorunlarını açıklama anlamında ülke koşullarına uygun veri derleme ve veri analizi yöntemlerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması, DİE'nin bu konuda öncü görevi üstlenmesi,
- ✓ ulusal düzeydeki işgücü araştırmalarına, kadının ekonomik üretiminin görünebilir olabilmesi için, soru kağıdı tasarımında ve veri analizinde yeniden düzenleme yapılması,
- ✓ çalışma hayatına ilişkin kayıtların kadın odaklı ve istatistik bilgiye dönüştürülebilecek nitelikte tutulması,

- ✓ kadının her türlü karşılıksız çalışma biçiminin ölçülebileceği "ulusal zaman kullanımı" araştırmasına kaynak sağlanması, araştırma sonuçlarının ulusal hesaplar sistemine aktarılması, bu araştırmanın 5 yılda bir tekrarlanması,
- ✓ ulusal düzeyde yapılan gelir dağılımı araştırmalarına "Kadın Geliri ve Yoksulluğu" modülünün eklenmesi,

önerileri yer almıştır.

3.2. Devlet İstatistik Enstitüsü - Toplumsal Yapı ve Cinsiyet İstatistikleri Şubesi

Toplumsal Yapı ve Kadın İstatistikleri Şubesi, sosyal göstergeler sisteminin oluşturulması ve Türkiye'de kadının toplum içindeki yerini belirlemek ve sosyo-ekonomik kalkınma içinde kadının katkısını güçlendirmeye yönelik ulusal ve uluslararası politikaların üretilmesi, geliştirilmesi ve değerlendirmesi için gerekli olan güvenilir, güncel ve kapsamlı **'Kadın İstatistikleri ve Göstergeleri Veri Tabanı'**nin gerçekleştirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla 10.08.1993 tarihinde DİE İstatistik ve Ekonometrik Yorumlar Dairesi Başkanlığı'na bağlı olarak "Toplumsal Yapı ve Kadın İstatistikleri" adıyla kurulmuştur. 2003 yılında şu an ki ismini almıştır.

Ulusal düzeyde, şube çalışmalarının yasal çerçevesini; 27.01.1989 tarih ve 357 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin İstatistik ve Ekonometrik Yorumlar Dairesi Başkanlığı'nın görevlerini düzenleyen 9. maddesi oluşturmaktadır. Uluslararası düzeyde ise Birleşmiş Milletler üyesi olarak Türkiye'nin imzaladığı Birleşmiş Milletler Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW), IV. Dünya Kadın Konferansı Pekin ve Pekin +5 Eylem Planı, toplumsal cinsiyet kavramı çerçevesinde araştırmalar yapılmasını ve gösterge üretimini temelde ulusal istatistik teşkilatlarına görev olarak vermiştir.

Şubenin çalışma alanları:

- ✓ Temel göstergelerin oluşturulması çalışmaları
- ✓ Çalışma alanına giren konularda analiz çalışmaları
- ✓ Yaşam Memnuniyeti Araştırması

Şubenin gerçekleştirdiği çalışmalar

1. Çalışma raporları

- ✓ Temel Kadın Göstergeleri, Türkiye 1978-1993
- ✓ Bölgesel Kadın İstatistikleri, 1990
- ✓ 1990'lı Yıllarda Türkiye'de Kadın
- ✓ İstatistiklerle Kadın, Türkiye 1995 (broşür)

2. Kadın Bilgi Ağı

3. Kadın konusunda analiz çalışmaları

- ✓ Kamu Kesiminde Kadın, 1990
- ✓ Türk Aile Yapısı İçinde Başlık Parası Uygulaması
- ✓ Şiddeti İçselleştiren Kadın Profili: Türkiye İçin Nicel Yaklaşım, 1993
- ✓ Kadının Sosyo-ekonomik Özelliklerinin Doğurganlığın Belirlenmesindeki Rolü
- ✓ Kırdan Kente Göçün, Evliliğin Başlangıcındaki Geleneksel Tutumlara Etkisi
- ✓ Kız Çocukları Açısından Erken Yaş Evliliği

4. Çocuk İşgücü Analiz Çalışmaları

- ✓ Çocukların Temel Eğitime Katılmasının Sosyo-Ekonomik Engelleri ve Destekleri
- ✓ Hanehalkı Reisinin Cinsiyetinin, Yoksulluk ve Çocuk İstihdamı Üzerindeki Etkisi
- ✓ İç Göçün Çocuk İstihdamına Etkisi
- ✓ Kız Çocuklarının Eğitiminin Engellenmesi ve Ev İşlerinde Çalıştırılması
- ✓ Çocuk İşgücünde Cinsiyete Dayalı Ayrımcılık: Türkiye İçin Nicel Yaklaşım

5. Toplumsal Araştırma Yöntemleri Çalışması

- ✓ Kadın Araştırmalarında Yeni Yaklaşımlar
- ✓ Kadın ve Sağlık Sigortası: Bağımlı Olarak Türkiye'deki Kadının Durumu

Şubenin sürdürdüğü çalışmalar

- ✓ Yaşam Memnuniyeti Araştırması
- ✓ Bölgesel Kadın İstatistikleri
- ✓ Kadın Bilgi Ağı Web Sitesinin Güncellenmesi

Şubenin çıkardığı yayınlar

- ✓ *Yaşam Memnuniyeti Araştırması, (2003 ve 2004):*

Bu araştırma ile bireyin genel mutluluk algılaması, temel yaşam alanlarındaki (sağlık ve sosyal güvenlik, örgün eğitim, çalışma hayatı, gelir, kişisel güvenlik ve adalet hizmetleri ve kişisel gelişim) genel memnuniyeti ve bu alanlardaki hizmetlerden memnuniyeti ölçülmüştür.

3.3. Uluslararası Sözleşmeler

Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konsey'in 1946 yılında oluşturduğu Kadının Statüsü Komisyonunun ardından, 1975 yılında Mexico City'de Birinci Dünya Kadın Konferansı düzenlenmiş ve 1975-1985 "Kadın 10 Yılı" olarak belirlenmiştir. 1980 yılında Kopenhag'da yapılan 2. Dünya Kadın Konferansı'nın ardından, Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması (CEDAW) ülkelerin imzasına açılmıştır. CEDAW kadın erkek eşitliğini sağlamayı amaçlayan ve uluslararası planda tek yasal ve bağlayıcı doküman olarak "İhtiyari Protokol" hazırlanmıştır. İhtiyari protokol, taraf devletlerin "eşitlik" ve "ayırım yapmama" ilkelerine atıfta bulunarak bu hedeflerin gerçekleşmesine

yönelik yükümlülüğünü teyit etmektedir. BM CEDAW komitesi tarafından hazırlanan ihtiyari protokolü 1999 yılında kabul edilmiş ve ülkelerin imzasına sunulmuştur. Türkiye 2000 yılında ihtiyari protokolü imzalamıştır. İhtiyari Protokol, sözleşmenin taraf devletlerce ihlali durumunda bireylere ve gruplara başvuru hakkı tanımaktadır.

Türkiye 1985 yılında bu sözleşmeye bazı çekinceler³ koymakla birlikte imza atmış ve 1986'da yürürlüğe koymuştur. 1985 yılında Nairobi'de Üçüncü Dünya Konferansı gerçekleştirilmiş ve konferansın ana teması Kadın için Eşitlik, Kalkınma ve Barış konularına odaklanmıştır.

Pekin'de gerçekleşen 4. Dünya Kadın Konferansı, Dünya Çocukları Zirvesi (1990), İnsan Hakları Konferansı (1993), Dünya Nüfus ve Kalkınma Konferansı (1994) ve Dünya Sosyal Kalkınma Zirvesi (1995) gibi bir çok uluslararası konferansın bir zinciri olarak gerçekleşmiştir.

Dördüncü Dünya Konferansı diğer kadın konferanslarından farklı olarak taahhütler konferansıdır. Pekin'in ardından 5 yıl sonra New York'da "Pekin+5" konferansı ve "Pekin+10" konferansı gerçekleştirilmiştir. Pekin konferansında kadın ve yoksulluk, kadınların eğitim ve öğretimi, sağlık, kadına yönelik şiddet, silahlı çatışma, ekonomi, yetki ve karar alma sürecinde kadınlar, kadının ilerlemesinde kurumsal mekanizmalar, kadının insan hakları, medya ve kız çocuk başlıkları altında görüşmeler yürütülmüştür (KSSGM, 2000).⁴

³ CEDAW'ın 15. ve 16. maddelerine konulan çekinceler 20 Eylül 1999 yılında kaldırılmıştır.

⁴ Kadın 2000: 21. Yüzyıl için Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, Kalkınma ve Barış (Pekin+5), Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü, Temmuz 2000, Ankara.

4. VERİ ÜRETEN KURUMLAR

4.1. Devlet İstatistik Enstitüsü⁵

Cumhuriyetin ilanından sonra 1926 yılında "Merkezi İstatistik Dairesi" adı ile kurulan Devlet İstatistik Enstitüsünün görevleri; ana faaliyet konularıyla ilgili ve alt yapının kurulması, geliştirilmesiyle ilgili olmak üzere 2 bölümde toplanabilir; DİE'nin ana faaliyet konularıyla ilgili görevleri arasında;

- ✓ Ülkenin iktisadi, sosyal ve kültürel faaliyetleriyle ilgili her türlü istatistiği derlemek, değerlendirmek, yayımlamak,
- ✓ Kalkınma planı ve yıllık programların hazırlanması, uygulanması ve takibi aşamasında gerekli görülen verileri öncelikle derlemek ve değerlendirmek,
- ✓ Ekonomik karar ve tedbirlerin sonuçlarının izlenmesi aşamalarında gerekli görülen verileri öncelikle derlemek ve değerlendirmek,
- ✓ Genel Nüfus Sayımını; sonu (0) ile biten yıllarda, Genel Tarım Sayımını; sonu (1) ile biten yıllarda, Genel Sanayi ve İşyerleri Sayımını; sonu (3) ile biten yıllarda yapmak,
- ✓ Yapılması görev olarak belirtilen sayımlar dışında, ülkenin ihtiyaç duyduğu diğer konulardaki genel sayımlar, anket ve araştırma projelerini planlamak, uygulamak, süresinde sonuçlandırarak istatistikî bilgileri kullanıcı amaçlarına uygun bir biçimde ve uluslararası standartlarda yayımlamak,
- ✓ Kamuoyu araştırmaları yapmak, diğer kuruluşların bu konudaki çalışmalarına yardım etmek

konuları yer almaktadır.

DİE'nin "Alt Yapının Kurulması ve Geliştirilmesi ile İlgili Görevleri" ise aşağıda özetlenmektedir:

- ✓ Bilimsel araştırma ve teknikleri izlemek amacıyla ulusal ve uluslararası seminerler, konferanslar ve toplantılar düzenlemek,
- ✓ Enstitü işlevlerini kamuoyuna duyurmak amacıyla ulusal ve uluslararası seminerler, konferanslar ve toplantılar düzenlemek,
- ✓ Ekonomik, sosyal, kültürel konularda Türkiye istatistik alt yapısını oluşturacak verileri kapsayan bir 'Bilgi Bankası' kurmak,
- ✓ Bilgi Bankasının devamını sağlamak amacıyla, veri derleme, veri işleme teknolojisi ve dağıtma yöntemlerinde gerekli yenilikleri yapmak,
- ✓ İstatistik tanım ve standartlarını tespit etmek, istatistik metotlarını geliştirmek, istatistik analiz ve etütleri yapmak,

⁵ www.die.gov.tr

- ✓ Enstitünün görev alanına giren konularda-Yükseköğretim kurumlarının görevleri saklı kalmak şartıyla-üniversite ve diğer eğitim kurumlarıyla işbirliği yaparak 'Ulusal ve Uluslararası Eğitim Merkezleri' kurmak,
- ✓ Enstitü personeliyle, diğer kurum ve kuruluşların elemanları için, kısa süreli istatistiklerle ilgili konularda 'Hizmet İçi Eğitimler' ile uzun süreli 'İhtisas Eğitimleri' yapmak, konferanslar ve seminerler düzenlemek,
- ✓ Kamu kurum ve kuruluşları ile özel idare, belediye ve diğer gerçek ve tüzel kişilerin istatistik çalışmalarına yardımcı olmak ve koordinasyonu sağlamak.
- ✓ İstatistiklerin derlenmesinde ve düzenlenmesinde kamu ve özel kuruluşların uygulamalarıyla ilgili ilkeleri tespit etmek.
- ✓ Hangi kamu kuruluşlarının, hangi konularda istatistik derleyip düzenleyeceklerini ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak kararlaştırmak.
- ✓ İstatistik çalışmaları için gerekli olan; adres, hava fotoğrafı, harita, kroki ve benzeri belgeleri derlemek, bu konularda kamu kuruluşlarıyla işbirliği yapmak.
- ✓ İstatistik çalışmaları için gerekli olan; adres kütüğü, kayıt sistemi ve numaralama çalışmalarını düzenlemek ve bu konularda kamu kuruluşlarıyla işbirliği yapmaktır.

Ayrıca DİE Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde Türk İstatistik Sisteminin geliştirilmesi ve uyumlaştırılması çalışmalarını, Avrupa Birliği İstatistik Ofisi (Eurostat), AB'nin diğer organları (AB Komisyonu, AB Komisyonu Türkiye Temsilciliği) ve ilgili kurum ve kuruluşları ile çok yönlü bir biçimde sürdürmektedir.

4.1.1. Devlet İstatistik Enstitüsünün Veri Kaynakları

DİE'nin bilgiye ulaşma sürecinde en temel kaynağı veridir. Bilgiye, verinin işlenmiş hali de denilebilir. DİE'nin veri elde etme işleminde 4'ü geleneksel, 2'si modern veri kaynağı olmak üzere 6 çeşit kaynak kullanılmaktadır.

1. Tamsayım

Hakkında bir yargıya varılmak istenen kitlenin (yığının) tamamından veri toplanmasıdır. DİE'nin bu kapsamda yaptığı çalışmalara örnek olarak; Genel Nüfus Sayımı, Genel Tarım Sayımı, Genel Sanayi ve İşyerleri Sayımı verilebilir.

2. Örneklem Araştırmaları

Hakkında bir yargıya varılmak istenen kitlenin bir bölümünden veri toplanmasıdır. DİE'nin bu kapsamda yaptığı çalışmalara; Hanehalkı İşgücü Araştırması, Hanehalkı Bütçe Araştırması, Finansman Eğilimleri Anketi, Yıllık İmalat Sanayi Anketi örnek olarak verilebilir.

3. İdari Kayıtlar

Alanda bir anket uygulamadan, ülkenin hali hazırda tutulan idari kayıtlarından veri derlenmesidir. DİE'nin bu kapsamdaki kaynaklarına; sosyal içerikli idari kayıtlar için; Nüfus Müdürlüklerindeki kayıtlar, evlenme kayıtları, intihar istatistik formu, ölüm istatistik formu, sanayi içerikli idari kayıtlar için; inşaat ruhsatnamesi, yapı kullanma izin kâğıdı, yapı kullanma izin belgesi, maden faaliyet cetveli, aylık tapu istatistik cetveli, hizmet ve ticaret içerikli idari kayıtlar için; Gümrük Muhafaza Teşkilatı-uluslararası girdi çıktı fişi, gemi sicil formu, trafik kazası tespit tutanağı, araç trafik tescil müracaat ve işlem formu, tarım içerikli idari kayıtlar için; çiftçinin eline geçen fiyat formu, vb. örnek olarak verilebilir.

4. Kayıt Sistemleri

Bu veri kaynağı idari kayıtlara benzemekle birlikte, ülkedeki tüm idari kayıt sistemlerinin ortak bir çatıda birleştirilmesi olarak tanımlanabilir.

5. Manyetik Bant

Bu veri kaynağı, çeşitli kuruluşların belirli bir yöntem içinde manyetik ortama kaydettikleri, bilgilerin bant şeklinde alınmasıdır. Bu veri kaynağına, Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün ihracat bilgileri örnek verilebilir.

6. Uzaktan Algılama

Yeryüzündeki yapay ve doğal alanlara (yerleşim alanları, yollar, tarım alanları, ormanlar, su kütleleri vb.) ilişkin bilgilerin uzaktan algılanmış veriler (uydu görüntüsü, hava fotoğrafı vb.) kullanılarak toplanmasıdır. Çalışmalarda esas olarak öncelikle "işlenmemiş olarak sağlanan uydu görüntüleri" üzerinde her türlü görüntü işleme analizleri yapılır. Sonraki aşamada "İşlenmiş görüntü sonuçları" ve "istatistiksel yöntemler" birleştirilerek son bilgiye ulaşılır. Ayrıca koordinat sistemine uygun "harita formatında hazırlanan görüntüler" in görsel yorumlanmasıyla da nihai bilgi üretilir. DİE'nin bu kapsamda yaptığı çalışmalara; kitlenin tamamından verinin toplandığı "Türkiye Arazi Tabakalaması Çalışması" ile kitlenin bir bölümünden verinin toplandığı "Türkiye Tahıl Ekili Alan Rekolte Tahmini Çalışması" örnek verilebilir.

4.1.2. Devlet İstatistik Enstitüsü Tarafından Yürütülen ve Raporda Yer Alan Çalışmalar Hakkında Genel Bilgi

Hazırlanan raporda, DİE tarafından sayım, araştırma ve kayıt sistemine dayalı olarak yürütülen veri derleme çalışmalarından, cinsiyet bazında veri üretilen, sürekliliği olan ve bir kez yapılmasına rağmen, ürettiği göstergeler açısından önem arzeden çalışmalara yer verilmiştir. Raporda yer verilen çalışmalar şunlardır:

- ✓ 2000 Genel Nüfus Sayımı
- ✓ Evlenme İstatistikleri

- ✓ Boşanma İstatistikleri
- ✓ İntihar İstatistikleri
- ✓ Ölüm İstatistikleri
- ✓ Türkiye Eğitim Harcamaları Araştırması 2002
- ✓ Eğitim İstatistikleri (Örgün ve Yaygın Eğitim)
- ✓ Yaşam Memnuniyeti Araştırması 2004
- ✓ Hanehalkı Gelir Tüketim Harcamaları Araştırması (Hanehalkı Bütçe Anketi)
- ✓ Hanehalkı İşgücü Anketi
- ✓ Zaman Kullanımı Anketi
- ✓ 2002 Türkiye Özürlüler Araştırması
- ✓ Ceza ve Tutukevlerinde Bulunan Hükümlü ve Personel İstatistikleri
- ✓ Göç İstatistikleri
- ✓ 1989 Türkiye Nüfus Araştırması

4.1.2.1. 2000 Genel Nüfus Sayımı (GNS-2000)

İlk Genel Nüfus Sayımı 1927 yılında, ikincisi ise 1935 yılında yapılmıştır. 1935–1990 yılları arasında sonu 0 ve 5 ile biten her beş yılda genel nüfus sayımı çalışmaları yapılmıştır. 1990 yılından sonra DİE yasasında yapılmış olan değişiklik kapsamında 2000 yılı ve sonrası için genel nüfus sayımı çalışmalarının sonu (0) ile biten her on yılda bir uygulanması kararı alınmıştır.

Amacı ve konu başlıkları

Sayımın uygulama tarihinde ülke sınırları içinde bulunan nüfusun büyüklüğünü, idari bölünüşe göre dağılımını ve başlıca demografik, sosyal ve ekonomik niteliklerini tam ve doğru olarak tespit edebilmek amacıyla uygulanmaktadır. 2000 Genel Nüfus Sayımı soru kâğıdı, aşağıda belirtilen dört bölümden oluşmuştur:

- ✓ Bölüm I (Adres), sayımı yapılan kişinin sayım anında bulunduğu yerin adres bilgilerini içermektedir.
- ✓ Bölüm II (Sayımın Yapıldığı Yerin Niteliği), sayımı yapılan kişinin sayım anında bulunduğu yerin niteliğini konut olarak veya otel, hastane, cezaevi, yurt, askeri birlik vb. kurumsal yerler olarak tanımlayan bölümdür.
- ✓ Bölüm III (Hanehalkı ve Konut ile ilgili sorular) bir önceki bölümde hanehalkı olarak tespit edilmiş yerler için doldurulmuştur. Bu bölümde hanehalkına ve oturulan konuta yönelik sorular yer almaktadır.

- ✓ Bölüm IV (Kişisel Nitelikler ile ilgili sorular) sayım anında hanehalkı teşkil eden veya etmeyen tüm yerlerde bulunan kişiler için doldurulması gereken, kişisel niteliklerle ilgili soruların yer aldığı bölümdür.

2000 Genel Nüfus Sayımı soru kâğıdında hanehalkı ve konut ile ilgili 12 soru, kişisel nitelikler ile ilgili 31 soru olmak üzere toplam 43 soru yer almıştır. Soru kâğıdında, yaş, cinsiyet, doğum yeri, tabiiyet, özürlülük, göç, eğitim durumu, doğurganlık, ölümlülük, işgücü ve konutun temel niteliklerine ilişkin sorular yer almıştır.

Verinin toplanma biçimi

Daha önceki sayımlarda olduğu gibi 2000 Genel Nüfus Sayımı da bir gün içinde sokağa çıkma yasağı uygulanarak gerçekleştirilmiştir. 2000 Genel Nüfus Sayımının alan uygulamasında görev alan personelin eğitimi üç aşamada gerçekleştirilmiştir:

- ✓ Danışman Eğitimi: İl ve İlçe Sayım Komitelerine danışmanlık hizmeti vermek üzere görevlendirilmiş olan DİE'nin 750 teknik elemanına 2 gün süreli bir eğitim DİE merkezinde verilmiştir.
- ✓ Eğitici Eğitimi: Sayım ve kontrol memurlarını eğitecek olan 9741 eğiticinin eğitimi, DİE'nin teknik elemanları tarafından il merkezlerinde verilmiştir. 2 gün süreli bir eğitim 50 kişilik gruplar halinde uygulanmıştır.
- ✓ Sayım ve Kontrol Memuru Eğitimi: Sayım ve kontrol memurlarına eğiticiler tarafından il ve ilçe merkezlerinde eğitim verilmiştir. Bir gün süreli bu eğitim 30 kişilik gruplara uygulanmıştır.

Nüfus sayım memurları hanehalkı teşkil eden ve hanehalkı teşkil etmeyen yerleri tek tek ziyaret edip, ilgili kişi ile yüz yüze görüşerek soru kâğıdını doldurmuşlardır.

Ölçüm düzeyi

Sayım günü ülkede bulunan hanehalklarındaki tüm kişiler, hanehalkı teşkil etmeyen yurtlar, askeri birlikler, cezaevleri, hastaneler, oteller, vb. yerlerdeki kişiler ve göçer nüfus sayılmış ve böylece sınırlarımız içinde bulunan nüfus tam olarak kapsanmıştır. Bu doğrultuda Türkiye'de ikamet eden fakat sayım günü yurt dışında bulunan kişiler sayım dışı kalmış, sayım günü ülke sınırları içinde bulunan ancak yurt dışında ikamet eden kişiler sayıma dahil edilmiştir. Sayım günü ülke sınırları içinde bulunan nüfusun (de facto nüfus) sayımı gerçekleştirilmiştir. Sayım günü kişiler nerede bulunuyorlar ise orada sayıma tabii tutulmuşlardır. Sonuçlar İstatistiki Bölgeler Düzey 3 (81 il) bazında yayınlanmaktadır.

Verinin toplanma sıklığı

10 yılda bir

Verinin kullanıcıya açılması

Sayım verileri DİE Bilgi İşlem Merkezinde manyetik ortamda bulunmakta olup, kullanımı için DİE'ye başvurulması gerekmektedir.

Yayınlar

2000 Genel Nüfus Sayımı, Nüfusun Sosyal ve Ekonomik Nitelikleri – Türkiye

2000 Genel Nüfus Sayımı, Nüfusun Sosyal ve Ekonomik Nitelikleri – 81 il

Üretilen Temel Göstergeler ve İstatistikler

- ✓ Bebek ölüm hızı
- ✓ Çocuk ölüm hızı
- ✓ İşsizlik oranı
- ✓ Nüfus büyüklüğü (cinsiyete göre)
- ✓ Nüfusun yaş dağılımı
- ✓ Medyan yaş
- ✓ Nüfusun uyruklara göre dağılımı
- ✓ Okur-yazarlık oranı
- ✓ Eğitim durumuna göre nüfus büyüklüğü
- ✓ Ekonomik faaliyete göre istihdam edilen nüfus
- ✓ Yapılan işe göre istihdam edilen nüfus
- ✓ İşteki durumuna göre istihdam edilen nüfus
- ✓ İşgücüne katılma oranı
- ✓ Çalışmama nedenine göre işgücünde olmayan nüfus
- ✓ Yaş grubu, özürlülük türü ve cinsiyete göre özürlü nüfus
- ✓ Doğum yeri ve cinsiyete göre nüfus
- ✓ Yaş grubu, medeni durum ve cinsiyete göre nüfus
- ✓ Canlı doğan ve yaşayan çocuk sayısı
- ✓ Yerleşim yeri, yapılan iş ve cinsiyete göre nüfus
- ✓ Esas mesleğe göre çalışanların dağılımı
- ✓ İkametgâh yerine göre nüfus büyüklüğü
- ✓ Yerleşim yerlerine göre nüfus büyüklüğü

4.1.2.2. Evlenme İstatistikleri

1927 yılından başlayarak Türk Medeni Kanunu'na göre evlenme olaylarına ilişkin veriler, il ve ilçe merkezlerinden derlenip değerlendirilerek, 1930 yılından itibaren İstatistik Umum

Müdürlüğü tarafından "Nüfus Hareketleri" yıllığında, 1952 yılından sonra DİE'nin "Evlenme ve Boşanma İstatistikleri" adlı yayınında, 1967 yılından sonra da ayrı bir yayın olarak yayımlanmaya başlanmıştır.

Amacı ve konu başlıkları

Bu çalışma ile resmi evlenmelerde evlenen çiftlerin sosyal ve demografik yapılarına ilişkin değişkenleri derlemek amaçlanmaktadır.

Verinin toplanma biçimi

Evlenme istatistikleri yasal evlenmeler için derlenmektedir. Veri idari kayıtlardan posta yoluyla derlenmektedir. Evlenme istatistikleri DİE'de hazırlanan ve her evlenme olayı için evlendirme memurlukları, nüfus müdürlükleri ve köy muhtarlarınca doldurulan "evlenme istatistik formları" belediye başkanlıkları ve nüfus müdürlükleri kanalı ile aylık ve üçer aylık olarak DİE'ye gönderilen evlenme istatistik formlarına dayanılarak derlenmektedir. 2006 yılında itibaren söz konusu verilerin MERNİS kayıtlarından elde edilmesi planlanmaktadır.

Ölçüm düzeyi

Çalışmanın coğrafi kapsamı Türkiye olup, il, ilçe ve belediyesi olan yerleşim yerleri için belediye başkanlıkları aracılığı ile belediye teşkilatı bulunmayan bucak ve köyler için muhtarlar tarafından yapılan resmi evliliklere ait bilgiler derlenip, yayınlanmaktadır. Tahmin düzeyi İstatistikî Bölgeler Düzey 3 (NUTS 3) (81 il)'dir.

Verinin toplanma sıklığı

Yıllık

Verinin kullanıcıya açılması

Anket verileri DİE Demografi İstatistikleri Şubesinde manyetik ortamda bulunmakta olup, kullanımını için DİE'ye başvurulması gerekmektedir.

Yayınlar

- ✓Yayın - Evlenme İstatistikleri
- ✓Manyetik ortamda (CD) - Evlenme İstatistikleri

Üretilen Temel Göstergeler ve İstatistikler

- ✓ Evlenme akdinin yapıldığı il ve ilçeye göre evlenen kadın ve erkek nüfus
- ✓ Yaş grubuna göre evlenen nüfusun dağılımı
- ✓ Öğrenim durumuna göre evlenen nüfusun dağılımı

- ✓ Evlenen nüfusun uyruklara göre dağılımı
- ✓ Evlenen nüfusun dine göre dağılımı
- ✓ Evlenme akdinden önceki medeni durumu
- ✓ Evlenme akdinden önce kaç defa evlenildiği
- ✓ Önceki evliliğinden olan ve bakmakla mükellef olduğu çocuk sayısı
- ✓ Evlenmeden önceki daimi ikametgâha göre nüfus
- ✓ Tuttuğu iş veya mesleğe göre evlenen nüfusun sayısı ve dağılımı

4.1.2.3. Boşanma İstatistikleri

Boşanma istatistikleri, Medeni Kanununun 4 Ekim 1926 tarihinde yürürlüğe girmesinden bu yana Türkiye'nin tümü için derlenmektedir. Derlenen veriler, ilk kez 1930 yılında İstatistik Umum Müdürlüğü tarafından "Nüfus Hareketleri Yıllığı"nda, 1952 yılından sonra DİE'nin "Evlenme ve Boşanma İstatistikleri" adlı yayınında, 1967 yılından sonra da ayrı bir yayın olarak yayımlanmaya başlanmıştır.

Amacı ve konu başlıkları

Boşanan çiftlerin sosyal ve demografik yapılarına ilişkin değişkenleri derlemek amacıyla yapılan bir çalışmadır.

Verinin toplanma biçimi

Veri idari kayıtlardan derlenmektedir.

Ölçüm düzeyi

Coğrafi kapsamı Türkiye'dir. Asliye Hukuk Mahkemeleri'nde sonuçlanan resmi boşanmalar kapsamaktadır.

Verinin toplanma sıklığı

Yıllık

Verinin kullanıcıya açılması

Sayım verileri DİE Demografi İstatistikleri Şubesinde manyetik ortamda bulunmakta olup, kullanımını için DİE'ye başvurulması gerekmektedir.

Yayımlar

Boşanma İstatistikleri

Üretilen Temel Göstergeler ve İstatistikler

- ✓ İllere göre boşanma sayısı

- ✓ Annenin velayetine verilen çocuk sayısı
- ✓ Babanın velayetine verilen çocuk sayısı
- ✓ Boşanma davasını açan tarafa göre dava sayısı
- ✓ Nedenlerine göre boşanma sayısı
- ✓ Çocuk sayısına göre boşanma sayısı
- ✓ Dava süresi
- ✓ Evlilik süresine göre boşanma dağılımı
- ✓ Kaba boşanma oranı
- ✓ Meslek türüne göre boşanmalar
- ✓ Öğrenim durumuna göre boşanmalar
- ✓ Yapılan işe göre boşanmalar
- ✓ Boşanan nüfusun yaş dağılımı

4.1.2.4. İntihar İstatistikleri

İntihar istatistikleri, 1962 yılından itibaren tüm yerleşim yerlerinden derlenmeye başlanmış olup, DİE tarafından "Adalet İstatistikleri Yıllığı" içinde kısa bilgiler halinde, 1974 yılından itibaren ise ayrı bir yayın olarak yayımlanmaya başlanmıştır.

Amacı ve konu başlıkları

Bu çalışma ile intihar eden kişilerin sosyo-demografik yapılarına ilişkin değişkenleri derlemek amaçlanmaktadır.

Verinin toplanma biçimi

Veri, idari kayıtlardan posta yoluyla derlenmektedir.

Ölçüm düzeyi

Çalışmanın coğrafi kapsamı Türkiye olup, Emniyet veya Jandarma Teşkilatı kapsamındaki yerlere ait idari kayıt bilgileri derlenip, yayınlanmaktadır. Tahmin düzeyi İstatistikî Bölgeler Düzey 3 (81 il)'dir.

Verinin toplanma sıklığı

Aylık toplanarak, yıllık yayınlanmaktadır.

Verinin kullanıcıya açılması

Anket verileri DİE Demografi İstatistikleri Şubesinde manyetik ortamda bulunmakta olup, kullanımı için DİE'ye başvurulması gerekmektedir.

Yayınlar

- Yayın - İntihar İstatistikleri
Manyetik ortamda (CD) - İntihar İstatistikleri

Üretilen Temel Göstergeler ve İstatistikler

- ✓ Yaşa göre intihar sayısı
- ✓ Cinsiyete göre intihar sayısı
- ✓ Daimi ikametgâha göre intihar sayısı
- ✓ İntihar edenlerin bakmakla yükümlü olduğu çocuk sayısı
- ✓ İntihar edenlerin bakmakla yükümlü olduğu kimse sayısı
- ✓ Öğrenim durumuna göre intihar sayısı ve dağılımı
- ✓ İntihar nedenine göre intiharların dağılımı
- ✓ İntihar şekline göre intiharların dağılımı
- ✓ Mesleğe göre intiharların dağılımı
- ✓ Yapılan işe göre intiharların dağılımı
- ✓ Medeni duruma göre intiharların dağılımı

4.1.2.5. Ölüm İstatistikleri

Ölüm olayları ile ilgili istatistiki bilgiler DİE tarafından 1931 yılından itibaren derlenmeye başlanmış ve 1949 yılı sonuna kadar nüfusu en fazla olan 25 il merkezi, 1950-1957 yılları arasında bütün il ve ilçe merkezlerinden derlenmeye başlamıştır.

Amacı ve konu başlıkları

Bu çalışma ile ülke düzeyinde koruyucu ve tedavi edici hekimlik hizmetinin yerine getirilebilmesi için gerekli olan bilgilerin elde edilmesi amacıyla nedenlerine göre ölüm verilerinin derlenmesi amaçlanmaktadır.

Verinin toplanma biçimi

Veri, idari kayıtlardan posta yoluyla derlenmektedir.

Ölçüm düzeyi

Çalışmanın coğrafi kapsamı il ve ilçe merkezleri olup, il ve ilçelerde sağlık müdürlükleri ve sağlık ocaklarında tutulan ölüm kayıtları derlenip, yayınlanmaktadır. Tahmin düzeyi il ve ilçe merkezleridir. Kırsal kesimden veri toplanmadığı için bu istatistiklerde büyük bir kapsam eksikliği bulunmaktadır.

Verinin toplanma sıklığı

Aylık. Bilgiler yıllık olarak yayınlanmaktadır.

Verinin kullanıcıya açılması

Anket verileri DİE Demografi İstatistikleri Şubesinde manyetik ortamda bulunmakta olup, kullanımı için DİE'ye başvurulması gerekmektedir.

Yayınlar

Yayın - Ölüm İstatistikleri (il ve ilçe merkezlerinde)
Manyetik ortamda (CD) - İstatistikleri (il ve ilçe merkezlerinde)

Üretilen Temel Göstergeler ve İstatistikler

- ✓ Cinsiyete göre ölüm sayısı
- ✓ Daimi ikametgâha göre ölüm sayısı ve dağılımı
- ✓ Eğitim durumuna ölüm sayısı
- ✓ Medeni duruma göre ölümlerin sayısı
- ✓ Meslek türüne göre ölümlerin sayısı
- ✓ Otopsi yapılıp yapılmama durumuna göre ölen sayısı
- ✓ Ölüm nedenine göre ölen sayısı ve dağılımı
- ✓ Yapılan işe göre ölenlerin sayısı ve dağılımı
- ✓ Yaşa göre ölüm sayısı
- ✓ Ölüm tarihine göre ölen sayısı

4.1.2.6. Türkiye Eğitim Harcamaları Araştırması 2002

Amacı ve konu başlıkları

Ülkemizde eğitim harcamalarının ayrıntılı hesaplanmasına gerek ulusal gerekse uluslararası bazda ihtiyaç duyulmuş, yapılan araştırma ve değerlendirmeler sonucu, Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE) ve Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) işbirliği ile "Türkiye Eğitim Harcamaları Araştırması " gerçekleştirilmiştir. Bu araştırma ile toplam eğitim harcaması, eğitim seviyelerine göre öğrenci başına düşen eğitim harcamaları, eğitim harcamalarının GSYİH içindeki oranı, hanehalkı, vakıf, dernek, hayır kurumları, özel şirket, şahıs, firmalar, kar amacı gütmeyen organizasyonların, bakanlık ve kurumların eğitime yaptıkları katkının hesaplanması, AB uyum çalışmaları kapsamında ulusal plan gereği eğitim konusunda karşılaştırılabilir veri üretilmesi, UOE (UNESCO, OECD ve EUROSTAT'ın ortak veri tabanı) veri tabanına uyum sağlanması amaçlanmıştır. Ayrıca, eğitim harcamalarının "ulusal hesaplarda" kullanılabilmesi için, eğitim seviyeleri (okulöncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim) ve resmi-özel ayrımında ölçülmesi de amaçlanmıştır.

Türkiye Eğitim Harcamaları Araştırması, 7 ayrı alt araştırmadan oluşmuştur. Bunlar;

- ✓ Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Harcamaları Araştırması,
- ✓ Yükseköğretim Kurulu Eğitim Harcamaları Araştırması,
- ✓ Üniversiteler Eğitim Harcamaları Araştırması,
- ✓ Bakanlık ve Kurumlar Eğitim Harcamaları Araştırması,
- ✓ Özel Kreşler Eğitim Harcamaları Araştırması,
- ✓ Eğitim-Öğretim Kurumları Eğitim Harcamaları Araştırması,
- ✓ Hanehalkı Eğitim Harcamaları Araştırmasıdır.

Belirtilen alt araştırmaların gerek coğrafi kapsamı gerekse veri derleme şekli farklı olduğu için, ilgili konu başlıklarında ayrı ayrı değerlendirilecektir.

Verinin Toplanma Biçimi

Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Harcamaları Araştırması: Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2002 mali yılı eğitim harcamalarını elde etmek amacıyla hazırlanmıştır. Posta ve yüz yüze görüşme yöntemi ile gerçekleştirilmiştir.

Yükseköğretim Kurulu Eğitim Harcamaları Araştırması: Yükseköğretim Kurulu'nun 2002 mali yılı eğitim harcamalarını elde etmek amacıyla hazırlanmıştır. Posta ve yüz yüze görüşme yöntemi ile gerçekleştirilmiştir.

Üniversiteler Eğitim Harcamaları Araştırması: Türkiye'deki 53 resmi ve 22 vakıf üniversitesinin, 2002 mali yılı eğitim harcamalarını elde etmek amacıyla hazırlanmıştır. Tam sayım ve posta yöntemi ile gerçekleştirilmiştir.

Bakanlık ve Kurumlar Eğitim Harcamaları Araştırması: Milli Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu dışında, Türkiye'deki 95 Bakanlık ve Kurumun, 2002 mali yılı eğitim harcamalarını elde etmek amacıyla hazırlanmıştır. Tam sayım ve posta yöntemi ile gerçekleştirilmiştir.

Özel Kreşler Eğitim Harcamaları Araştırması: Türkiye'deki özel kreşlerin, 2002 mali yılı eğitim harcamalarını elde etmek amacıyla hazırlanmıştır. Tam sayım ve posta yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Veri derlenen özel kreş sayısı 970'dir.

Eğitim-Öğretim Kurumları Eğitim Harcamaları Araştırması: Türkiye'deki eğitim-öğretim kurumlarının (okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim) 2002-2003 öğretim yılı eğitim harcamalarını elde etmek amacıyla hazırlanmıştır. Örneklem ve yüz yüze görüşme yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bilgi derlenen eğitim-öğretim kurumu sayısı 3864'tür.

Hanehalkı Eğitim Harcamaları Araştırması: Türkiye'deki hanelerin 2002-2003 öğretim yılı eğitim harcamalarını elde etmek amacıyla hazırlanmıştır. Örnekleme ve yüz yüze görüşme yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Görüşme yapılan hane sayısı 29674'tür.

Ölçüm Düzeyi

MEB, YÖK, Bakanlıklar, Üniversiteler ve Özel Kreşler Eğitim Harcamaları Araştırmaları için ölçüm düzeyi Türkiye'dir. Örnekleme dayalı olarak gerçekleştirilen Eğitim-öğretim kurumları eğitim harcamaları araştırmasının tahmin düzeyi, NUTS-1 (12 Bölge), Şehir – Köy ve Türkiye'dir. Hanehalkı eğitim harcamaları araştırmalarında tahmin düzeyi NUTS-1 (12 Bölge), Kır-kent ve Türkiye'dir.

Verinin Derlenme Sıklığı

MEB, YÖK, Bakanlıklar, Üniversiteler Eğitim Harcamaları Araştırmaları yıllık olarak derlenmektedir. Özel Kreşler, Eğitim-Öğretim Kurumları ve Hanehalkı Eğitim Harcamaları Araştırmalarının, 5 yılda bir uygulanması planlanmakta, ara yıllar tahmin edilmektedir.

Verinin kullanıcıya açılması

Araştırma verileri, DİE Bilgi İşlem Merkezinde manyetik ortamda bulunmakta olup, kullanım için DİE'ye başvurmak gerekmektedir.

Yayınlar

Haber Bülteni - Türkiye Eğitim Harcamaları Araştırması Geçici Sonuçları, 2003

Üretilen Temel Göstergeler ve İstatistikler

- ✓ Eğitim Harcamalarının GSMH içindeki payı (%)
- ✓ Finansman kaynaklarına göre toplam eğitim harcaması
- ✓ Eğitim seviyelerine yapılan toplam eğitim harcaması
- ✓ Devlet ve Özel Kaynaklar tarafından yapılan toplam eğitim harcaması
- ✓ Eğitim Seviyelerine göre öğrenci başına düşen eğitim harcamaları
- ✓ Harcama türlerine göre eğitim harcama miktarları (cari, yatırım ve transfer harcamaları)
- ✓ Eğitim Kurumlarına ve Hanelere eğitim amaçlı yapılan ayni ve nakdi harcama miktarları
- ✓ 18-24 yaş grubunda olup, eğitim sisteminden erken ayrılanların cinsiyete ve ayrılma nedenine göre sayısı ve oranı

4.1.2.7. Eğitim İstatistikleri

Türkiye’de eğitim; örgün eğitim ve yaygın eğitim olarak iki ana bölümden oluşmaktadır. Örgün eğitim; Okulöncesi eğitimi, ilköğretim, ortaöğretim ve yüksek öğretimi kapsar. Yaygın Eğitim ise, örgün eğitimin yanında ve dışında düzenlenen faaliyetlerin tümünü kapsar. Gerek Örgün, gerekse yaygın eğitim ile ilgili istatistikler, Milli Eğitim Bakanlığı aracılığı ile bütün il ve ilçe merkezlerindeki milli eğitim müdürlüklerine gönderilen formlar aracılığı ile ilköğretim ve ortaöğretime ilişkin bilgiler derlenmektedir. Derlenen bilgiler Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından yayınlanmaktadır. Yükseköğretime ilişkin veriler, fakülte ve yüksekokullara gönderilen formlar ile sağlanmakta iken, 1982-83 öğretim yılı sonundan itibaren YÖK Başkanlığı tarafından derlenmekte ve yayınlanmaktadır.

4.1.2.7.1. Örgün Eğitim İstatistikleri

DİE’nin kuruluşu ile birlikte derlenmeye başlanan Milli Eğitim İstatistikleri ile ilgili veriler ilköğretim, ortaöğretim, mesleki ve teknik öğretim, yükseköğretim adları altında ayrı ayrı yayınlanmakta iken, 1986/’87 öğretim yılından itibaren ilkokullar, ortaokullar (genel ve mesleki teknik ortaokul), liseler (genel ve mesleki teknik liseler) olmak üzere okulöncesi eğitim bilgilerinin de kapsayacak şekilde örgün eğitim seviyelerinin bir arada görülebilmesi amacı ile tek bir yayın her yıl periyodik olarak yayınlanmaktadır. Eğitim sistemimizde 1997/’98 öğretim yılından itibaren yeni bir uygulama ile ilkokul ve ortaokul eğitim seviyesi kaldırılarak, ilköğretim eğitim seviyesine geçilmiştir. Böylece yeni sistemle zorunlu eğitim 5 yıldan 8 yıla çıkarılmıştır.1997/’98 öğretim yılından itibaren ilkokul ve ortaokul bilgileri ilköğretim adı altında örgün eğitim yayınında yerini almıştır.

Amacı ve konu başlıkları

- ✓ Ülkemizde mevcut her tür ve kademedeki Örgün Eğitim faaliyetleri ile ilgili istatistiki bilgileri ve göstergeleri derlemek, yıllık olarak araştırmacıların ve kullanıcıların istifadelerine sunmaktır.
- ✓ Yükseköğretim istatistikleri yayını ise Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı ile yapılan protokol gereği, 1983/’84 öğretim yılından itibaren Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanmaktadır. Örgün Eğitim İstatistiklerinin derlenebilmesi ve yayınlanabilmesi için her öğretim yılı başında soru kağıtları veri taleplerindeki değişikliklere göre yeniden düzenlenmektedir. Bu aşamada Milli Eğitim Bakanlığı, ilgili diğer bakanlıklar ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ile işbirliği içinde çalışılmaktadır.

Verinin Toplanma Biçimi

Okul müdürlüklerince 2 Ekim tarihi esas alınarak, aynı yılın öğretim yılı başı ve bir önceki öğretim yılı sonu bilgileri okul kayıtlarından doldurulmaktadır. Bu soru kağıtlarındaki

bilgiler, il ve ilçe Milli Eğitim Müdürlüklerince daha önce Milli Eğitim Bakanlığı ve DİE'nin işbirliği ile hazırlanmış olan, il ve ilçe istatistik defterlerine aktarılmaktadır. İşlemleri tamamlanan soru kağıtları ile il istatistik defterleri Milli Eğitim Bakanlığı kanalı ile DİE'ye gönderilmektedir. 2002 yılından itibaren Milli Eğitim Bakanlığının tamamladığı İLSİS projesi ile, tüm öğretim kurumlarına birer kullanıcı şifresi verilmek suretiyle, okul, öğrenci ve öğretme ilişkin verilerin online olarak elde edilmesi sağlanmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı derlenen verileri manyetik ortamda DİE'ye göndermekte ve DİE tarafından verinin kontrol ve analiz aşamaları tamamlanarak yayın haline getirilmektedir.

Ölçüm Düzeyi

Örgün Eğitim İstatistikleri, daha önce belirtildiği gibi, okulöncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim (genel ve mesleki teknik lise) ile yükseköğretim bilgilerini kapsamaktadır. Öğretim yıllarına göre toplam yedi coğrafi bölge, il ve yerleşim yeri (şehir-köy) bazında okul, öğrenci, öğretmen, mezun olan öğrenci sayılarının yanı sıra ülkemizi diğer ülkelerle karşılaştırmak amacıyla bazı göstergeleri ve tabloları da içermektedir.

Verinin Toplanma Sıklığı

Yıllık

Verinin Kullanıcıya Açılması

Her yıl hazırlanan Örgün Eğitim İstatistikleri yayını kullanıcıların hizmetine sunulmaktadır. Elektronik ortamda yer alan veriler DİE'ye yapılan başvurular sonucu kullanıcıya verilmektedir.

Yayımlar:

Örgün Eğitim İstatistikleri Yayını (Kitap)

Üretilen Önemli Gösterge ve İstatistikler

- ✓ İl bazında eğitim Seviyesi ve cinsiyete göre brüt ve net okullaşma oranı
- ✓ İl bazında ilköğretimdeki cinsiyet oranı
- ✓ İl bazında ortaöğretimdeki cinsiyet oranı
- ✓ İl bazında yükseköğretimdeki cinsiyet oranı
- ✓ İllere ve cinsiyete göre ilköğretimde 5. sınıfa ulaşma oranı (cinsiyet bazında)
- ✓ Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı
- ✓ İl bazında cinsiyet ve eğitim seviyesine göre öğretmen sayısı
- ✓ İl bazında cinsiyet ve eğitim seviyesine göre öğrenci sayısı
- ✓ İl bazında eğitim seviyesi ve cinsiyete göre mezun sayısı
- ✓ Cinsiyet ve eğitim seviyelerine göre yurt dışında öğrenim gören öğrenci sayısı

4.1.2.7.2. Yaygın Eğitim İstatistikleri

Yaygın eğitim, örgün eğitim sistemine hiç girmemiş veya örgün eğitim sisteminin herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademedен çıkmış kişilere gerekli bilgi beceri ve davranışları kazandırmak için örgün eğitimin yanında veya dışında sunulan yaşam-boyu eğitim ve rehberlik hizmetlerinin tümüdür. Yaygın eğitim hizmetleri herkesin yararlanacağı biçimde hazırlanır ve toplumun ihtiyaçlarına uygun olarak düzenlenir. Genellikle yaş sınırı yoktur. Ancak gerektiğinde sunulan programın özelliğine göre belirli yaş ve eğitim seviyesi sınırı aranır.

Amacı ve Konu Başlıkları

Ülkemizde mevcut olan her türdeki yaygın eğitim faaliyetleri ile ilgili istatistiki bilgileri derlemek, yıllık olarak araştırmacıların ve kullanıcıların hizmetine sunmaktır. Yaygın Eğitim kapsamında yer alan kurslar ve okullar şunlardır:

- ✓ Pratik Kız Sanat Okulları
- ✓ Olgunlaşma Enstitüleri
- ✓ Endüstri Pratik Sanat Okulları
- ✓ Yetişkinler Teknik Eğitim Merkezleri
- ✓ Mesleki Eğitim Merkezi
- ✓ Halk Eğitim Merkezleri
- ✓ Çıraklık Eğitim Merkezleri
- ✓ 3308 Sayılı Kanuna Göre Açılan Meslek Kursları
- ✓ Kur'an Kursları
- ✓ Özel Dershane ve Kurslar

Verinin Toplanma Biçimi

Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösteren kurslara ilişkin bilgiler Bakanlığın taşra teşkilatları aracılığı ile form gönderilerek, Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren Kur'an Kurslarına ilişkin veriler ise müftülüklere form gönderilerek derlenmekte ve DİE tarafından değerlendirilmesi yapılmaktadır. Veri derlemede kullanılan soru kağıtları, her öğretim yılı için soru kağıtları yeni baştan gözden geçirilmekte ve yönetmelik değişikliklerine göre yeniden değerlendirilmekte ve içinde bulunulan zamanın ihtiyaçlarına cevap verecek duruma getirilmektedir.

Ölçüm Düzeyi

Yaygın Eğitim İstatistikleri, öğretim yıllarına göre Türkiye ve il bazında eğitim kurumu sayısı, kursiyer sayısı, öğretmen sayısı ve kursu başarı ile tamamlayan kursiyer sayılarına ilişkin bilgileri kapsamaktadır.

Verinin Toplanma Sıklığı

Yıllık

Verinin Kullanıcıya Açılması

Her yıl hazırlanan Yaygın Eğitim İstatistikleri yayını kullanıcıların hizmetine sunulmaktadır. Elektronik ortamda yer alan veriler DİE'ye yapılan başvurular sonucu kullanıcıya verilmektedir.

Yayımlar

Yaygın Eğitim İstatistikleri Yayını (Kitap)

Üretilen Önemli Göstergeler ve İstatistikler

- ✓ İllere Göre Eğitim Kurumu, Kursiyer ve Öğretmen Sayısı
- ✓ Pratik Kız Sanat Okullarına Katılan Kursiyerlerin yaş, eğitim seviyesi ve cinsiyetlerine göre dağılımı (İl bazında ve kurs türüne göre)
- ✓ Olgunlaşma Enstitülerine Katılan Kursiyerlerin yaş, eğitim seviyesi ve cinsiyetlerine göre dağılımı (İl bazında ve kurs türüne göre)
- ✓ Endüstri Pratik Sanat Okullarına Katılan Kursiyerlerin yaş, eğitim seviyesi ve cinsiyetlerine göre dağılımı (İl bazında ve kurs türüne göre)
- ✓ Yetişkinler Teknik Eğitim Merkezlerine Katılan Kursiyerlerin yaş, eğitim seviyesi ve cinsiyetlerine göre dağılımı (İl bazında ve kurs türüne göre)
- ✓ Mesleki Eğitim Merkezlerine Katılan Kursiyerlerin yaş, eğitim seviyesi ve cinsiyetlerine göre dağılımı (İl bazında ve kurs türüne göre)
- ✓ 3308 sayılı kanuna göre açılan kurslara katılan Kursiyerlerin yaş, eğitim seviyesi ve cinsiyetlerine göre dağılımı (İl bazında ve kurs türüne göre)
- ✓ Okuma Yazma Kurslarına Katılanların ve okuryazarlık belgesi alan kursiyerlerin yaş ve cinsiyetlerine göre dağılımı (İl bazında ve kurs türüne göre)
- ✓ Halk Eğitim Kurslarına Katılan Kursiyerlerin yaş, eğitim seviyesi ve cinsiyetlerine göre dağılımı (İl bazında ve kurs türüne göre)
- ✓ Çıraklık Eğitim Merkezi Faaliyetlerine Katılan Kursiyerlerin yaş, eğitim seviyesi ve cinsiyetlerine göre dağılımı (İl bazında ve kurs türüne göre)
- ✓ Kur'an Kurslarına Katılan Kursiyerlerin yaş, eğitim seviyesi ve cinsiyetlerine göre dağılımı (İl bazında ve kurs türüne göre)

- ✓ Özel Kurslara Katılan Kursiyerlerin yaş, eğitim seviyesi ve cinsiyetlerine göre dağılımı (İl bazında ve kurs türüne göre)
- ✓ Özel Dershanelere Katılan Kursiyerlerin yaş, eğitim seviyesi ve cinsiyetlerine göre dağılımı (İl bazında ve kurs türüne göre)

4.1.2.8. Yaşam Memnuniyeti Araştırması

59. T.C. Hükümeti Acil Eylem Planı'nın KYR-28 maddesi gereğince Devlet İstatistik Enstitüsü'ne vatandaşın her alandaki memnuniyet ve beklentilerini ölçen sürekli bir araştırma yapma görevi verilmiştir. Nisan 2003'te araştırmayı yürütme görevi Toplumsal Yapı ve Cinsiyet İstatistikleri Şubesi'ne verilmiş, her yıl uygulanacak olan anketin ilki 2003 Hanehalkı Bütçe Anketi Kasım ayı uygulaması ile birlikte gerçekleştirilerek aynı örnek hanehalklarında uygulanmıştır. 7 Kasım- 9 Aralık 2005 tarihleri arasında Yaşam Memnuniyeti Araştırmasının 3. sü, Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından yürütülmektedir.

Amacı ve konu başlıkları

Araştırma, bireyin genel mutluluk algılamasını, temel yaşam alanlarındaki genel memnuniyetini ve bu alanlardaki kamu hizmetlerinden memnuniyetini ölçmek ve bu memnuniyet düzeyinin zaman içindeki değişimini takip etmek amacıyla gerçekleştirilmektedir.

Verinin toplanma biçimi

Veriyi derleme yöntemi olasılıklı örneklemedir. Yüz yüze görüşme yöntemiyle soru kağıdı elektronik ortamda tablet bilgisayarlar kullanılarak doldurulmaktadır.

Ölçüm düzeyi

Araştırmanın, coğrafi kapsamı, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan tüm yerleşim yerleridir. Bu yerleşim yerleri, Devlet Planlama Teşkilatı tarafından belirlenen ve Enstitünün diğer anket çalışmalarında da kullanılmakta olan kent ve kırsal tanımları dikkate alınarak iki tabakaya ayrılmıştır. Araştırmada kapsanan kitle, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan hanelerde yaşayan 18 ve daha yukarı yaşta T.C. vatandaşları olup kurumsal nüfus kapsam dışı tutulmuştur. Ülke düzeyinde temsil niteliği olan araştırmada kent ve kırsal bazında veri üretilmektedir.

Verinin toplanma sıklığı

Yıllık

Verinin kullanıcıya açılması

Sayım verileri DİE Toplumsal Yapı ve Cinsiyet İstatistikleri Şubesinde manyetik ortamda bulunmakta olup, kullanımı için DİE'ye başvurulması gerekmektedir.

Yayınlar

Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2003

Ayrıca söz konusu yayın pdf formatında DİE'nin web sayfasında da bulunmaktadır.

Üretilen Temel Göstergeler ve İstatistikler

- ✓ Genel Mutluluk düzeyi
- ✓ Mutluluk kaynağı kişi ve değerlere göre dağılım
- ✓ Genel Memnuniyet Düzeyi
- ✓ Genel Sağlık Durumundan Memnuniyet
- ✓ İşten Memnuniyet
- ✓ İşteki Durumundan Memnuniyet
- ✓ Evlilikten Aile İlişkilerinden, Akraba, Arkadaş ve İş arkadaşlarından duyulan memnuniyet
- ✓ Kamu hizmetlerinden memnuniyet
- ✓ 2005 yılından beklentiler
- ✓ Umut düzeyi
- ✓ Beş yıl öncesine göre gelişmişlik değerlendirmesi, 2004
- ✓ Beş yıl sonrası için gelişmişlik beklentisi, 2004

4.1.2.9. Hanehalkı Gelir ve Tüketim Harcamaları Anketi

İlk kez 1987 yılında "Hanehalkı Gelir ve Tüketim Harcamaları Anketi" adıyla Türkiye genelini kapsayacak şekilde uygulanmıştır. Gelişen ve sürekli değişen bir sosyo-ekonomik yapı içinde bulunan Türkiye'de bireylerin ve bunların oluşturduğu hanehalkının tüketimlerini, gelir düzeylerini, sosyo-ekonomik kesimler ve nüfus tabakalarına ve bölgelere göre ortaya çıkarmaya çalışan bir çalışma olan "Hanehalkı Bütçe Anketi"nde, hanehalkı büyüklükleri, hanehalkı işgücü ve çalışma durumları, hanehalkının toplam geliri, gelir kaynakları, tüketim harcama türleri, tüketim kalıpları hakkında bilgiler derlenmektedir.

Amacı ve konu başlıkları

Bu çalışma ile,

- ✓ Tüketici fiyat indekslerinde kullanılacak maddelerin seçimi ve temel yıl ağırlıklarının elde edilmesi,

- ✓ Hanelerin tüketim kalıplarında zaman içinde meydana gelen değişikliklerin izlenmesi,
- ✓ Milli gelir hesaplamalarında özel nihai tüketim harcamaları tahminlerine yardımcı olacak verilerin derlenmesi,
- ✓ Uzun dönemli ekonomik planların yapılmasına ve sosyal refah planlamasına yardımcı olacak verilerin derlenmesi,
- ✓ Mutlak yoksulluk sınırının belirlenmesi, asgari ücret tespit çalışmaları, hanehalklarının yaşam seviyeleri, beslenme sorunları vb. diğer sosyo-ekonomik analizler için gerekli verilerin elde edilmesi amaçlanmaktadır.

Verinin toplanma biçimi

2003 Hanehalkı Bütçe Anketi 1 Ocak -31 Aralık 2003 tarihleri arasında bir yıl süre ile, kentsel kesimden her ay değişen yaklaşık 1512 ve kırsal kesimden yine her ay değişen yaklaşık 648 hanehalkı olmak üzere aylık 2160, yıllık ise 25920 örnek hanehalkına uygulanmaktadır. Ankette olasılıklı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Soru kağıdı yüz yüze görüşme yöntemi ile doldurulmuştur.

Ölçüm düzeyi

Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan tüm yerleşim yerleri kapsama dâhil edilmiştir. Türkiye geneli, kentsel ve kırsal yerler ile İstatistiki Bölge Birim Sınıflaması Düzey-1 ve Düzey-2 ayrımında tüketim harcaması ve gelir dağılımı göstergeleri elde edilmektedir. Anket birimi hanehalkıdır. Nüfusu 20001 ve daha fazla olan yerleşim yerleri kentsel yerler, nüfusu 20000 ve daha az olan yerleşim yerleri kırsal yerler olarak tanımlanmıştır.

Verinin toplanma sıklığı

Yıllık

Verinin kullanıcıya açılması

Anket verileri DİE Gelir ve Tüketim İstatistikleri Şubesinde manyetik ortamda bulunmakta olup, kullanımı için DİE'ye başvurulması gerekmektedir.

Yayınlar

Haber bülteni- Hanehalkı Bütçe Anketi Gelir Dağılımı Sonuçları, Yıllık

Yayın- Hanehalkı Bütçe Araştırması 2002, Hanehalkı Tüketim Harcamaları

Yayın- Hanehalkı Gelir ve Tüketim Harcamaları Anketi Sonuçları- Gelir Dağılımı

Yayın- Hanehalkı Gelir ve Tüketim Harcamaları Anketi Sonuçları - Tüketim Harcamaları

Üretilen Önemli Göstergeler ve İstatistikler

- ✓ Gelir ve Harcama Gruplarına Göre Harcamalar
- ✓ Referans ferdin yaşına göre aylık ortalama harcama
- ✓ Referans ferdin eğitim durumuna göre aylık ortalama harcama
- ✓ Referans ferdin işteki durumuna göre aylık ortalama harcama
- ✓ Referans ferdin ekonomik aktivite durumuna göre aylık ortalama harcama
- ✓ Hanehalkı Büyüklüğüne göre harcama
- ✓ Gelir getiren fert sayısına göre harcama
- ✓ Hanehalkının temel gelir kaynağına göre harcama
- ✓ Hanehalkı tipine göre harcama
- ✓ Oturulan konutun ısıtma sistemine göre harcama
- ✓ Konut alanına ve konut tipine göre harcama

4.1.2.10. Hanehalkı İşgücü Anketi

Devlet İstatistik Enstitüsü ilk Hanehalkı İşgücü Anketini, 1966 yılında sanayisi gelişmiş sekiz ilde, deneme mahiyetinde gerçekleştirmiş; Kasım 1967 ile Nisan ve Kasım 1968'de de uygulamayı nüfusu 2 000'den fazla 106 yerleşim yeri ile nüfusu 2 000'den az bir yerleşim yerini kapsayacak şekilde genişletmiştir. DİE, 1973-1974 yıllarında ülke nüfusunun yaklaşık % 60'ının yaşadığı kırsal yerlerde "Hanehalkı İşgücü Anketi" ve "Kırsal Yerler Çalışma Anketi"ni de içeren bir dizi anket uygulamıştır. 1982, 1983 ve 1984 yıllarında ise daha geniş bir örneklem hacmi ve yeniden düzenlenmiş bir soru kağıdı ile Ekim aylarının son haftası referans dönemi alınarak sadece kentsel yerlerde Hanehalkı İşgücü Anketleri uygulanmıştır. 1985 yılında ise soru kağıdı ve örnekleme planı yeniden gözden geçirilerek ilk kez kırsal ve kentsel yerleri aynı anda kapsayan Türkiye çapında bir Hanehalkı İşgücü Anketi uygulanmıştır. 1986 ve 1987 yıllarında Hanehalkı İşgücü Anketi uygulanmamış, 1988 yılında ise örneklem planı ve soru kağıdı ile yeni bir seriye başlanmıştır. Bu serideki Hanehalkı İşgücü Anketlerinin başlamasına öncülük eden İşgücü Piyasası Bilgi Sistemi projesinin temel amaçlarından biri Türkiye'de düzenli aralıklarla, uluslararası standartlarda, sonuçları birbirleri ile kıyaslanabilir, ülke koşullarına uygun kavram ve tanımlarla Hanehalkı İşgücü Anketleri uygulamak ve sonuçlarını makul süreler içinde önce haber bülteni ile daha sonra yayın haline getirerek kamuoyuna duyurmaktır. 1988 yılından itibaren düzenli olarak uygulanmış olan anketler serisi ile bu amaç büyük ölçüde gerçekleştirilmiştir. 2000 yılında, hanehalkı işgücü anketinin; uygulama sıklığı, örnek büyüklüğü, tahmin boyutu, soru kağıdı gibi konularda ankette değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklikler mevcut seri ile karşılaştırma imkanını sağlayacak biçimde geliştirilmiştir.

Amacı ve konu başlıkları

Bu anket çalışması ile ülkedeki işgücü yapısını ortaya koymak istihdam edilenlerin; iktisadi faaliyet, meslek (ya da tuttuğu iş), işteki durum ve çalışma süresi, işsizlerin ise; iş arama süresi ve aradıkları meslek (ya da iş) ve benzer özellikleri hakkında bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Verinin toplanma biçimi

Anket, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yaşayan T.C. uyruklu tüm hanehalklarını, fert bazında ise, bu hanehalklarından 12 ve daha yukarı yaştaki fertleri kapsamaktadır. Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastane ve hapisanelerde bulunanlar ile kışla ve ordu evlerinde ikamet edenler anket kapsamı dışında tutulmaktadır. Ankette olasılıklı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Soru kâğıdı yüz yüze görüşme yöntemi ile diz üstü bilgisayarlar kullanılarak doldurulmuştur. Referans dönemi ise anketin uygulandığı günden önceki yedi gün olarak tanımlanmıştır. 2000 yılına kadar 12 ve daha yukarı yaştakiler için verilen sonuçları 2000 yılından itibaren 15 ve daha yukarı yaşlar için verilmeye başlanmıştır.

Ankette ekonomik faaliyetler⁶, meslek grupları⁷, işteki durum⁸ ve eğitim durumu⁹ Uluslararası Standart sınıflamalara uygun olarak yapılmaktadır.

Ölçüm düzeyi

Türkiye genelinde her yerleşim yeri örnek seçimi için kapsama dâhil edilmektedir. Türkiye geneli, kentsel ve kırsal yerler ile 7 coğrafi bölge, seçilmiş 9 il merkezi (Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Samsun) için işgücü göstergeleri elde edilmektedir. Anket birimi hanehalkıdır. Nüfusu 20001 ve daha fazla olan yerleşim yerleri kentsel yerler, nüfusu 20000 ve daha az olan yerleşim yerleri kırsal yerler olarak tanımlanmıştır.

Verinin toplanma sıklığı

Veriler üçer aylık dönemsel tahminlere olanak sağlayacak ve her ay uygulanacak şekilde toplanmaktadır.

⁴ Tarım,ormancılık,avcılık, balıkçılık; madencilik ve taş ocaklığı; imalat; elektrik, gaz,su; inşaat ve bayındırlık; toptan ve perakende ticaret,lokanta ve oteller; ulaştırma, haberleşme, depolama; mali kurumlar, sigorta, taşınmaz mallara ait işler, yardımcı iş hizmetleri; toplum hizmetleri, sosyal ve kişisel hizmetler

⁷ kanun yapıcılar,üst düzey yönetici, müdür; profesyonel; yardımcı profesyonel meslek; büro ve müşteri hizmetleri; hizmet ve satış elemanı; nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık, su ürünleri; sanatkar; niteliksiz işler

⁸ ücretli, maaşlı; yevmiyeli; işveren; kendi hesabına çalışan; ücretsiz aile işçisi

Verinin kullanıcıya açılması

Anket verileri DİE İşgücü İstatistikleri Şubesinde manyetik ortamda bulunmakta olup, kullanımını için DİE'ye başvurulması gerekmektedir.

Yayınlar

Haber bülteni	-Hanehalkı İşgücü Anketi Geçici Sonuçları (3'er aylık)
Yayın	-Hanehalkı İşgücü İstatistikleri Coğrafi Bölgeler (2000-2001)
Yayın	-Hanehalkı İşgücü İstatistikleri İl Merkezleri (2000-2002)
Yayın	-Hanehalkı İşgücü İstatistikleri 2001
Internet üzerinden sorgulama - Hanehalkı İşgücü Veri Tabanı	

Üretilen Temel Göstergeler ve İstatistikler

- ✓ İşgücünde olmayan nüfus
- ✓ Eksik istihdam edilen nüfus
- ✓ İstihdam edilen nüfus
- ✓ İstihdam oranı
- ✓ İşbaşında olan ve olmayan nüfus
- ✓ İşgücüne dahil olmayan nüfus
- ✓ İşgücüne katılma oranı
- ✓ İşsizlik oranı
- ✓ Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus
- ✓ Kurumsal olmayan sivil nüfus
- ✓ Marjinal çalışan nüfus
- ✓ Sivil işgücü

4.1.2.11. Zaman Kullanım Anketi

İnsanların gün içinde neler yaptıkları, zamanlarını çeşitli faaliyetlere göre nasıl değerlendirdikleri, günlük yaşamlarının nasıl seyrettiği gibi konulara verilen önem giderek artmaktadır. Bireylerin çeşitli günlük faaliyetleri içinde zamanlarını nasıl kullandıklarını ortaya koymak amacıyla uygulanan temel araştırma zaman kullanım anketidir. 1960'lı yıllardan beri Avrupa ve diğer bazı ülkelerde giderek artan sayıda zaman kullanım anketleri uygulanmaya başlanmış; aynı yıllarda uluslararası karşılaştırmalı Zaman Bütçe Araştırması Projesi ile standart bir dizayn oluşturulması sağlanmıştır. 1985 yılında Birleşmiş Milletler Dünya Kadınlar Konferansı'nda konu tekrar gündeme gelmiştir.

⁹ okuryazar olmayan; okuryazar olup okul bitirmeyen; ilkokul; ilköğretim; ortaokul; orta dengi meslek; lise; lise dengi meslek; yüksekokul veya fakülte.

Zaman kullanımına ilişkin verilerin potansiyel değeri ile anketi uygulayan ülke sayısının giderek artmasına rağmen uluslararası düzeydeki karşılaştırılabilirlik oranı düşük olmuştur. Bu bağlamda Eurostat, 1990'lı yılların başında uluslararası karşılaştırılabilir nitelikte Zaman Kullanım Anketi için çalışmalar başlatmıştır. 1996-1997 döneminde 9 ye ve 9 Geçiş ülkesinde pilot anket uygulanmış; harmonizasyon çalışmalarının ilk basamağını 2000 yılında tamamlayarak "Uyumlaştırılmış Avrupa Zaman Kullanım Anketlerine İlişkin İlkeler-Guidelines on Harmonised European Time Use Surveys" adlı kitabı yayınlamıştır.

Diğer yandan 1996-1997 Pilot anket uygulamasını tamamlayan ve kısmi de olsa harmonize yöntem kullanan ülkelerin veri setlerinden oluşan bir "ZKA-Veri Tabanı" alışması devam etmektedir. Pilot anketten elde edilen ilk sonuçlar 27 Temmuz 2004 tarihli Eurostat haber bülteninde yayınlanmıştır. Pilot anket sonuçlarının daha ayrıntılı yer verildiği "Statistics in Focus" adlı yayın Eurostat tarafından hazırlanmaktadır. Eurostat, harmonizasyon çalışmasının ikinci basamağını 2006-2007 gerçekleştirerek yeni bir Rehber Kitap (Guidelines) hazırlamayı planlamaktadır.

Ekonomik ve sosyal konularda çeşitli araştırmalar düzenleyen DİE, zaman kullanım anketi ile ilgili ilk çalışmalarını 1996 yılında gerçekleştirmiştir. EUROSTAT'ın başlattığı uluslararası karşılaştırılabilir nitelikte zaman kullanım anketleri çalışmaları kapsamında 1996 yılında bir pilot uygulama gerçekleştirmiş olup, geçen süre içinde bu konuda bir anket uygulaması yapılamamıştır. DİE, ülkelere göre değişmekle birlikte 5-10 yıllık aralıklarla uygulanmakta olan Zaman Kullanım Anketi'ni ilk kez 1 Ocak-31 Aralık 2006 döneminde 12 ay süreyle Türkiye genelinde örnekleme tekniklerine göre rasgele seçilen örnek hanelere uygulayacaktır.

Amacı ve konu başlıkları

Zaman kullanım anketinin ana hedefi, nüfusun çeşitli faaliyetlerde geçirdiği zamanı ölçmek amacıyla katılımcıların kendilerinin doldurduğu günlüklere yer veren geniş kapsamlı bir hanehalkı anketi uygulamaktır. Anketten elde edilen verilerle milli gelir hesaplarına katkı sağlanması mümkün olmaktadır. Bu anketlerle sosyal alandaki istatistiksel bilgilerde bulunan bazı eksiklikler de tamamlamaktadır. *Örneğin; kadınlarla erkekler arasında işgücü piyasasındaki pozisyonlarından kaynaklanan farklılıkları, yine kadınlarla erkekler arasında eğitime, kültürel faaliyetlere ve yaşamdaki diğer faaliyetlere katılımlarındaki farklılıkları ortaya çıkarmaktadır. Zaman kullanım anketleri özellikle, kişilerin profesyonel yaşamları ile günlük aile yaşamlarını nasıl bağdaştırdıkları; gelir getiren işlerle ev işleri arasındaki ayırım hakkında da bilgi sunmaktadır. Ayrıca gönüllü olarak yapılan işler, ev ve ocuk bakımı, boş zamanlar vb. konularda da bilgi üretilmektedir.*

Anketin amaçları:

- ✓ Kişilerin gün boyunca zamanlarını nasıl kullandıklarının araştırılması,
- ✓ Cinsiyete, yaş grubuna, fertlerin çalışma durumuna vb. karakteristiklere göre çeşitli gruplarda zaman kullanımı konusunda oluşan farklılıkların belirlenmesi,
- ✓ Ulusal hesaplarda gayri safi yurtiçi hasıla (GDP) tahminlerinin geliştirilmesine yardımcı olacak verilerin elde edilmesi,
- ✓ Zaman kullanımı konusunda uluslararası karşılaştırılabilir nitelikte veriler elde edilmesi.

Verinin toplanma biçimi

Zaman Kullanım Anketinin alan uygulamasında iki ayrı yöntem bir arada kullanılacaktır:

- ✓ Hanehalkı fertleriyle yüz yüze görüşülerek gerek hanehalkı gerekse fert soru kağıtlarında yer alan sorgulamaların yapılması,
- ✓ Hanedeki 15 ve daha yukarı yaştaki tüm fertlerin bir hafta içi ve bir de hafta sonu olmak üzere iki gün boyunca yaptığı günlük faaliyetlerin 10'ar dakikalık aralıklarla hazırlanan günlüklere yine fertler tarafından kaydedilmesi.

2006 Zaman Kullanım Anketi'nin hanehalkı ve fert soru kağıtları fertlerle yüz yüze yapılan görüşmelerde doldurulması, veri girişinin WEB ortamında geliştirilen program aracılığıyla gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Fertler tarafından yapılan günlük faaliyetlerin kaydedildikleri günlüklerin hanelerden teslim alınıp ilk kontrolü yapıldıktan sonra veri girişi, yine WEB ortamında geliştirilen program aracılığıyla sağlanacak; her türlü kodlama işlemi (iktisadi faaliyet, meslek, günlük faaliyet vb.) veri girişi sırasında yapılacaktır.

Ankette dört temel soru formu kullanılmaktadır:

- ✓ Hanehalkı Soru Formu
- ✓ Fert Soru Formu
- ✓ Günlükler (15+ yaştaki fertler için)
- ✓ Çalışma Süresi Çizelgesi (15+ yaştaki çalışan fertler için)

Ölçüm düzeyi

Belirtildiği gibi DİE zaman kullanımı konusundaki ilk çalışmayı 1996 yılında gerçekleştirmiştir. Buna göre EUROSTAT'ın başlattığı uluslararası karşılaştırılabilir nitelikte zaman kullanım anketleri çalışmaları kapsamında 1996 yılı Ağustos ayı içinde 40, Kasım ayı içinde 77 hanehalkı olmak üzere toplam 117 örnek hane ile bir pilot uygulama gerçekleştirilmiş; elde edilen bulguları ve yapılan değerlendirmeleri içeren bir rapor hazırlanmıştır. Geçen süre içinde bu konuda bir alan uygulaması yapılamamış olup 1

Ocak-31 Aralık 2006 döneminde Türkiye genelinde ilk kez Zaman Kullanım Anketi uygulanacaktır.

Zaman Kullanımı Anketinden elde edilen verilerin kullanıldığı alanlar:

- ✓ Cinsiyet ve aile ile ilgili politikaların geliştirilmesinde karar alıcılara önemli bir kaynak sağlanmakta, kadınların işgücüne katılımındaki artış ile ev ile ilgili işlerdeki işbölümü arasındaki ilişkiyi belirlemek, hanede üretilen mal ve hizmete erkek ve kadının katkısını ölçmek mümkün olmaktadır.
- ✓ Hanede üretilen mal ve hizmetleri dikkate alarak milli gelir hesaplarının geliştirilmesine katkı sağlanmaktadır.
- ✓ Milli gelir hesaplarının geniş boyutta ele alınması sağlanmaktadır. Bilindiği gibi, kendi üretiminden tüketimde olduğu gibi kayıt dışı ekonomi ve informal sektöre dair çalışma saatleri yeterince rapor edilmemektedir. Zaman kullanım anketleri ile bu sektörlere ilişkin bilgi eksikliği giderilmeye çalışılmaktadır.
- ✓ Çalışma saatleri ile ilgili olarak oluşturulacak politikalara yardımcı olmak, çalışma saatleri konusunda daha güvenilir ve geçerli verilerin sağlanması mümkün olmaktadır.
- ✓ Yaşlı insanlara ilişkin politikaların oluşturulmasında karar alıcılara bir kaynak oluşturulmakta, çalıştıkları piyasa dışı işlerin boyutunun tahmin edilmesine çalışılmaktadır.
- ✓ Günlük geziler ve kullanılan ulaşım araçları hakkında bilgi derlenerek turizm ve yolcu taşıma konusunda genel ulaşım politikası oluşturulmasına yardımcı olmak mümkündür.
- ✓ Kültürel ve boş zamanları değerlendirme konusunda insanların eğilimlerinin ölçülmesi söz konusu olmaktadır.

4.1.2.12. 2002 Türkiye Özürlüler Araştırması

Amacı ve konu başlıkları

Türkiye’de özürlü sayısı, özürlülük oranı, özürlülük türü, oluş sebepleri, özürlülerin sosyo-ekonomik yapısı, özürlülerin aile, sosyal yaşam ve iş ortamında karşılaştıkları sorunlar ile beklentilerinin neler olduğu ve bölgesel farklılıkların ölçülmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın birimini hanehalkları ve özürlü bireyler oluşturmaktadır.

Verinin toplanma biçimi

Veriyi derleme yöntemi olasılıklı örneklemedir. Yüz yüze görüşme yöntemiyle soru kağıdı doldurulmuştur. Araştırmada kullanılan adres çerçevesi 2000 yılı binalar cetveline dayanmaktadır. Binalar cetveli sonuçları kullanılarak, cadde/sokak bazında hanehalkları sayılarına ulaşılmış, daha sonra cadde/sokaklar yaklaşık 100 hanelik bölümler elde

edilecek şekilde bloklanmıştır. Nüfusu 2000'in altında olan yerleşim yerlerinin her biri tek bir blok olarak alınmıştır. Bu bloklarda yer alan tüm adreslerde yaşayan hanehalkları ile görüşülmüş hanehalklarının bazı temel özellikleri alınmış, özürli birey bulunan hanelerde özürli birey soru kâğıdı uygulanmıştır.

Ölçüm düzeyi

Araştırmanın coğrafi kapsamı Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan tüm yerleşim yerleridir. Nüfusu 100'ün altında olan köylerin nüfus toplamları toplam nüfusun %1'inin altında olduğundan örnekleme çerçevesine dahil edilmemiş, ancak tahminler bu bölümde dahil olacak şekilde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın tahmin düzeyi Türkiye, 7 Coğrafi Bölge ve Kır-Kenttir.

Verinin toplanma sıklığı

Periyodik bir çalışma değildir, bir kez uygulanmıştır.

Verinin kullanıcıya açılması

Araştırma verileri DİE Demografi İstatistikleri Şubesinde manyetik ortamda bulunmakta olup, kullanımı için DİE'ye başvurulması gerekmektedir.

Yayınlar

Türkiye Özürliüler Araştırması, 2002

Üretilen Temel Göstergeler ve İstatistikler

- ✓ 2022 Sayılı Kanun kapsamından yararlanma
- ✓ Alınan bakım ve rehabilitasyon hizmetleri
- ✓ Alınan eğitim hizmetleri
- ✓ Alınan meslek ve beceri edindirme kursları
- ✓ Annenin doğumunu gerçekleştirdiği yer
- ✓ Bağımlılık Oranı
- ✓ Bakım ve rehabilitasyon merkezleri
- ✓ Cihaz almama nedeni
- ✓ Cinsiyet oranı
- ✓ Çalışılan devlet kuruluşu
- ✓ Çalışma durumu
- ✓ Çalışmama ve iş aramama nedenine göre nüfus
- ✓ Çalıştığı işten elde ettiği ortalama kazanç
- ✓ Dil ve konuşma özürünün türü, nedeni
- ✓ Doğum anında annenin yaşı

- ✓ Doğum sırasındaki problemler
- ✓ Doğum sırasında yardımcı olanlar
- ✓ Doğum şekline göre doğum sayısı
- ✓ Sahip olunan sosyal güvence
- ✓ Eş ile arasındaki akrabalık derecesi
- ✓ Görme özrünün derecesine göre görme özürlülerin oranı
- ✓ Hamilelik sırasında geçirilen hastalık ve kullanılan ilaç türlerine göre dağılım
- ✓ İşitme kaybının derecesine göre dağılımı
- ✓ Kardeşlerin özürlü bireye olan davranışları
- ✓ Özre neden olan kaza türü
- ✓ Kullanılan cihazların nasıl sağlandığı
- ✓ Kurum/kuruluş ya da fizik ve (rehabilitasyon) iyileştirme merkezlerine gitmeme nedeni
- ✓ Ortopedik özur türlerine göre özürlü sayısı
- ✓ Özel sağlık sigortasına sahip olma durumu
- ✓ Özürlü ile ilgili olarak kişilerin işyerinde yaşadığı problemler
- ✓ Özürlü ile ilgili olarak kurum ve kuruluşlardan beklentisi
- ✓ Özur türlerine göre özürlü sayısı
- ✓ Süreğen hastalık çeşitleri
- ✓ Zihinsel özurün derecesine göre dağılımı
- ✓ Özürlü bireyin özürlü ile ilgili yararlandığı hizmetler

4.1.2.13. Ceza ve Tutukevlerinde Bulunan Hükümlü-Tutuklu ve Personel İstatistikleri

Amacı ve konu başlıkları

31 Aralık tarihine göre ceza ve tutukevlerinde bulunan hükümlü-tutuklu ve personel ile ilgili verileri derlemek amacıyla yapılmaktadır. Söz konusu istatistikler 1967 yılından itibaren yıl sonlarında derlenmektedir. Bu çalışmada herhangi bir sınıflama kullanılmamaktadır.

Verinin toplanma biçimi

Veriler posta yoluyla idari kayıtlardan derlenmektedir. İl ve ilçelerdeki tüm cezaevlerinden toplanmaktadır.

Ölçüm düzeyi

İstatistikî Bölgeler Düzey 3 (81 il) bazında sonuçlar açıklanmaktadır.

Verinin toplanma sıklığı

Yıllık

Verinin kullanıcıya açılması

Sayım verileri DİE Adalet İstatistikleri Şubesinde manyetik ortamda bulunmakta olup, kullanımı için DİE'ye başvurulması gerekmektedir.

Yayınlar

- ✓ Adalet İstatistikleri
- ✓ Manyetik ortamda (CD) – Adalet İstatistikleri

Üretilen Temel İstatistikler

- ✓ Türüne Göre Cezaevi sayısı
- ✓ Cezaevi personeli sayısı
- ✓ Cinsiyete göre hükümlü sayısı
- ✓ Cinsiyete göre tutuklu sayısı

4.1.2.14. Göç İstatistikleri

Göçmenler ilişkin bilgiler Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünden, sığınmacılar ve Türkiye'de oturma izni alanlara ilişkin bilgiler ise Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından derlenmektedir. Bu bilgiler istatistiksel bilgi sunma amacıyla değerlendirilmediğinden cinsiyet ayrımında bilgiye ulaşılamamaktadır. Bununla birlikte bazı çalışmalarda oturma izni alan toplam kişi sayısına ilişkin bilgi yer almakta ancak bu bilgiler hiçbir kurum tarafından yayınlanmamaktadır.

Ülkemizde göç konusunda bilgi derlenen en önemli veri kaynağı DİE tarafından uygulanan "Genel Nüfus Sayımları"dır. Bu sayımlarla ülke içi göç ve yurt dışından ülkemize göç eden nüfusla ilgili bilgiler derlenmektedir. Genel Nüfus Sayımları ile derlenen göç istatistiklerine ilişkin genel bilgiler aşağıda verilmiştir.

Amacı ve konu başlıkları

Bu çalışma ile ülke içindeki yerleşim yerleri arasında sayımdan beş yıl önceki dönemde göç eden nüfusun büyüklüğü, yönü ve göç eden nüfusun nitelikleri ile göç nedeninin araştırılması amaçlanmıştır. Ayrıca, yurt dışından Türkiye'ye göç eden nüfus konusunda da aynı bilgilerin ve bu nüfusun hangi ülkeden geldiği ile ilgili bilgi de derlenmesi amaçlanmıştır.

Verinin toplanma biçimi

Veri, Genel Nüfus Sayımları kapsamında derlenmektedir. Bu bağlamda günümüze kadar 1980, 1985, 1990 ve 2000 Genel Nüfus Sayımlarından 1975-80, 1980-85, 1990-85 ve 2000-1995 döneminde göç eden nüfusla ilgili bilgi mevcuttur.

Genel nüfus sayımları bir gün içinde sokağa çıkma yasağı uygulanarak, hanehalkı teşkil eden veya etmeyen her yerde, yüz yüze görüşme yöntemi ile gerçekleştirilmektedir. Sayımın yöntemi "de facto" olup, sayımın birimi kişidir. 2000 Genel Nüfus Sayımının yöntemi ayrıntılı olarak "2000 Genel Nüfus Sayımı" başlığı altında açıklanmıştır.

Ölçüm düzeyi

Sayım günü ülke sınırları içinde bulunan ve Türkiye'de ikamet eden 5 ve daha yukarı yaştaki kişiler kapsamıştır. Bu doğrultuda, sayım günü yurt dışında bulunan ve ülke sınırları içinde ikamet eden kişiler kapsam dışı kalmıştır.

2000 Genel Nüfus Sayımında derlenen 1995-2000 döneminde göç eden nüfus içinde, aynı ilçeye bağlı köyler arasındaki göç kapsamamıştır. Önceki sayımlarda derlenen göç bilgisinde ise aynı ilçeye bağlı köyler arası göçün yanısıra aynı ile bağlı ilçeler arasındaki göç de kapsamamıştır. Ülke içindeki göç için çalışmanın coğrafi kapsamı il ve ilçe bazında şehir (il veya ilçe merkezleri) ve bu il veya ilçeye bağlı toplam köylerin aldığı ve verdiği göç bilgisi derlenmektedir.

Verinin toplanma sıklığı

10 yılda bir

Verinin kullanıcıya açılması

Genel Nüfus Sayımından derlenen göç bilgileri ayrı bir yayın olarak DİE tarafından yayınlanmaktadır. 1990 ve 2000 GNS bilgilerine ilişkin bir veri tabanı oluşturulmuştur. Böylece yayınlanan bilgi dışındaki talepler de bu veri tabanından karşılanabilmektedir. Kullanımı için DİE'ye başvurulması gerekmektedir.

Yayınlar

1980 ve 1985 nüfus sayım bilgileri Daimi İkametgaha Göre İç Göçler, 1990 nüfus sayım bilgileri Daimi İkametgaha Göre İç Göçler ve Göç Eden Nüfusun Sosyal ve Ekonomik Nitelikleri adlı yayınlarda yayınlanmıştır. 2000 nüfus sayım bilgileri ise 2004 Aralık ayında Haber Bülteni ile kullanıcıya sunulmuş ve Göç İstatistikleri yayını hazırlanmıştır. Bu yayın şu anda basım aşamasındadır. 2000 sayımına göre göç istatistiklerine ilişkin yayınlar aynı zamanda CD ortamında da kullanıcıya sunulmaktadır.

Üretilen Temel Göstergeler ve İstatistikler

- ✓ Yerleşim yerleri ve iller arası göç eden nüfus
- ✓ Yerleşim yerlerine göre göç eden nüfus
- ✓ İllerin aldığı/verdiği göç ve göç hızı
- ✓ Yaşa ve cinsiyete göre özel göç hızı
- ✓ Yerleşim yerine göre göç eden nüfusun cinsiyet oranı ve medyan yaşı
- ✓ Yerleşim yerine göre göç eden nüfusun yaş grubu ve yaş bağımlılık oranı
- ✓ Yerleşim yeri, cinsiyet, okuryazarlık ve eğitim duruma göre göç eden nüfus oranı,
- ✓ Yerleşim yeri, cinsiyet ve medeni duruma göre göç eden nüfus oranı,
- ✓ Yerleşim yeri, cinsiyet ve işgücü duruma göre göç eden nüfus oranı,
- ✓ Yerleşim yeri, cinsiyet ve yapılan işe göre göç eden nüfus oranı,
- ✓ Yerleşim yeri, cinsiyet ve ekonomik faaliyete göre göç eden nüfus oranı,
- ✓ Yerleşim yeri, cinsiyet ve işteki duruma göre göç eden nüfus oranı,
- ✓ Yaşa ve cinsiyete göre yurt dışından gelen göç oranı
- ✓ Cinsiyet, okuryazarlık ve eğitim durumuna göre yurt dışından gelen göç oranı
- ✓ Cinsiyet, yapılan iş, işteki durumu ve işgücü durumuna göre yurt dışından gelen göç oranı
- ✓ İstatistiki bölgelerin aldığı göç, verdiği göç, net göç miktarı ve net göç hızı
- ✓ İstatistiki bölgelere göre bölgelerin aldığı ve verdiği göç
- ✓ İl içindeki yerleşim yerleri arasında göç eden nüfus
- ✓ Daimi ikametgah, cinsiyet ve doğum yerine göre nüfus
- ✓ Yerleşim yeri, yaş, yaş grubu, okuryazarlık, eğitim durumu, medeni durum ve cinsiyete göre göç eden nüfus
- ✓ Yerleşim yeri, yaş grubu, medeni durum ve doğurganlık durumuna göre göç eden kadın nüfus
- ✓ İllere göre yurt dışından gelen göç
- ✓ Ükelere göre yurt dışından gelen göç
- ✓ Göç etme nedenine göre nüfusun dağılımı
- ✓ Göç eden nüfusun oturduğu konutun temel nitelikleri

4.1.2.15. 1989 Türkiye Nüfus Araştırması

Türkiye’de anne ölümlerine ilişkin bilgiler son derece yetersizdir. DİE tarafından 1989 yılında gerçekleştirilen ve periyodik bir çalışma olmayan Türkiye Nüfus Araştırması anne ölümlülüğü ile ilgili olarak Türkiye geneli için tahmin veren nadir araştırmalardan biri olduğu için bu çalışmada DİE araştırmaları arasında yer almıştır.

Amacı ve konu başlıkları

Türkiye Nüfus Araştırması (TNA) Nüfusun yaş, cinsiyet yapısı, medeni durum, öğrenim durumu, son hafta içinde tuttuğu iş gibi özelliklerinin belirlenmesi ve tüm demografik göstergelerin dolaylı ve dolaysız yöntemler uygulanarak cinsiyet bazında hesaplanması amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Verinin toplanma biçimi

TNA anketinde tabakalı çok aşamalı örnek seçim prensipleri dahilinde alt örnekli küme örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Toplam 17 675 haneye uygulanmış ve bu hanelerde toplam 82 648 kişi ile görüşme yapılmıştır.

Ölçüm düzeyi

Türkiye Nüfus Araştırması'nın uygulanmasında, ülke genelinde soso-ekonomik ve coğrafik yapı göz önünde tutularak beş örnek bölge oluşturulmuş ve sonuçlar Türkiye ve beş bölge esasına göre değerlendirilmiştir.

Verinin toplanma sıklığı

Periyodik bir çalışma değildir.

Yayınlar

DİE 1989 Türkiye Nüfus Araştırması

Üretilen Temel Göstergeler ve İstatistikler

- ✓ Hanehalkı büyüklüğü
- ✓ Nüfusun yaş gruplarına göre yüzdesi
- ✓ Yaş bağımlılık oranı
- ✓ Medyan yaş
- ✓ Cinsiyet oranı
- ✓ Öğrenim durumu, yaş grubu, medeni durum, çalışma durumu, bölge ve cinsiyete göre nüfus yüzdeleri
- ✓ Kaba doğum hızı
- ✓ Yaşa özel doğum hızı
- ✓ Toplam doğurganlık hızı
- ✓ Katkılı yenilenme hızı
- ✓ Çocuk sahibi olmada ortalama yaş
- ✓ Kaba ölüm hızı
- ✓ Bebek ölüm hızı
- ✓ Çocuk ölüm hızı

- ✓ Türkiye'nin kısaltılmış yaşam tablosu
- ✓ Kızkardeş yöntemine göre anne ölümlülüğü tahmini

4.2. HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ NÜFUS ETÜTLERİ ENSTİTÜSÜ (HÜNEE)

HUNEE 1967 yılında demografi alanında lisans üstü eğitim vermek ve veri toplamak amacıyla kurulmuştur. 1968 tarihinden itibaren nüfus ve sağlık konularında ulusal düzeyde araştırmalara başlamıştır. Bu tarihten itibaren 5 yılda bir tekrar edilen araştırmalar ulusal ve uluslararası gündem ve ihtiyaçlar çerçevesinde yıllar içinde değişmiştir. Şu anda yeni sonuçlanmış ve yürütülmekte olan üç araştırma projesi bulunmaktadır.

4.2.1. Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması 2003 (TNSA-2003)

Amacı ve konu başlıkları

TNSA-2003 demografi ve sağlık konularında bilgi toplamak amacıyla yürütülmüştür. Hanehalkı ve kadın soru kağıdı olmak üzere yapılandırılmış 2 soru kağıdı vardır. Hanede yaşayanların yaş, eğitim, medeni durum, çalışma durumu, göç ve hanehalkının konut özelliklerine ilişkin bilgiler ile hanede yaşayan yaşlılar ve evlenmemiş kadınlara ilişkin bilgiler 15 yaşın üzerinde olan hanehalkı üyelerinden elde edilmektedir. Kadın soru kağıdında 15-49 yaş grubundaki kadınların eğitim, çalışma durumu, üreme sağlığı, doğurganlık tarihçesi, medeni durum, yaşam özellikleri hakkında bilgiler kadınlardan elde edilmektedir.

Verinin toplanma biçimi

Yüz yüze görüşme yöntemi ve yapılandırılmış soru kağıdı kullanılmıştır. Soru kağıtlarında yer alan konulara ilişkin üç haftalık bir eğitim programının ardından, Ankara'da pilot çalışma yapılmıştır. Görüşmelerin kadınlarla kadın görüşmeciler tarafından yapılmasına özen gösterilmiştir.

Ölçüm düzeyi

Ülke düzeyinde temsil niteliği olan araştırmada 5 bölge, kent-kır ve bazı göstergeler için 12 bölge bazında veri üretilmektedir.

Verinin toplanma sıklığı

5 yıl

Verinin kullanıcıya açılması

Kullanımı için HÜNEE'ne başvurulması gerekmektedir.

Yayınlar

TNSA-2003 Ön Rapor

TNSA-2003 Temel Bulgular

TNSA-2003 Ana Rapor (Türkçe-İngilizce)

TNSA-2003 İleri Analiz

Üretilen Temel Göstergeler ve İstatistikler

- ✓ Hanehalklarının yerleşim yerine, hanehalkı resinin cinsiyetine ve hanehalkı büyüklüğüne göre yüzde dağılımı
- ✓ Hanehalkı nüfusunun yaş grupları, yerleşim yeri ve cinsiyete göre yüzde dağılımı
- ✓ Ortalama hanehalkı büyüklüğü (yerleşim yerine göre)
- ✓ Bağımlılık oranı
- ✓ Hanehalkı nüfusunun eğitim düzeyi (cinsiyet ayrımında)
- ✓ Ortanca eğitim süresi (yaş gruplarına, yerleşim yeri, bölge ve istatistiki bölge sınıflaması düzey 1'e göre)
- ✓ 18 yaş altındaki de jure çocukların temel özelliklere, anne ve baba ile birlikte yaşama durumuna ve anne ve/veya babalarının hayatta olma durumuna göre yüzde dağılımı
- ✓ Net ve brüt okullaşma oranları (okul düzeyine, cinsiyete ve temel özelliklere göre)
- ✓ Sınıf tekrarlama oranı (cinsiyet, yerleşim yeri ve bölgelere göre)
- ✓ Okul terk oranları (cinsiyet, yerleşim yeri ve bölgelere göre)
- ✓ Yaşa özel okullaşma oranları
- ✓ Hanehalklarının konut özelliklerine ve yerleşim yerlerine göre dağılımı
- ✓ Yerleşim yerlerine göre seçilmiş dayanıklı tüketim mallarına sahip olan hanehalklarının yüzdesi
- ✓ Kadınların yaş, medeni durum, yerleşim yeri, eğitim düzeyi ve bölgelere göre dağılımı
- ✓ Kadınların devam ettikleri veya tamamladıkları en yüksek eğitim düzeyine göre yüzde dağılımları ve ortanca eğitim süreleri
- ✓ Kadınların yaş, medeni durum, eğitim, yaşayan çocuk sayısı, yerleşim yeri ve bölgelere göre çalışma durumlarının yüzde dağılımı
- ✓ Kadınların kazancın nasıl kullanılacağına kararı veren kişi ve kazancın hanehalkı harcamalarının ne kadarını karşıladığına ilişkin olarak temel değişkenlere ¹⁰ göre yüzde dağılımı

¹⁰ Temel değişkenler: yaş, medeni durum, yaşayan çocuk sayısı, yerleşim yeri, bölge ve eğitim.

- ✓ Halen evli kadınların kazancın kullanımına ilişkin kararı kimin verdiği ve hanehalkı harcamalarının kazanç tarafından karşılanma oranına göre dağılımı
- ✓ Kadının belli nedenlerle kocası tarafından dövülmesini ya da kocanın kadına vurmasını haklı bulan kadınların temel nedenlere göre yüzde dağılımı
- ✓ Altı yaşından küçük çocuğu olan ve olmayan çalışan kadınların yüzde dağılımı ile altı yaşından küçük çocuğu olup anne isteyken çocuğa bakan kişiye göre¹¹ ve temel özelliklere göre yüzde dağılımı
- ✓ Yerleşim yerlerine göre yaşa özel doğurganlık hızları
- ✓ Toplam doğurganlık hızı (yerleşim yerine (kır-kent), bölge ve eğitim düzeyine göre)
- ✓ Genel doğurganlık hızı (yerleşim yerine (kır-kent), bölge ve eğitim düzeyine göre)
- ✓ Kaba doğum hızı (yerleşim yerine (kır-kent), bölge ve eğitim düzeyine göre)
- ✓ Canlı doğan ve yaşayan çocuk sayısı
- ✓ 15-49 yaşlarındaki kadınların ilk doğumdaki yaşlarına göre araştırma tarihindeki yaşları itibari ile yüzde dağılımı
- ✓ Temel özelliklere göre ortanca ilk doğum yaşı
- ✓ Doğum aralıkları (temel özelliklere göre doğumların son doğumdan bu yana geçen süre itibari ile yüzde dağılımı)
- ✓ 15-19 yaşlarında anne olmuş ya da ilk çocuğuna gebe olan adölesan kadınların temel özelliklerine göre yüzde dağılımı
- ✓ Gebeliği önleyici herhangi bir yöntem bilen evlenmiş kadınların ve evli kadınların yöntemlere göre yüzdeleri
- ✓ Temel özelliklere göre en az bir yöntem bilen ve en az bir modern yöntem bilen evli kadınların yüzdeleri
- ✓ Halen kullanılan gebeliği önleyici yöntem ve yaşa göre evli kadınların yüzde dağılımı
- ✓ Temel özelliklere ve halen kullanılan gebeliği önleyici yöntem göre evli kadınların yüzde dağılımları
- ✓ Modern aile planlamasının temin edildiği kaynakların¹² yüzde dağılımı
- ✓ Yöntem bırakma nedenlerinin kullanılan yöntem göre yüzde dağılımı
- ✓ Evli kadınların gelecekteki yöntem kullanma isteklerinin yaşayan çocuk sayısına göre yüzde dağılımı
- ✓ Gebeliği önleyici yöntem kullanmayan ve gelecekte de kullanmak istemeyen kadınların yaş ve yöntem kullanmak istememe nedenlerine göre dağılımı

¹¹ Çocuğa bakan kişiler: anne kendisi, kca/eş, büyük kız çocuk, kadının annesi, kocanın annesi, büyük erkek çocuk, diğer akraba, yardımcı- para karşılığı, kurumsal bakım.

¹² Kamu Sektörü (devlet hastanesi, doğumevi, AÇSAP merkezi, sağlık ocağı, sağlık evi, SSK hastanesi, dispanseri, üniversite hastanesi, diğer kamu), Özel Sektör (özel hastane, özel poliklinik, özel doktor, özel hemşire/ebe, eczane, diğer özel tıbbi kurumlar), Diğer Özel (dükkan/market, arkadaş/akraba, geleneksel ebe, gönüllü kuruluşlar).

- ✓ Yaşa özel ve toplam düşük hızları
- ✓ Kadınların yaşa ve evlilik durumuna göre yüzde dağılımı
- ✓ Araştırma tarihindeki yaşa göre ilk evliliklerini belirtilen tam yaşlarda yapan kadınların yüzdeleri ve ortanca ilk evlenme yaşları
- ✓ Evli kadınların yaş grubuna, yaşayan çocuk sayılarına ve başka çocuk sahibi olma isteğine göre yüzde dağılımı
- ✓ Kadınların ortalama ideal çocuk sayıları
- ✓ Neonatal ve Postneonatal ölüm hızları
- ✓ Bebek ölüm hızı
- ✓ Çocuk ölüm hızı
- ✓ Beş-yaş altı ölüm hızı
- ✓ Sosyo-ekonomik ve biyodemografik nedenlere göre erken çocukluk dönemi ölüm hızları
- ✓ Evlenmiş kadınların son canlı doğumda doğum öncesi bakım alınan kişi¹³ ve temel özelliklere, bölgelere ve yerleşim yerine göre dağılımı
- ✓ Doğumların doğumun yapıldığı yere ve temel özelliklere göre dağılımı

4.2.2.Ulusal Anne Ölümleri Çalışması

Amacı ve konu başlıkları

Ulusal Anne Ölümleri Araştırması Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü'nün dahil olduğu uluslararası bir konsorsiyum tarafından Ekim 2004-Ekim 2006 dönemleri arasında gerçekleştirilmektedir. Proje, T.C. Sağlık Bakanlığı'nın Türkiye Üreme Sağlığı Programı içinde yer almaktadır. Ölüme ilişkin veri kaynaklarının ülkemizde halen yetersiz olması nedeniyle Haziran 2005'ten başlayarak projeye dahil olan 27 ilde (İstanbul, Sakarya, Sivas, Ağrı, Tekirdağ, Ankara, Bartın, Malatya, Balıkesir, Karaman, Çankırı, Van, İzmir, Burdur, Tokat, Gaziantep, Aydın, Adana, Ordu, Diyarbakır, Kütahya, K. Maraş, Giresun, Batman, Bursa, Nevşehir ve Bayburt) bir yıl süreyle bütün defin kayıtları ileriye dönük (prospektif) bir şekilde izlenecektir. Çalışmanın amacı;

- ✓ NUTS 1 (12 İstatistikî bölge sınıflaması) bazında anne ölümlülüğüne dair veri üretmek,
- ✓ Anne ölümlerinin önlenabilir nedenlerini belirlemek,
- ✓ Anne ölümüne maruz yüksek risk grubunu belirlemek,
- ✓ Mevcut kayıt ve bildirim sistemlerinin geliştirilmesine katkıda bulunmak,
- ✓ Konu hakkında politika yapıcılarda ve planlayıcılarda bilinç oluşturarak bu konuda politikalar üretilmesine destek olmaktır.

¹³ Doktor, hemşire/ebe, geleneksel ebe.

Proje, üreme sağlığı konusunda veri eksikliği bulunan ülkemizde kadınların karşı karşıya kaldıkları sağlık sorunlarının incelenmesi ve üretilecek bilgilere bağlı olarak, politika yapıcıların ülkede yaşayan ve risk altında olan kadınlara yönelik doğru kararlar almasının sağlanabilmesi açısından oldukça önemlidir. Ayrıca projenin toplumsal cinsiyet bağlantılı konularda duyarlılık yaratacağı düşünülmektedir.

Verinin toplanma biçimi

Proje kapsamındaki illerin tüm mahalle ve köy muhtarlarından ve belediye görevlilerinden bir yıl boyunca defin bilgileri toplanarak, evde gerçekleşen kadın ölümleri arasından anne ölümleri sözel otopsi, sağlık kurumunda ölenlerin arasından ise sağlık kurumu kayıt inceleme formlarıyla tespit edilecektir.

Ölçüm düzeyi

NUTS1 ve 27 il düzeyinde tahmin verilecektir.

Verinin toplanma sıklığı

Proje faaliyeti olarak 27 ilde bir yıl boyunca veri derleme çalışması yürütülecektir. Sürekliliği yoktur.

Verinin kullanıcıya açılması

Veri derleme çalışmaları devam etmektedir. Proje ile ilgili açıklayıcı bilgiler ve çeşitli istatistikler (<http://www.hips.hacettepe.edu.tr/uaopankara/index.htm>) web sitesi ile kullanıcıların hizmetine sunulmaktadır.

Yayınlar

Proje raporunun Ekim 2006 tarihinde yayınlanması planlanmaktadır.

Üretilen temel göstergeler

2000 Genel Nüfus Sayımı, MERNİS ve 2003 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması bilgileri kullanılarak anne ölümlerine ilişkin,

- ✓ anne ölüm hızı ve oranları ,
- ✓ yaşam boyu risk tahminleri

üretilebilecektir.

4.2.3.Türkiye Göç ve Yerinden Olmuş Nüfus Araştırması

Amacı ve konu başlıkları

Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü tarafından Aralık 2004-Şubat 2006 tarihleri arasında yürütülen Türkiye Göç ve Yerinden Olmuş Nüfus Araştırması (TGOYONA)'nın amacı;

- ✓ Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da geçmiş yıllarda yaşanan güvenlik sorunları ve silahlı çatışmalardan olumsuz yönde etkilenerek göç etmek zorunda kalan nüfusa yönelik politikaların üretilmesine katkıda bulunmak,
- ✓ Geri dönüşün mümkün olduğu yerlerin rehabilitasyon ve sürdürülebilirliğine yönelik modeller oluşturulmasına ve bu modellerin uygulanmasına yardımcı olmak,
- ✓ yerinden olmuş kişilerin göç öncesi, göç sonrası sayıları ve nitelikleri hakkında bilgi sağlamaktır.

Bu araştırmanın planlanması ve yürütülmesinde ilgili devlet kuruluşları ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği yapılmasının yanı sıra, bu konuda çalışmaları olan akademisyenler, araştırmacılar ve sivil toplum örgütleri ile de görüş alışverişi yapılmıştır. Proje kapsamında, Köye Dönüş ve Rehabilitasyon (KDRP) illeri olarak belirlenen Adıyaman, Ağrı, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Hakkari, Mardin, Muş, Siirt, Şırnak, Tunceli ve Van ile, bu illerden yoğun göç almış iller bulunmaktadır. TGOYONA'da yerinden olmuş kişiler; "zorla ya da mecbur kalarak evlerinden veya sürekli yaşamakta oldukları yerlerden, özellikle silahlı çatışmaların etkilerinden, genel olarak şiddet içeren durumlardan, insan hakları ihlallerinden veya doğal ya da insan kaynaklı felaketlerden korunmak için, uluslararası kabul görmüş devlet sınırlarını geçmeksizin kaçan ya da bu yerleri terk eden kişi veya bu tip kişilerden oluşan gruplardır." şeklinde tanımlanmaktadır. (Kaynak: United Nations Guiding Principles on Internal Displacement). Projede kapsamında derlenecek bilgiler aşağıdaki gibi sıralanır:

- ✓ Adı geçen illerden göç etmiş nüfusun temel bilgileri,
- ✓ Birleşmiş Milletler tanımına uyan yerinden olmuş nüfusa ilişkin demografik ve sosyo-ekonomik bilgiler,
- ✓ Aynı tanıma uyan ve ilgili nüfus grubunun bir alt grubu olan silahlı çatışmalar ve güvenlik nedenleriyle son 20 yıl içinde yaşadıkları yerleri terk etmiş nüfusla ilgili ayrıntılı bilgiler.

TGOYONA, doğurduğu sonuçlarla toplumu etkileyen önemli bir sosyal sorunla ilgili bilgi toplaması açısından faydalı bir çalışma olacaktır. Ayrıca yukarıda da değinildiği gibi niceliksel ve niteliksel araştırma metotlarıyla kadın-erkek ayrımında bilgi üretilecek ve

farklı yaş grupları hakkında da veri elde edilecek bu araştırmanın ülkedeki toplumsal cinsiyet literatürüne önemli katkılar yapması beklenmektedir.

Verinin toplanma biçimi

Araştırmada veri, yerinden olmuş kişilerle yapılacak görüşmeler sonucunda derlenecektir. Görüşülecek kişiler belirlenirken, kadın ve erkek tüm nüfus gruplarının çalışmada eşit ölçüde temsil edilmesine ve değişik yaş gruplarının da kapsanmasına özen gösterilmektedir. Çalışmanın diğer aşamalarında niteliksel ve niceliksel yaklaşımlarla bu illerde ve bu iller dışında yerlerinden olmuş kişilerle ilgili veri de toplanacaktır.

Ölçüm düzeyi

Seçilmiş İller

Verinin toplanma sıklığı

Sürekliliği yoktur.

Verinin kullanıcıya açılması

Araştırma sonuçları, çalışma tamamlandıktan sonra <http://www.hips.hacettepe.edu.tr/tgyona/tgyona.htm> web sitesinde kullanıcıların hizmetine sunulacaktır.

Yayınlar

Araştırma sonucunda, araştırmanın amacı, kapsamı ve çalışmanın çıktıları ile önerileri de kapsayan bir rapor hazırlanması planlanmaktadır. Hazırlanan rapor konu ile ilgili kurum ve kuruluşlara iletilecektir.

Üretilen Temel Göstergeler ve İstatistikler

Belirtilmemiştir.

4.3. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Millî Eğitim Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu İstatistik Dairesi Başkanlığınca Türkiye genelindeki tüm eğitim kurumlarından online olarak MEİS programı aracılığıyla veri toplanmaktadır. Bu sistemde her eğitim kurumu, öğrencilere, öğretmenlere, eğitim programına ve okulun olanaklarına ilişkin çok sayıda başlıkta bilgiyi veri tabanına girmektedir. Öğrencilere ilişkin verilerin tamamı kız ve erkek öğrenciler için ayrıştırılmıştır. Güncelleme her yıl Kasım ayında yapılmakta olup, güncellemenin yılda iki defa (Kasım ve Şubat döneminde) yapılması için çalışmalar bulunmaktadır. MEİS aracılığıyla verileri okul, ilçe, il ve Türkiye geneli düzeyinde istatistiklere dönüştürmek mümkündür. 2004-2005 yılına ait veriler kullanılarak "Milli Eğitim İstatistikleri 2004-

2005"¹⁴ adlı yayın oluşturulmuştur. Bu verilere " 2004-2005 Yılı Sayısal Verileri" başlığı altında <http://apk.meb.gov.tr/> adresinden ulaşmak mümkündür. Söz konusu veriler Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE)' ne gönderilmekte, bu bilgiler DİE tarafından her yıl kitap haline getirilmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu İstatistik Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

1. Bakanlık merkez, taşra ve bağlı kuruluşlarının istatistik hizmet ve faaliyetleri ile ilgili istatistikî bilgi formlarının hazırlanmasında ve geliştirilmesinde Bakanlık birimleri, DPT ve DİE ile gerekli koordinasyon ve işbirliğini sağlamak.
2. Alandan toplanacak her türlü istatistikî bilgilerin diğer araç ve yöntemlerin yanısıra bilgi işlem ortamında da değerlendirilmesi amacıyla Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü ile işbirliği yaparak bilgi formları hazırlamak, programlama çalışmalarına katılmak.
3. İstatistikî bilgi formlarının amaca uygun ve anlaşılır olması için alandan görüş almak ve gerektiğinde uygulamak.
4. Hazırlanan istatistikî bilgi formlarının basımını yaptırmak ve alana gönderilmesini sağlamak.
5. Alana gönderilen istatistikî bilgi formlarının doldurulması sırasında tereddütleri gidermek ve doğabilecek yanlışlıkları önlemek amacıyla yapılan çalışmaları yerinde incelemek.
6. Alandan toplanan her türlü istatistikî bilgilerin değerlendirilmesini yaparak sonuçlandırmak.
7. Değerlendirme sonuçlarını analiz ederek Bakanlık politikasının tespit edilmesinde, eğitim ve öğretim hizmetlerinin yönlendirilmesinde ve yıllık programların hazırlanmasında istatistikî bilgilerin kullanılmasını sağlamak.
8. Değerlendirme sonuçlarını kitap haline getirerek ilgililerin hizmetine sunmak.
9. Bakanlık merkez, taşra ve bağlı kuruluşlar ile diğer kamu kurum ve kuruluşların istedikleri istatistikî bilgileri sağlamak.
10. Kamu kurum ve kuruluşlarının istatistikî bilgi formları ile ilgili Bakanlık görüş ve tekliflerini hazırlamak ve bu konuda yapılan toplantılara katılmak.
11. Bakanlık merkez, taşra ve bağlı kuruluşların istatistikî hizmet ve faaliyetlerinde görevli tüm personelin kademeli olarak hizmet içi eğitim kurs ve seminerlerden

¹⁴ Millî Eğitim Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu İstatistik Dairesi Başkanlığınca, Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün katkılarıyla hazırlanan bir kitapçık hazırlanmış ve Bakanlık Makamınınin 05/01/2005 tarih ve 56 sayılı olurlarıyla Yayınlar Dairesi Başkanlığınca 4500 adet bastırılmıştır.

geçmesini temin maksadıyla programlar düzenlemek ve personelin hizmetiçi eğitim yapmalarını sağlamak.

12. İstatistikî bilgilerin derlenmesinde ve değerlendirilmesinde birlik ve beraberliğin sağlanması amacıyla "İstatistik el kitabı" hazırlamak.

4.3.1. Örgün Eğitim

Örgün eğitim, belirli yaş grubundaki ve aynı seviyedeki bireylere, amaca göre hazırlanmış programlarla, okul çatısı altında düzenli olarak yapılan eğitimidir. Örgün eğitim, okulöncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarını kapsar.

Okulöncesi eğitim, isteğe bağlı olarak zorunlu ilköğretim çağına gelmemiş 3-5 yaş grubundaki çocukların eğitimini kapsar. Okulöncesi eğitimin amacı; çocukların bedensel, zihinsel, duygusal gelişimini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını, onların ilköğretime hazırlanmasını, koşulları elverişsiz evrelerden gelen çocuklar için ortak bir yetişme ortamı yaratılmasını, Türkçe'nin doğru ve güzel konuşulmasını sağlamaktır. Okulöncesi eğitim kurumları, bağımsız ana okulları olarak kurulabildikleri gibi, kız meslek liselerine bağlı uygulama sınıfları ile diğer öğretim kurumlarına bağlı anasınıfları olarak da açılabilir.

İlköğretim; 6-14 yaşlarındaki çocukların eğitim ve öğretimini kapsar. İlköğretim kız ve erkek bütün yurttaşlar için zorunludur ve Devlet okullarında parasızdır. İlköğretimin amacı; her Türk çocuğunun iyi birer yurttaş olabilmesi için, gerekli temel bilgi, beceri, davranış ve alışkanlık kazanmasını, milli ahlak anlayışına uygun olarak yetişmesini, ilgi, yeti ve yetenekleri doğrultusunda hayata ve bir üst öğrenime hazırlanmasını sağlamaktır. İlköğretimin son ders yılının ikinci yarısında öğrencilere, ortaöğretimde devam edebilecek okul ve programların hangi mesleklerin yolunu açabileceği ve bu mesleklerin kendilerine sağlayacağı yaşam standardı konusunda tanıtıcı bilgiler vermek üzere rehberlik servislerince gerekli çalışmalar yapılır. İlköğretim kurumları sekiz yıllık okullardan oluşur. Bu okullarda kesintisiz eğitim yapılır ve bitirenlere ilköğretim diploması verilir.

Ortaöğretim; ilköğretime dayalı, en az üç yıllık genel, mesleki ve teknik öğretim kurumlarının tümünü kapsar. Ortaöğretimin amacı; öğrencilere asgari ortak bir genel kültür vermek, birey ve toplum sorunlarını tanıtmak ve çözüm yolları aramak, ülkenin sosyo- ekonomik ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunacak bilinci kazandırarak öğrencileri ilgi, yeti ve yetenekleri doğrultusunda hem yükseköğretime hem de mesleğe veya geleceğe hazırlamaktır. İlköğretime tamamlayan ve ortaöğretime girmeye hak

kazanmış her öğrenci ortaöğretime devam etme ve ortaöğretim olanaklarından ilgi, yeti ve yetenekleri ölçüsünde yararlanma hakkına sahiptir.

Yükseköğretim; ortaöğretime dayalı, en az iki yıllık yüksek öğrenim veren eğitim kurumlarının tümünü kapsar. Yükseköğretimin amacı; ülkenin bilim politikasına, toplumun yüksek düzeyde ve çeşitli kademelerdeki insan gücü gereksinimine göre öğrencileri ilgi, yeti ve yetenekleri doğrultusunda yetiştirmek, bilimsel alanlarda araştırmalar yapmak, araştırma-inceleme sonuçlarını gösteren ve bilim - tekniğin ilerlemesini sağlayan her türlü yayını yapmak, hükümetçe istenecek inceleme ve araştırmaları sonuçlandırarak düşüncelerini bildirmektir. Türk toplumunun genel seviyesini yükseltici ve kamuoyunu aydınlatıcı bilimsel verileri sözle ve yazı ile halka yaymak ve yaygın eğitim hizmetinde bulunmaktadır. Yükseköğretim kurumları; üniversiteler, fakülteler, enstitüler, yüksekokullar, konservatuarlar, meslek yüksek okulları, uygulama ve araştırma merkezleridir.

Veri Toplama Biçimi

Millî Eğitim Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu İstatistik Dairesi Başkanlığınca Türkiye genelindeki tüm eğitim kurumlarından online olarak MEİS programı aracılığıyla veri toplanmaktadır. Bu sistemde her eğitim kurumu, öğrencilere, öğretmenlere, eğitim programına ve okulun olanaklarına ilişkin çok sayı ve başlıkta bilgiyi veri tabanına girmektedir. Öğrencilere ilişkin verilerin tamamı kız ve erkek öğrenciler için ayrıştırılmıştır. Güncelleme her yıl Kasım ayında yapılmakta olup, güncellemenin yılda iki defa (Kasım ve Şubat döneminde) yapılması için çalışmalar bulunmaktadır. 2004-2005 yılına ait veriler kullanılarak "Millî Eğitim İstatistikleri 2004-2005" adlı yayın oluşturulmuştur. Bu verilere "2004-2005 Yılı Sayısal Verileri" başlığı altında <http://apk.meb.gov.tr/> adresinden ulaşmak mümkündür. Söz konusu veriler Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsüne gönderilmekte, bu bilgiler DİE tarafından her yıl kitap haline getirilmektedir.

Ölçüm Düzeyi

MEB tarafından MEİS aracılığıyla her okuldan derlenen veriler; 81 il, NUTS 1 ve Türkiye geneli düzeyinde istatistiklere dönüştürülmektedir

Verinin Derlenme Sıklığı

Yıllık

Verinin Kullanıcıya Açılması

MEB web sitesi aracılığı ile okullardan derlenen verilerden üretilen istatistikler, il ve bölge bazında kullanıcıların hizmetine sunulmaktadır. Ayrıca, derlenen veriler Millî Eğitim Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu İstatistik Dairesi Başkanlığına yapılan başvurularla da elde edilebilir.

Yayınlar

Her yıl "Milli Eğitim İstatistikleri" adlı yayın hazırlanmaktadır. Basılmış olan son yayın, "Milli Eğitim İstatistikleri 2004-2005" başlıklı yayındır.

Üretilen Önemli İstatistikler

- ✓ İlköğretim okulu, öğrencisi ve öğretmen sayısı (bölge, il ve cinsiyet ayrımında)
- ✓ İlköğretim okullarının sınıflara göre öğrencisi sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ İlköğretim okullarında okuyan çocukların doğum yıllarına göre sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ İller bazında şehir ilköğretim okullarında öğretim şekline göre okul, derslik ve öğrenci sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ İller bazında şehir ilköğretim okullarında öğretim şekline göre okul, derslik ve öğrenci sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ İller bazında yatılı ilköğretim bölge okullarının okul, öğrenci, öğretmen ve derslik sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ İller bazında pansiyonlu ilköğretim bölge okullarının okul, öğrenci, öğretmen ve derslik sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ İller bazında birleştirilmiş sınıflı ilköğretim okullarının okul, öğretmen ve öğrenci sayıları (cinsiyet ayrımında)
- ✓ İller bazında taşınmalı ilköğretim yapılan okul ve öğrenci sayıları (cinsiyet ayrımında)
- ✓ Okulöncesi eğitimde okul, sınıf, öğrenci ve öğretmen sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ İller bazında okulöncesi eğitimde (Resmi-Özel) okul, sınıf, öğrenci, öğretmen ve derslik sayısı (cinsiyet ayrımında değil)
- ✓ İller bazında okulöncesi eğitimde bölgelere göre okul, sınıf, öğrenci ve öğretmen sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ İller bazında okulöncesi eğitimi genel müdürlüğüne bağlı resmi bağımsız anaokulları okul, öğrenci, öğretmen ve derslik sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ İller bazında kız teknik öğretim genel müdürlüğüne bağlı okullar bünyesinde bulunan uygulama sınıfı, öğrenci ve öğretmen sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ İller bazında özel bağımsız anaokulları okul, öğrenci ve öğretmen sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ İller bazında resmi anasınıfları, sınıf, öğrenci ve öğretmen sayısı (cinsiyet ayrımında)

- ✓ İller bazında özel anasınıfları, sınıf, öğrenci ve öğretmen sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ İller bazında SHÇEK'in izniyle açılan okulöncesi eğitim kurumlarında okul, öğrenci ve öğretmen sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ İller bazında 657 sayılı kanununun 191. maddesine göre kamu kurum ve kuruluşlar bünyesinde açılan okulöncesi eğitim kurumlarında okul, öğrenci ve öğretmen sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ Mobil anaokulu öğrenci ve derslik sayıları (cinsiyet ayrımında)
- ✓ Yaz ana okulu öğrenci sayıları (cinsiyet ayrımında)
- ✓ İller bazında okul öncesinde, sınıf, öğrenci ve öğretmen sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ Eğitim kurumlarının kademelere göre okul, öğrenci ve öğretmen sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ Özel öğretim okul ve kurumlarında öğrenci, öğretmen sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ Özel eğitimde okul, öğrenci ve öğretmen sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ Açık ilköğretim okulu ile açık öğretim lisesi öğrenci ve öğretmen sayıları (cinsiyet ayrımında)
- ✓ Ortaöğretimde okul, öğrenci ve öğretmen sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ Genel ortaöğretimde okul, öğrenci ve öğretmen sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ Mesleki ve teknik ortaöğretimde okul, öğrenci ve öğretmen sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ İşletmelerde meslek eğitimi gören öğrenci sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ Diğer bakanlıklara bağlı meslek liselerinin okul, öğrenci, öğretmen sayıları (cinsiyet ayrımında)
- ✓ Genel Mesleki ve teknik ortaöğretimde yeni kayıt ve mezun öğrenci sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ İller bazında ortaöğretimde yeni kayıt ve mezun öğrenci sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ Ortaöğretimde bölgelere göre okul, öğrenci ve öğretmen sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ İller bazında genel ortaöğretimde doğum yıllarına göre öğrenci sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ İller bazında genel ortaöğretimde sınıflara göre öğrenci sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ Ortaöğretimde öğretmen, öğrenci ve kurum sayıları (cinsiyet ayrımında)
- ✓ İlköğretim ve ortaöğretim kurumlarında burslu öğrenci sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuna bağlı yurtlar ve kapasiteleri (cinsiyet ayrımında)
- ✓ Yükseköğretim kurumlarında ön lisans, lisans, yüksek lisans, doktora ve tıpta ihtisas öğrenci sayısı (cinsiyet ayrımında)
- ✓ Yükseköğretim kurumlarında yeni kayıt ve mezun öğrenci sayısı (cinsiyet ayrımında)

4.3.2. Yaygın Eğitim

Yaygın eğitim, örgün eğitim yanında veya dışında düzenlenen eğitim faaliyetlerinin tümünü kapsar. Yaygın eğitimin özel amacı; millî eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak, örgün eğitim sistemine hiç girmemiş olan veya herhangi bir kademesinde bulunan, ya da bu kademedan çıkmış yurttaşlara örgün eğitimin yanında veya dışında; Okuma-yazma öğretmek, eksik eğitimlerini tamamlamaları için sürekli eğitim olanağı hazırlamak, Bilimsel, teknolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmelere uyumlarını kolaylaştırıcı eğitim olanağı sağlamak, Millî kültür değerlerimizi koruyucu, geliştirici, tanıtıcı ve benimsetici nitelikte eğitim yapmak, Toplu yaşama, dayanışma, yardımlaşma, birlikte çalışma ve örgütlenme anlayış ve alışkanlıkları kazandırmaktır.

Veri derleme yöntemi, sıklığı ve üretilen istatistikler için bkz. Bölüm 4.1.2.7.2.

4.3.3. Haydi Kızlar Okula Kampanyası

Eğitime ilişkin çok sayıda gösterge kız çocuklarının ve kadınların eğitim olanaklarından eşit derecede yararlanmadıklarını göstermektedir. En temel eğitim göstergesi olan okur yazarlık oranı ve ilköğretimde okullaşma oranları kızlar aleyhinde farklılık göstermektedir. Kız çocukların ilkokula başlamasını sağlamak amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı ve UNICEF'in işbirliği ile gerçekleştirilen Haydi Kızlar Okula Kampanyası son derece önemlidir. 2006 yılında sonuçlanacak kampanyanın kapsamı, hedefleri, etkinlikleri ve 2004-2005 öğretim yılına ait bilgiler Milli Eğitim Bakanlığı'nın web sayfasında (www.meb.gov.tr) ve Bakanlığın ilgili yayınlarında yer almaktadır. Ayrıca kampanyaya ilişkin konularda bilgi alış-verişinin sağlanması amacıyla oluşturulan www.haydikizlarokula.com.web adresinin kısa zamanda etkin hale getirilmesi hedeflenmektedir. Kampanya'nın 2005-2006 öğretim yılını içeren bilgileri ise 2005 yılı Kasım ayı sonunda basına ve halka sunulacaktır. Kampanya'ya ilişkin tüm veriler kız ve erkek çocuklar için ayrıştırılmış durumdadır.

4.4. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

İçişleri Bakanlığının amacı, yurdun iç güvenliğinin ve asayişinin sağlanması, kamu düzeninin ve genel ahlakın korunması, mülki idare bölümlerinin kurulması, kaldırılması ve düzenlenmesi ile ilgili çalışmaların yapılması, mahalli idarelerin yönlendirilmesi, kaçakçılığın men ve takibi, yurt sathında sivil savunma, nüfus ve vatandaşlık hizmetlerinin yürütülmesidir.

İçişleri Bakanlığının görevleri aşağıdaki şekilde sıralanır:

- ✓ Bakanlığa bağlı iç güvenlik kuruluşlarını idare etmek suretiyle ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünü, yurdun iç güvenliğini ve asayişini, kamu düzenini ve genel ahlakı, Anayasa'da yazılı hak ve hürriyetleri korumak,

- ✓ Sınır, kıyı ve karasularımızın muhafaza ve emniyetini sağlamak,
- ✓ Karayollarında trafik düzenini sağlamak ve denetlemek,
- ✓ Suç işlenmesini önlemek, suçluları takip etmek ve yakalamak,
- ✓ Her türlü kaçakçılığı men ve takip etmek,
- ✓ Yurdun iç politikasına, il ve ilçelerin genel ve özel durumları ile ilgili değerlendirmeler yapmak,
- ✓ Bakanlar Kuruluna tekliflerde bulunmak,
- ✓ Ülkenin idari bölümlere ayrılması, il ve ilçelerin genel idarelerini, mahalli idareleri ve bunların merkezi idare ile olan alaka ve münasebetlerini düzenlemek,
- ✓ Yurt sathında sivil savunma hizmetlerini yürütmek ve koordinasyonu sağlamak,
- ✓ Nüfus ve vatandaşlık hizmetlerini yürütmek,
- ✓ Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.

İçişleri Bakanlığına bağlı kuruluşlar şunlardır:

- ✓ İller İdaresi Genel Müdürlüğü,
- ✓ Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü,
- ✓ Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü,
- ✓ Sivil Savunma Genel Müdürlüğü,
- ✓ Emniyet Genel Müdürlüğü,
- ✓ Jandarma Genel Komutanlığı,
- ✓ Sahil Güvenlik Komutanlığı.

4.4.1. Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi

Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS), kapsamı ve etkilediği kesimler dikkate alındığında Türkiye'nin en büyük bilişim projesidir. Projenin ilk başlangıcından (5 Mayıs 1972) itibaren 2002 yılında uygulamaya geçmesi arasında uzun bir süre bulunmaktadır. Proje kapsamında herkese bir kimlik numarası verilmiş ve nüfus müdürlükleri çevrim içi olarak birbirine bağlanmıştır. Projenin ikinci aşamasında ise, MERNİS veri tabanının çevrim içi olarak kamu kurumlarına açılması ve kimliklerin yenilenmesi hedeflenmektedir.

Proje şu anda bütün Türkiye'de (923 ilçe ve Ankara Merkez) çevrim içi olarak çalışmaktadır. Nüfusa yapılan başvurular kişilerin kayıtlı olduğu yerlere bakılmaksızın herhangi bir nüfus müdürlüğünden yapılabilmektedir.

MERNİS Projesi kişi bilgileri bazında, e-devlet çalışmalarının temelini teşkil etmektedir. Bu nedenle kişi bilgileri tutulan tüm kamu ve özel kuruluşlarla doğrudan ilişkisi vardır. Kimlik Paylaşım Sisteminin devreye girmesi ve bu uygulamada istenilen verimin elde edilmesi için kamu kurumları kendi bünyelerinde tutmuş oldukları kişi bilgilerinin MERNİS Veri

Tabanındaki kişi bilgileri ile tutarlı olmasını sağlamak zorundadır. Kimlik Paylaşım Sisteminin devreye girmesi ile kamu kuruluşları daha önce kağıt ortamında yapılan bilgi alışverişini elektronik ortamda gerçekleştireceklerdir. Bu yolla hem kırtasiye işlemlerinin en aza indirgenmesi hem de işlemlerde sürat ve etkinliğin sağlanması amaçlanmaktadır.

Proje kapsamında Kamu kuruluşları kendi bünyelerinde tuttıkları kişi bilgilerini güncellemesini yapmak yerine MERNİS veri tabanındaki güncel bilgiyi kullanacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Kimlik numarası uygulaması ile kişi kayıtlarının tek olarak tutulmasının sağlanması, kimlik bilgilerinden oluşan hatalardan meydana gelen yanlışlıkların ortadan kalkması ve bu kayıtların birleştirilmesi hedeflenmektedir. Mernis etkileşimli (aile kütüğü esası nedeniyle) yapısı nedeniyle tüm ailevi bilgileri de içermektedir.

Mernis Projesinin en büyük eksikliği ikametgaha dayalı nüfus bilgisi verememesidir. Hayati kayıt sisteminin iyileştirilmesi, bölge, kent-kır ve il düzeyinde olduğu gibi toplumsal cinsiyet ayırımında güvenilir ve sürekli veri elde edilebilmesi açısından önemlidir. Bu konuda İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün hayati kayıt sistemi konusundaki çalışmalarını hızlandırması oldukça önemlidir.

Amacı ve konu başlıkları

Proje'nin temel amaçları;

- ✓ Elektronik Veri Tabanının Oluşturulması
- ✓ Nüfus Kayıtlarının Elektronik Ortamda Tutulması
- ✓ Vatandaşlık Hizmetlerinin Optimizasyonu
- ✓ Kalıcı Kimlik Numaralarının Verilmesi
- ✓ İstatistik Üretiminin Otomasyonu
- ✓ Diğer Kuruluşlara Verilen Bilgi Hizmetlerinin Geliştirilmesi

Veri Toplama Biçimi

İlçe nüfus müdürlükleri kanalı ile nüfus bilgileri derlenmektedir. MERNİS projesinin tamamlanması ile tüm ilçe nüfus müdürlükleri online olarak il nüfus müdürlüklerine , il nüfus müdürlükleri de merkeze bağlı oldukları için, ilçede kaydedilen bilgiler anında merkeze ulaşmaktadır.

Ölçüm Düzeyi

Türkiye, 81 il ve tüm ilçeler düzeyinde bilgi üretmek mümkündür.

Verinin Toplanma Sıklığı

Gerçek zamanlı (Real-time)

Verinin Kullanıcıya Açılması

İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık Genel Müdürlüğü'nün web sitesi (http://www.nvi.gov.tr/11,Ana_Sayfa_Nufus_Istatistikleri_Index.html) , aşağıda belirtilen istatistiklere ulaşmak için kullanıcıların hizmetine sunulmuştur. Ayrıca Kimlik Paylaşım Sistemi kanalı ile de isteyen tüm kamu kurum ve kuruluşları Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'nün iznini alarak Nüfus Kütüklerindeki bilgilere ulaşabilmektedirler.

Yayınlar

Bulunmamaktadır.

Üretilen Temel İstatistik ve Göstergeler

- ✓ Son bir yıl içindeki canlı doğumların cinsiyet ve aylara göre dağılımı
- ✓ Son bir yıl içinde canlı doğum yapan kadınların yaş gruplarına göre dağılımı
- ✓ Son bir yıl içindeki doğumların Nüfus Kütüklerine Kayıtlı oldukları il bazında dağılımı
- ✓ Son Bir Yıl İçindeki Ölümlerin aylara göre dağılımı
- ✓ Nüfus Kütüklerine tescili yapılmış bebek ölüm istatistikleri (Türkiye genelinde ve cinsiyet bazında)
- ✓ Nüfus Kütüklerine tescili yapılmış bebek ölüm istatistikleri (Türkiye genelinde ve cinsiyet bazında)
- ✓ Nüfus Kütüklerine tescili yapılmış ölümlerin cinsiyet ve yaş grubuna göre dağılımı (Türkiye genelinde)
- ✓ 2004 yılı evlenmelerin aylara göre dağılımı
- ✓ İlk defa evlenen kadın ve erkeklerin yaş gruplarına göre dağılımı
- ✓ Evlenen çiftlerin yaş gruplarına göre dağılımı
- ✓ Eşlerin evlenmeden önceki medeni durumuna göre dağılımı (aylara ve cinsiyetlere göre)
- ✓ 2004 yılı boşanmaların aylara göre dağılımı
- ✓ Davaların süresine göre boşanma istatistiği
- ✓ Evlilik süresine göre boşanma istatistiği
- ✓ Nedenlerine göre boşanma istatistiği
- ✓ Boşananların karşılıklı yaş gruplarına göre dağılımı
- ✓ Nüfus kütüklerine kayıtlı nüfusun yaş ve cinsiyete göre dağılımı
- ✓ Cinsiyete göre nüfus kütüklerinde kayıtlı yaşayan çocuk sayısı

4.4.2. Olay İstatistikleri

Amacı ve konu başlıkları

Emniyet Genel Müdürlüğü, Ana Komuta Kontrol Merkezi Daire Başkanlığı tarafından derlenmektedir. Olay istatistikleri, asayiş olayları, terror, kapkaççılık, toplumsal olaylar ve trafik kazalarına ait istatistikler olarak tanımlanır.

Veri Toplama Biçimi

Olay meydana geldikçe, söz konusu olayla ilgili kayıtlar Emniyet Genel Müdürlüğü'nün ilgili birimleri tarafından elektronik ortamda tutulmaktadır.

Veri Toplama Sıklığı

Aylık

Ölçüm Düzeyi

NUTS 3 (81 il) düzeyinde istatistik üretilmektedir.

Verinin Kullanıcıya Açılması

Üretilen İstatistiklere, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün ilgili daire başkanlığına yazılı başvuru yapılması halinde ulaşılabilir. Ayrıca emniyet genel müdürlüğü'nün www.egm.gov.tr internet adresinde de son yıllara ait olay ve göz altı istatistikleri yer almaktadır.

Yayınlar

Bilgi bulunmamaktadır.

Üretilen Önemli İstatistik ve Göstergeler

- ✓ Meydana gelen olayların illere göre sayısı ve dağılımı
- ✓ İllere göre meydana gelen olay sayılarının Temmuz ayı için mukayesesi
- ✓ İllere göre gözaltı İstatistikleri (cinsiyet bazında bulunmamaktadır)
- ✓ Şahsa karşı işlenen suçlar (Fail sayısı var)
- ✓ Mala karşı işlenen suçlar (Fail sayısı var)
- ✓ Ülke geneli 2003-2004 Yılları Asayiş Olayları(Fail sayısı var)
- ✓ İntihar-İntihara teşebbüs (Fail bazında)
- ✓ Aile fertlerine kötü muamele (Fail bazında)

4.4.3. İl Envanterleri Modernizasyon Projesi

Amacı ve konu başlıkları

Projenin temel amaçları aşağıdaki gibi sıralanır:

- ✓ Kronolojik Türkiye Envanterinin oluşturulması,
- ✓ İl yatırım projelerinin izlenmesi,
- ✓ Sağlıklı planlama ve projeksiyon yapılabilmesi,
- ✓ Diğer kamu ve özel kurumlarla bu bilgilerin paylaşılması,
- ✓ İçişleri bakanlığı merkez birimlerinin otomasyonu,
- ✓ Bilginin elektronik ortamda üretilmesi, işlenmesi ve entegrasyonu,
- ✓ E-Devlet altyapısına hazırlık yapılması,

Verinin toplama biçimi

Sisteme iki ana koldan veri girişi olmaktadır. Bunlardan birincisi merkezden girilmektedir. Diğeri ise illerdeki İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlükleri (İPKM) tarafından gerçekleştirilmektedir. Burada valilikler ilde bulunan kamu kuruluşlarından ve kaymakamlıklardan gerekli bilgileri almaktadır. İlgili kuruluşlardan toplanan veriler internet üzerinden İçişleri Bakanlığı merkez veri tabanına iletilmektedir.

Verinin toplanma sıklığı

1999-2003 yılı bilgilerinin sisteme girişi devam etmektedir. Bakanlık merkezinde 1999 yılı öncesi yıllara ait veriler girilmektedir.

Verinin kullanıcıya açılması

528 soruya cevap vermekte ve bir yıl öncesinin verilerine ulaşılabilir. Kamu kurumları, özel sektör, üniversiteler ve araştırma kuruluşları ve vatandaşlar, İçişleri Bakanlığı APK Daire Başkanlığına başvurarak istedikleri istatistik tablolarını elde edebilirler. İnternet adresi www.ilemod.gov.tr

Yayınlar

Elektronik ortamda

Üretilen temel değişkenler

Aşağıda belirtilen ana başlıklar altında birçok gösterge elde edebilmek sözkonusudur.

A-Genel Yapı

-Coğrafi durum

-İdari yapı

- Nüfus
- B-Sosyal Yapı
- Eğitim
- Kültür
- Gençlik ve spor
- Sağlık
- Adalet
- C-Ekonomik Yapı
- Tarım
- Sanayi
- Hizmetler

4.4.4. Yerel Yönetimler Bilgi Tabanı Projesi

Bütün yerel yönetimler arası bir internet ağı oluşturmak amacıyla 2002 yılında çalışmalarına başlanmış bir projedir.

Amacı ve konu başlıkları

İller, il Özel İdareleri, ilçeler, belediyeler, köyler ve birlikler hakkında hızlı bilgi almak için oluşturulmuştur. Kadın seçilmişlerin, il genel meclisi üyelerinin, belediye başkanlarının belediye meclisi üyelerinin, köy muhtarlarının bilgilerine ulaşılabilir.

Verilerin toplanma biçimi

Kaymakamlıklar, Belediyeler ve Özel İdareler kendileri elektronik ortamda giriş yapmaktadır.

Ölçüm düzeyi

Türkiye genelindeki yerel yönetimler.

Verinin toplanma sıklığı

Çevrim içi(on-line)

Verinin kullanıcıya açılması

Mahalli İdareler genel müdürlüğüne başvurularak istenilen bilgilere ulaşılabilir. İnternette www.yerelbilgi.gov.tr web adresinden giriş yapabilirsiniz.

Yayınlar

İnternet üzerinden sunulmaktadır.

Üretilen temel göstergeler

Yerel yönetimlerin bünyesindeki kişilere (iletişim bilgileri dışında) ve belediyelere ait her türlü göstergelyi elde etmek mümkündür. Örneğın aşağıdaki istatistikler yerel yönetimler bilgi tabanı projesinin çalışmamızla ilgili en önemli çıktılardır.

- ✓ Eğitim düzeyine ve cinsiyete göre belediye başkanlarının sayısı ve dağılımı,
- ✓ Eğitim düzeyine ve cinsiyete göre il genel meclis üyelerinin sayısı ve dağılımı,
- ✓ Eğitim düzeyine ve cinsiyete göre belediye meclis üyelerinin sayısı ve dağılımı,
- ✓ Eğitim düzeyi ve cinsiyete göre mahalle ve köy muhtarlarının sayısı ve dağılımı,

4.5. SAĞLIK BAKANLIĞI

Sağlık Bakanlığı kendi bünyesinde derlediğı istatistikleri Temel Sağlık Hizmetleri, Yataklı Tedavi Kurumları ve Araştırma, Planlama ve Koordinasyon başlıkları altında toplanmaktadır. Özellikle Yataklı Tedavi Kurumlarına ilişkin istatistiklerde toplumsal cinsiyet bazında veri yayınlanmamaktadır.

Sağlık Bakanlığı Sağlık Enformasyon Sistemi üç temel bileşene sahiptir. Bunlar;

- i. Enformasyon üreten ve kullanan işgücü,
- ii. Verinin toplanarak enformasyona dönüştürülmesi,
- iii. Enformasyon teknolojileri,

olarak sıralanır. Sağlık Enformasyon Sisteminde modüler bir yaklaşım izlenmektedir. Sistemde var olan modüllerden birisi de Temel Sağlık İstatistikleri modülüdür. 1995 yılında başlatılan bu modül çalışması, 1997 yılında tamamlanmıştır. Temel Sağlık İstatistikleri modülü ile Sağlık Bakanlığı Merkez Teşkilatı ve İl Sağlık Müdürlüklerinin faaliyetleri takip edilebilmektedir. Sağlık Bakanlığı Merkez Teşkilatları ve İl Sağlık Müdürlüklerinin görev ve sorumlulukları şunlardır:

- ✓ Toplumun sağlık durumunu izleme,
- ✓ Sağlık hizmetleri için olası gereksinimleri ve talepleri belirleme ve hizmetleri en fazla gereksinim duyulan alanlara yönlendirme,
- ✓ Hedef kitleler saptayak, sağlığın tanıtımı ve hastalıkların önlenmesi çabalarını desteklemek,
- ✓ Epidemiyolojik ve etyolojik araştırmalar hakkında öncelikleri belirli hastalık ve koşullar için yönlendirme,
- ✓ Arzulanan sağlık düzeyine erişilebilmesi amacıyla yürütölen halk sağlığı programlarının etkinliğini izlemek ve arttırmak.

Temel Sağlık İstatistikleri Modülü, Bakanlığın yukarıda belirtilen hedeflere ulaşabilmesi için ihtiyaç duyulan temel sağlık bilgilerini sağlamakta ve kullanıma sunmaktadır. Temel

Sağlık İstatistik Modülü, verileri bakanlık tarafından hazırlanan istatistik formları ile sağlanmaktadır. Veri toplama formları ve bildirim formları 1997 yılından itibaren güncellenmiş haliyle kullanıma girmiştir. Ayrıca, bakanlık merkezinde tüm verilerin işlenmesi amacıyla 'Sağlık Bakanlığı Bilgi İşlem Merkezi' kurulmuştur. İstatistik Formlarının il düzeyinde toplanmasından İl Sağlık Müdürlükleri sorumludur. Söz konusu istatistik formları aşağıda belirtilmiştir:

1. Ev Halkı Tespit Formu
2. Yıl Ortası Nüfus Tespit Formu
3. Kişisel Sağlık Fişi
4. Gebe-Lohusa İzleme Fişi
5. Bebek ve Çocuk İzleme Fişi
6. Ebe ve Hemşirelerin Aylık Çalışma Bildirim Formu
7. Sağlık Memuru ve Ç.S.T. Aylık Çalışma Bildirisi
8. Hekim Aylık Çalışma Bildirisi
9. Diş Hekimi Aylık Çalışma Bildirisi (yeni geliştirilmiş)
10. 0-4 Yaş (0-59 ay) Aşı Kayıt Fişi
11. Yaş Üzeri Aşı Kayıt Fişi
12. Aşı Sonuçları Çizelgesi
13. Bildirimi Zorunlu Hastalıklar Fişi
14. Hastalık Bildirim Formu (yeni geliştirilmiş)
15. Bildirimi Zorunlu Hastalıklar Tespit Fişi
16. Bildirimi Zorunlu Hastalıklar İstatistik Formu
17. Hastalık İstatistik Formu (yeni geliştirilmiş)
18. Çevre Sağlığı Kontrol Çizelgesi
19. Verem Savaş Dispanseri Aylık Çalışma Raporu
20. Birinci Basamak Sağlık Kurumu Aylık Çalışma Bildirisi
21. Birinci Basamak Sağlık Kurumu Aylık Çalışma Bildirileri İl Toplamı
22. Halk Sağlığı Laboratuvarı Aylık Çalışma Bildirisi
23. Aile Planlanması Çalışmaları
24. Ana Çocuk Sağlığı Program Çalışma
25. Gezi Programı Beyanı
26. Kanser Kayıt Merkezi Bilgi Formu
27. Hava Kirliliği Ölçüm Sonuçları
28. HIV Test Sonuçları
29. RS 10 Ruh Hastalıkları Hastanesine Hasta Sevk Formu
30. RS 20 Ruh Hastalıkları Hastanesinden Çıkıta Kullanılacak Bilgi Formu
31. RS 30 Ayaktan Takip Edilen Hastalar Hakkında Sağlık Müdürlüklerine Bilgi

- Gönderme Formu
32. RS 40 Ruh Hastalıkları Hastanesinden Yaşadığı ile Gönderilen Hastalar Hakkında Bilgi Formu
 33. RS 50 Ruh Hastalıkları Hastanesinden Sağlık Bakanlığına Gönderilen Bilgi Formu
 34. Aylık Sıtma Çalışmaları Formu
 35. İlin Sıtma Savaş Malzeme Durumu
 36. İl Sağlık Müdürlüğü Sıtma Birimi 3 Aylık Harcama ve Personel Durumu
 37. Sıtma Savaş Laboratuvarı Aylık Raporu
 38. Yeşil Kart Bilgi Formu (ilçe için)
 39. Yeşil Kart Bilgi Formu (il için)
 40. Acil Yardım Kurtarma Çalışma Bildirisi (yeni geliştirilmiş)
 41. Eczane ve Hekimlere Yapılan Kırmızı ve Yeşil Reçete Uyarı Cetveli
 42. Aylık Kuduz Mücadele Formu (yeni geliştirilmiş)
 43. Sağlık Personeli İstatistik Formu (yeni geliştirilmiş)
 44. Trahom Vaka Çizelgesi (yeni geliştirilmiş)
 45. Sağlık Ocağı Trahom Kontrol Çalışmaları Çizelgesi (yeni geliştirilmiş)
 46. Bebek Ölümleri Bilgi Formu

Hazırlanan bu raporda, yukarıda belirtilen formlardan sadece 4 form için derlenen verilere ve üretilen istatistiklere ilişkin detaylı bilgiler verilmiştir. Çünkü, formların hemen hemen tamamı doldurulduktan sonra sağlık ocaklarında turulmakta, bakanlığa gönderilmemektedir. Dolayısıyla formlarda yer alan bilgiler için girişi yapılmadığından, anlamlı istatistik ve göstergeler üretilmemektedir. Sağlık bakanlığı tarafından hazırlanan ve sağlık ocakları tarafından her yıl ilgili istatistik birimleri için doldurulan formlardan anlamlı istatistikler üretilmesi için formlardaki bilgilerin veri girişlerinin yapılması gerekmektedir.

4.5.1. Ev Halkı Tespit Fişi

Amacı ve konu başlıkları

Sağlık ocakları ve AÇSAP merkezlerine bağlı bölge nüfusunun kaydı ve nüfus hareketlerinin (doğum, ölüm, göç) saptanması amacıyla kullanılır. Ev Halkı Tespit Fişi, sağlık ocaklarının temel formudur. Bu form ile derlenen veriler şunlardır:

- ✓ hanelerde yaşayan kişilerin ad ve soyadı,
- ✓ anne-baba adı,
- ✓ doğum tarihi,
- ✓ cinsiyet,

- ✓ medeni durum (çocuk, bekar, evli, dul, boşanmış)
- ✓ çalışma durumu,
- ✓ öğrenim durumu (okul çağında değil, okur yazar değil, okur-yazar, ilkokul, ortaokul, lise ve yüksekokul) ,
- ✓ sosyal güvence durumu
- ✓ ölen hane bireyleri için ölüm zamanı ve cinsiyeti
- ✓ hanelerin kullandığı içme suyu kaynağı
- ✓ tuvalet tipi
- ✓ hanenin ısınma aracı
- ✓ yer değiştirme bilgileri

Kişisel sağlık fişleri, çocuk izleme fişleri, 15-49 yaş kadın izleme fişleri ve aşı kayıt formları doldurulmasında Ev Halkı Tespit Fişlerindeki bilgiler esas alınmaktadır.

Verinin toplanma biçimi

Bu form saha çalışanlarının ev ziyaretleri yapması sonucunda doldurulmaktadır. Form doldurulurken nüfus cüzdanı bilgileri esas alınır. Doldurulan fişler sağlık ocağında her muhtarlık için ayrı dosyalarda saklanmaktadır. Yer değiştirme durumunda, hanehalkının göç ettiği yerdeki sağlık ocağına gönderilmesi gerekmektedir.

Ölçüm düzeyi

AÇSAP ve sağlık ocaklarının kapsadığı yerleşim yerlerinde hanehalkı bazında doldurulmaktadır.

Verinin toplanma sıklığı

Her yıl Haziran ayında bir kez doldurulan fişlerden derlenen veriler sağlık ocağında saklanmaktadır.

Verinin kullanıcıya açılması

Veriler sağlık ocağı bazında saklanmaktadır.

Yayınlar

Herhangi bir yayın hazırlanmamaktadır.

Üretilebilecek Temel Göstergeler ve İstatistikler

Formlarda yer alan bilgilerin veri girişinin ve analizlerinin yapılması halinde aşağıda gösterge ve istatistikler üretilebilecektir.

- ✓ Yaş-cinsiyet dağılımı,
- ✓ Meslek alanlarına göre nüfusun dağılımı,
- ✓ Öğrenim durumuna göre nüfusun dağılımı,
- ✓ Hanelerin gelir kaynaklarına göre dağılımı,
- ✓ Aile tipine göre hane sayısı,
- ✓ Göç hızı,
- ✓ Ölüm hızları,
- ✓ Doğum hızı,
- ✓ Hijyen alışkanlıkları,
- ✓ İçme suyu kaynağı,
- ✓ Kullanılan ısınma aracı.

4.5.2. Kişisel Sağlık Fişi

Amacı ve konu başlıkları

Ev Tespit Fişlerine kayıtlı her kişi için daha detaylı bilgi almak amacıyla kişisel sağlık fişleri doldurulmaktadır. Bu formlara kaydedilen bilgiler aşağıda belirtilmiştir.

- ✓ adres bilgileri,
- ✓ sosyal güvenlik durumu,
- ✓ cinsiyet,
- ✓ kimlik bilgileri (ad, soyad, anne-baba adı, doğum tarihi, kan grubu, medeni durumu),
- ✓ yapılan aşular ve testler,
- ✓ özgeçmiş ve soygeçmiş notları,
- ✓ muayene – tedavilere ilişkin bilgiler.

Verinin toplanma biçimi

Bu form saha çalışanlarının ev ziyaretleri sırasında ve kişilerin sağlık kuruluşundan aldığı koruyucu/tanı/tedavi edici hizmetlerin kaydedilmesi amacıyla doldurulmaktadır. Form doldurulurken nüfus cüzdanı bilgileri ve Evhalkı Tespit Fişi kayıtları esas alınır.

Ölçüm düzeyi

AÇSAP ve sağlık ocaklarının kapsadığı alanda doldurulan fişler her muhtarlık için ayrı dosyalarda ve hane için tek bir zarf içinde saklanmaktadır. Yer değiştirme durumunda, hanehalkının göç ettiği yerdeki sağlık ocağına gönderilmesi gerekmektedir.

Verinin toplanma sıklığı

Doldurulan fişler düzenli olarak sağlık ocakları tarafından tutulur. Ancak Sağlık Bakanlığına gönderilmemektedir.

Verinin kullanıcıya açılması

Formlardaki veriler tıbbi kayıtların mahremiyeti ilkesi doğrultusunda kullanıcıya açılmamaktadır.

Yayınlar: Bulunmamaktadır.

Üretilen Temel Göstergeler

Doldurulan formlar Sağlık Bakanlığına gönderilmemektedir. Dolayısıyla bu formlardan derlenen veriler ile herhangi bir istatistik ve gösterge üretilmemektedir.

4.5.3. Gebe-Lohusa İzleme Fişi

Amacı ve konu başlıkları

Gebe ve loğusa kadınların takip edilmesi amacıyla bu izleme fişleri kullanılır. Kadınların her bir gebeliği için ayrı ayrı form doldurulur. Formlar, ebelerin sorumlu olduğu bölge esas olarak tutulur. Gebe-loğusa izleme fişi ile derlenen veriler şunlardır:

- ✓ gebe-loğusa'nın adı ve soyadı
- ✓ doğum tarihi,
- ✓ öğrenim durumu,
- ✓ mesleği ve çalışma durumu
- ✓ ilk evlenme yaşı,
- ✓ ilk gebelik yaşı,
- ✓ eşinin adı,
- ✓ eşiyle akrabalık durumu,
- ✓ kan gurubu,
- ✓ eşinin kan grubu,
- ✓ sistemik hastalığı olup-olmama durumu,
- ✓ düşüklükler,
- ✓ kullandığı aile planlaması yöntemi,
- ✓ hamileliğinde tetanoz aşısı olup olmama durumu,
- ✓ toplam gebelik sayısı,
- ✓ yaşayan ve ölen çocuk sayısı
- ✓ önceki gebelik sonucu ve tarihi,
- ✓ doğumun nasıl ve nerede meydana geldiği,

- ✓ doğuma yardım eden sağlık personeli,
- ✓ bebeğin cinsiyeti, kilosu, boyu
- ✓ bebeğin geliş biçimi,
- ✓ çoğul doğum olup olmadığı,
- ✓ doğuştan herhangi bir şekil bozukluğu olup olmadığı

Verinin toplanma biçimi

Ebelerin saptadıkları tüm gebeler için kullanılan bir formdur. Gebelik boyunca en az dört izlem ziyareti ve, lohusalık döneminde de ilk 24 saat içinde, 2.haftada ve 5.haftada üç izlem ziyareti gerekmektedir.

Ölçüm düzeyi

AÇSAP ve sağlık ocaklarının kapsadığı alanda doldurulan fişler her muhtarlık için ayrı dosyalarda ve hane için tek bir zarf içinde saklanmaktadır. Yer değiştirme durumunda, hanehalkının göç ettiği yerdeki sağlık ocağına gönderilmesi gerekmektedir.

Verinin toplanma sıklığı

Fişlerin düzenli olarak tutulması gerekmektedir. Ancak, Sağlık Bakanlığına gönderilmemektedir.

Verinin kullanıcıya açılması:

Veri formlardan manyetik ortama atılmadığı için istatistik üretilmemekte ve tıbbi kayıtların mahremiyeti ilkesi doğrultusunda kullanıcıya açılmamaktadır.

Yayınlar

Bulunmamaktadır.

Üretilen Temel Göstergeler

Veri manyetik ortamda olmadığı için üretilen herhangi bir istatistik ve gösterge bulunmamaktadır.

4.5.4. Bebek ve Çocuk İzleme Fişi

Amacı ve konu başlıkları

Doğan ve bölgeye gelen her bebek ve çocuk için doldurulması gereken bu form, hanede yaşayan her çocuk ve bebek için ayrı ayrı doldurulur. Bu form ile derlenen bilgiler şunlardır:

- ✓ Çocuğun ya da bebeğin adı ve soyadı,

- ✓ Anne ve baba adı-soyadı,
- ✓ Cinsiyeti,
- ✓ Doğum tarihi,
- ✓ Kan grubu,
- ✓ Anne- babanın akrabalık derecesi,
- ✓ Anne ve babanın kimlik bilgileri,
- ✓ Bebeğin ya da çocuğun sosyal güvence durumu,
- ✓ Bebeğin doğumu ile ilgili bilgiler,
- ✓ Yapılan aşılar,
- ✓ Bebeğin ya da çocuğun büyüme-gelişme eğrisi,
- ✓ Ailevi özellikler.

Verinin toplanma biçimi

Sağlık ocağı bölgesinde doğan ve doğduktan sonra bu bölgeye gelen bebek ve çocuklar için doldurulmaktadır. Ayrıca bu formun doldurulduğu bebek ve çocuklar için aşı izleme fişi de açılmaktadır.

Ölçüm düzeyi

AÇSAP ve sağlık ocaklarının kapsadığı alanda doldurulan fişler her muhtarlık için ayrı dosyalarda ve hane için tek bir zarf içinde saklanmaktadır. Yer değiştirme durumunda, hanehalkının göç ettiği yerdeki sağlık ocağına gönderilmesi gerekmektedir.

Verinin toplanma sıklığı

Fişlerin düzenli olarak tutulması gerekmektedir. Ancak, bakanlığa gönderilmemektedir.

Verinin kullanıcıya açılması

Tıbbi kayıtların mahremiyeti ilkesi doğrultusunda kullanıcıya açılmamaktadır.

Yayınlar

Bulunmamaktadır.

Üretilen Temel Göstergeler

Formlarda yer alan veriler manyetik ortama aktarılmadığı için çeşitli istatistik ve göstergeler üretilmemektedir.

4.6. YÜKSEK SEÇİM KURULU

1961 yılında kurulmuş olan Yüksek Seçim Kurulu, ülkemizde genel ve mahalli seçimlerin gerçekleştirilmesinden ve seçim sonuçlarının resmi olarak açıklanmasından sorumludur. İl

ve ilçe genelinde seçim öncesi gerekli hazırlıkların yapılması, seçmen kütüklerinin oluşturulması, seçmenlerin kimlik ve oy kullanacakları yere ilişkin bilgilerin yer aldığı seçmen kartlarının muhtarlıklar kanalıyla seçmenlere ulaştırılması, seçimlerde görev alacak personelin çeşitli kamu kurum ve kuruluşlardan sağlanması, seçimlerin huzur ve güven ortamında gerçekleşmesi amacıyla kurulmuştur.

Veri Toplama Biçim

Seçim döneminde hazırlanan seçim bürolarında gerçekleştirilen seçimlere katılan 18+ yaştaki vatandaşların kimlik bilgileri ve seçmen kartında belirtilen seçim yeri bilgileri kontrol edildikten sonra oy kullanmasına izin verilmesi yolu ile veri derlenmektedir. Seçimler sırasında, derlenen bilgiler şunlardır:

- ✓ Oy kullanan seçmenin kimlik bilgileri
- ✓ Sandıkta bulunan oy sayısı
- ✓ Geçerli oy sayısı
- ✓ Sandıkta bulunan oyların siyasi partilere göre dağılımı

Yüksek seçim Kurulu tarafından seçim zamanlarında derlenen veriler il ve ilçe seçim kurulları kanalıyla Devlet İstatistik Enstitüsüne ulaştırılır. Enstitü tarafından veri girişi, edit-kod işlemleri yapıldıktan sonra il bazında tabulasyon çalışması gerçekleştirilir ve yayın hazırlanır. Yüksek Seçim Kurulu tarafından Devlet İstatistik Enstitüsüne gönderilen verilerde seçmenlerin kimlik bilgileri yer almadığı için seçmenlere ait bilgiler cinsiyet ayrımında üretilmemektedir.

Ölçüm Düzeyi

Türkiye Geneli, 81 il ve tüm ilçeler, belde belediyeleri, köy ve mahalle muhtarlıkları bazında veri derlenmektedir.

Verinin Toplanma Sıklığı

Ülkede genel ve mahalli seçimlerin gerçekleştiği dönemlerde veri derlenmektedir.

Verinin Kullanıcıya Açılması

Bilgi edinilememiştir.

Yayınlar

Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından hazırlanan "Seçim İstatistikleri" başlıklı yayın, Türkiye Geneli ve 81 il için ayrı ayrı yayınlanmaktadır.

Üretilen İstatistikler

- ✓ İl ve ilçe bazında oy kullanan seçmen sayısı (cinsiyet ayrımında değil)
- ✓ İl ve ilçe bazında geçerli oy sayısı
- ✓ İl ve ilçe bazında geçerli oyların siyasi partilere göre dağılımı

4.7. ADALET BAKANLIĞI

Amacı ve konu başlıkları

Adalet bakanlığı, ülkemizde yasaların en doğru şekilde uygulanmasından ve ülkede adaletin sağlanmasından sorumlu olan bakanlıktır. Bakanlık kendi işleyişini kolaylaştırmak ve karara bağlanan ve görülen davalara ilişkin bilgileri kayıt altında tutmak için çeşitli istatistikler üretmektedir.

Adalet Bakanlığı bünyesinde bulunan Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü, Adalet Bakanlığına ait verilerin üretilmesinden sorumludur birimdir. Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- ✓ Ülkenin iktisadi, sosyal ve kültürel faaliyetleriyle ilgili her türlü istatistiği derlemek, değerlendirmek, yayımlamak,
- ✓ Adli Sicili tutmak,
- ✓ Bakanlığın görev ve yetkisine giren konularla ilgili istatistik bilgilerin belirlenmesi, toplanması, sınıflandırılması ve değerlendirilmesi ile ilgili hizmetleri yürütmek,
- ✓ Adli sicil ve adli istatistik hizmetlerinin yerine getirilmesi için bilgi işlem sistemini kurmak ve geliştirmek,
- ✓ Görev alanına giren konularda mevzuat yetersizliğine ve aksaklığına ilişkin inceleme ve araştırmaları yaparak, Bakanlığa tekliflerde bulunmak, tüzük tasarıları ve yönetmelikleri hazırlamak ve yargı yetkisinin kullanılma alanına girmeyen konularda görüş bildirmek ve genelge düzenlemek,
- ✓ Kanunlarda gösterilen ve Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.

Veri Toplama Biçimi

Adalet İstatistikleri, Adli Sicil ve İstatistikleri Genel Müdürlüğü tarafından 12 anket formu ile yılda bir kere toplam 8322 adli birim (savcılık ve mahkeme)'den elde edilmektedir. Anket formları aşağıdaki veri kaynakları tarafından doldurulur.

- a) Yargıtay
- b) DGM Cumhuriyet Başsavcılıkları
- c) Cumhuriyet Başsavcılıkları
- d) Ceza Mahkemeleri
- e) Hukuk Mahkemeleri

- f) 1998-2003 Yılları Hukuk Mahkemelerine Açılan Hasımlı Ve Hasımsız Davalar
- g) Danıştay
- h) İdari Mahkemeler
- i) İcra Müdürlükleri
- j) Cezaevleri
- k) Devlet Güvenlik Mahkemeleri
- l) Çocuk Mahkemeleri

Elde edilen veriler, bilgisayarda değerlendirilerek manyetik ortamda Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsüne gönderilmekte ve bu veriler DİE tarafından her yıl kitap haline getirilmektedir.

Ölçüm Düzeyi:

İl ve Türkiye düzeyinde ölçüm yapılmaktadır.

Veri Derleme Sıklığı

Yıllık

Verinin Kullanıcıya Açılması

Adalet Bakanlığının <http://www.adli-sicil.gov.tr/ISTATIST.HTM> sitesinde kullanıcıların hizmetine sunulmaktadır.

Yayınlar

Adalet Bakanlığına bağlı bulunan Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü, bir önceki yıla ait istatistikleri "Adalet İstatistikleri Cep Yıllığı" adı altında yayınlamaktadır.

Üretilen İstatistikler

- ✓ TCK ile ilgili karara bağlanan davaların açılış yıllarına ve suç türüne göre dağılımı (cinsiyet ayrımında değil)
- ✓ Hukuk mahkemelerinde karara bağlanan davaların oransal dağılımı (cinsiyet ayrımında değil)
- ✓ DGM tarafından verilen kararların oransal dağılımı (cinsiyet ayrımında değil)
- ✓ DGM tarafından verilen kararların yaptırım türüne göre dağılımı (cinsiyet ayrımında değil)
- ✓ DGM tarafından verilen kararların suç türüne göre dağılımı (cinsiyet ayrımı var)
- ✓ Aylar itibariyle cezaevinde bulunan nüfus (cinsiyet ayrımında)
- ✓ Cezaevlerinde bulunan tutuklu ve hükümlülerin il ve cinsiyet bazında dağılımı
- ✓ Çocuk suçluluğuna ilişkin çeşitli göstergeler (cinsiyet ayrımında değil).

4.8. ÇALIŞMA ve SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın (ÇSGB) görevleri 09.01.1985 yılında yasa (son değiştirilme tarihi 16.07.2003) ile belirlenmiştir. Bakanlığın başlıca görevi çalışma hayatında işçi ve işveren arasındaki ilişkileri düzenleyerek her iki tarafın da haklarını koruyacak şekilde çalışma hayatındaki barışı sağlamaktır. Bu amacın uygulanabilmesi için bakanlık bu alanda çıkacak sorunlara çözüm bulmakla görevlendirilmiştir. Ayrıca, ekonominin ihtiyaç duyduğu işgücünün oluşturulması, istihdamın düzenlenmesi ve çalışanların hayat standartlarının yükseltilmesi de ÇSGB'nin önde gelen sorumluluklarıdır.

Çalışanların haklarının korunmasında ve hayat standartlarının yükseltilmesinde ise bakanlığın çalışanların mesleki eğitimi, sakatların çalışma hayatına rehabilitasyonu, iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması alanlarında yapması beklenen faaliyetler de önemlidir. Diğer taraftan, çalışma hayatının denetlenmesi, sosyal adalet ve refah için çalışmalar yapmak, çalışanların karşılaşılabilecekleri her türlü ekonomik, sosyal ve sağlığa ilişkin sorunlara karşı sosyal güvence altına alınması da bakanlığın görevleri arasındadır.

ÇSGB'nin yasayla belirlenmiş görevlerinden biri de Türkiye dışında yaşayan Türk işçilerin çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve haklarının korunmasına ilişkin faaliyetlerin yürütülmesidir. Son olarak bakanlık kendine bağlı kuruluşların idaresinden, denetlenmesinden, iş istatistiklerinin derlenmesinden ve yasayla belirlenmiş diğer hizmet ve görevlerden de sorumludur. *ÇSGB tarafından üretilen en önemli veri çalışma hayatı istatistikleridir.*

4.8.1. Çalışma Hayatı İstatistikleri

Amacı ve konu başlıkları

Çalışma Hayatı İstatistikleriyle işverenlerden, sendikalardan ve Bakanlığa bağlı kurumlardan çalışma hayatına ilişkin çeşitli istatistikleri derlemektir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından derlenmekte olan Çalışma Hayatı İstatistikleri içerisinde 2004 yılına ait işkolu tespitleri ve itirazlar, yetki işlemleri, toplu iş sözleşmeleri, resmi arabuluculuk, grev ve lokavt uygulamaları, Yüksek Hakem Kurulu çalışmaları, büyük işyerlerinin toplu iş sözleşmeleri, sendika ve konfederasyonlar, 2005 Ocak istatistikleri, erkek ve kadın işçilerin işkollarına göre dağılımı, erkek ve kadın işçilerin illere göre dağılımı, işkollarına göre sendikalı işçi çalıştıran işyerleri ve sendikalı işçi sayıları, kadın ve erkek sendikalı işçilerin işkollarına göre dağılımı, Ocak-Temmuz istatistiklerine yapılan itirazlar, cinsiyet ayrımında işçi sayıları ve sendikalaşma, işkollarına göre işyeri ve işçi

sayıları, illere göre işyeri ve işçi sayıları ve dönemler itibariyle işyeri ve işçi sayıları olmak üzere toplam 15 ana konu başlığı bulunmaktadır.

Verinin toplanma biçimi

Veriler işveren şahıs ya da kurum/kuruluşların günlük beyanlarına ve sendikaların yıllık beyanlarına dayanan aktif bir veri tabanından elde edilmektedir.

Ölçüm düzeyi

Veriler Türkiye geneli, 81 il ve işkolu düzeyinde üretilmektedir.

Verinin toplanma sıklığı

Günlük ve yıllık beyanlar

Verinin kullanıcıya açılması

Kullanım serbesttir ve veriler Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı'na yapılan başvurularla elde edilebilir.

Yayınlar

Çalışma Hayatı İstatistikleri 2004

Üretilen Temel Göstergeler

- ✓ Kamu ve özel işyerlerinde işletme ve işyeri düzeyinde gerçekleştirilen toplu iş sözleşmeleri
- ✓ Greve katılan işçi sayıları ve grevlere katılım oranı
- ✓ Lokavt uygulamaları
- ✓ Kamu ve özel işyerlerinde işçi ve sendikalı üye sayıları
- ✓ İşe girenlerin dağılımı
- ✓ İşten ayrılanların dağılımı

5. TOPLUMSAL CİNSİYET AÇISINDAN ÖNEMLİ İSTATİSTİK VE GÖSTERGELER

Sıra No	Toplumsal Cinsiyet Gösterge ve İstatistikleri				
	Gösterge/İstatistik Adı	Veri Kaynağı	Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılma durumu	Periyodu	Hesaplanabildiği ölçek
Nüfus ve Demografi Konulu Gösterge ve İstatistikler					
1	2004 yılı evlenmelerin aylara göre dağılımı	İçişleri Bakanlığı, MERNİS Veri Tabanı	Evet	Aylık ve Yıllık	Türkiye Geneli
2	Anne ölüm hızı ve oranları	DİE 1989 TNA ve HÜNEE tarafından yürütülen "Ulusal Anne Ölümleri Araştırması" (Ekim 2006)	-	Periyodik bir çalışma değildir	1989 TNA-Türkiye geneli / HÜNEE Ulusal Anne Ölümleri Araştırmasında NUTS1 ve 27 il düzeyinde tahmin verilecektir.
3	Annenin velayetine verilen çocuk sayısı	DİE Boşanma İstatistikleri	-	Yıllık	NUTS 3
4	Babanın velayetine verilen çocuk sayısı	DİE Boşanma İstatistikleri	-	Yıllık	NUTS 3
5	Bebek Ölüm Hızı	DİE Genel Nüfus Sayımı, 2003 TNSA, DİE 1989 TNA, DİE Nüfus Projeksiyonları	Evet	GNS - 10 yılda bir / TNSA 5 yılda bir / DİE 1989 TNA periyodik bir çalışma değil/ Nüfus Projeksiyonları yıllık	GNS - Türkiye Geneli ve NUTS 3 / TNSA - Kent, kırsal, Seçilmiş NUTs 1 ve 5 Bölge / Projeksiyon- Türkiye Geneli
6	Beş yaş altı ölüm hızı	2003 TNSA	-	5 yılda bir	TNSA - Kent, kırsal, Seçilmiş NUTs 1 ve 5 Bölge

Nüfus ve Demografi Konulu Gösterge ve İstatistikler

	Gösterge/İstatistik Adı	Veri Kaynağı	Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılma durumu	Periyodu	Hesaplanabildiği ölçek
7	Boşanan nüfusun yaş dağılımı	DİE Boşanma İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
8	Boşananların Karşılıklı Yaş Gruplarına Göre Dağılımı	İçişleri Bakanlığı, MERNİS Veri Tabanı	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli
9	Boşanma davasını açan tarafa göre dava sayısı	DİE Boşanma İstatistikleri	Evet	Yıllık	NUTS 3
10	Boşanmaların aylara göre dağılımı	İçişleri Bakanlığı, MERNİS Veri Tabanı	Evet	Aylık ve Yıllık	Türkiye Geneli
11	Canlı doğan ve yaşayan çocuk sayısı	DİE Genel Nüfus Sayımı, DİE 1989 TNA, Nüfus Projeksiyonları ve 2003 TNSA	Evet	GNS - 10 yılda bir / TNSA 5 yılda bir / DİE 1989 TNA periyodik bir çalışma değil/ Nüfus Projeksiyonları yıllık	GNS - Türkiye Geneli ve NUTS 3 / TNSA - Kent, kırsal, Seçilmiş NUTs 1 ve 5 Bölge / Projeksiyon- Türkiye Geneli

Nüfus ve Demografi Konulu Gösterge ve İstatistikler

	Gösterge/İstatistik Adı	Veri Kaynağı	Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılma durumu	Periyodu	Hesaplanabildiği ölçek
12	Cinsiyete, yaşa, daimi ikametgaha, eğitim, medeni durum, meslek türü, ölüm nedeni, yapılan işe ve ölüm tarihine göre ölüm sayıları	DİE Ölüm İstatistikleri	Evet	Aylık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
13	Çocuk Ölüm Hızı	DİE Genel Nüfus Sayımı, 2003 TNSA, DİE 1989 TNA	-	GNS - 10 yılda bir / TNSA 5 yılda bir / DİE 1989 TNA periyodik bir çalışma değil	GNS - Türkiye Geneli ve NUTS 3 / TNSA - Kent, kır, Seçilmiş NUTs 1 ve 5 Bölge / TNA Türkiye Geneli
14	Çocuk sahibi olmada ortalama yaş	2003 TNSA	—	5 yılda bir	TNSA - Kent, kır, Seçilmiş NUTs 1 ve 5 Bölge
15	Dava Süresine Göre Boşanma İstatistiği	İçişleri Bakanlığı, MERNİS Veri Tabanı	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli
16	Doğum yerlerine, ikametgah yerine, yerleşim yeri türüne göre nüfus büyüklüğü	DİE Genel Nüfus Sayımı	Evet	10 yılda bir	Türkiye Geneli ve NUTS 3
17	Eğitim durumuna göre nüfus büyüklüğü	DİE Genel Nüfus Sayımı	Evet	10 yılda bir	Türkiye Geneli ve NUTS 3

Nüfus ve Demografi Konulu Gösterge ve İstatistikler

	Gösterge/İstatistik Adı	Veri Kaynağı	Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılma durumu	Periyodu	Hesaplanabildiği ölçek
18	Eşlerin evlenmeden önceki medeni durumuna göre dağılımı	İçişleri Bakanlığı, MERNİS Veri Tabanı	Evet	Aylık ve Yıllık	Türkiye Geneli
19	Evlenen Çiftlerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı	İçişleri Bakanlığı, MERNİS Veri Tabanı	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli
20	Evlenme Akdinden Önceki Evlilik Sayısına Göre Evlenme Sayısı	DİE Evlenme İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
21	Evlenme Akdinden Önceki Medeni Durumuna Göre Evlenme Sayısı	DİE Evlenme İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
22	Evlenme Akdinin Yapıldığı İle ve İlçeye Göre Evlenen Sayısı	DİE Evlenme İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
23	Evli Kadınların Yaşayan Çocuk Sayısına ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı	2003 TNSA	-	5 yılda bir	TNSA - Kent, kırsal, Seçilmiş NUTs 1 ve 5 Bölge
24	Evlilik süresine göre boşanma istatistiği	İçişleri Bakanlığı, MERNİS Veri Tabanı	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli
25	Genç Bağımlılık Oranı	DİE Genel Nüfus Sayımı ve Nüfus Projeksiyonları	-	GNS-10 yılda bir/ Projeksiyon yıllık	GNS-Türkiye Geneli ve NUTS 3
26	Hanehalkı Reisi Kadın Olanların Oranı	DİE Genel Nüfus Sayımı, 2003 TNSA	-	GNS - 10 yılda bir / TNSA 5 yılda bir	GNS - Türkiye Geneli ve NUTS 3 / TNSA - Kent, kırsal, Seçilmiş NUTs 1 ve 5 Bölge

Nüfus ve Demografi Konulu Gösterge ve İstatistikler

	Gösterge/İstatistik Adı	Veri Kaynağı	Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılma durumu	Periyodu	Hesaplanabildiği ölçek
27	İlk defa evlenen kadın ve erkeklerin yaş gruplarına göre dağılımı	İçişleri Bakanlığı, MERNİS Veri Tabanı	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli
28	İlk evlenme yaşı	2003 TNSA	Evet	5 yılda bir	TNSA - Kent, kırsal, Seçilmiş NUTs 1 ve 5 Bölge
29	İllere göre boşanma sayısı	DİE Boşanma İstatistikleri	-	Yıllık	NUTS 3
30	İntihar edenlerin bakmakla yükümlü olduğu çocuk ve kimse sayısı	DİE Boşanma İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
31	İntihara teşebbüs eden kişi sayısı	Emniyet Genel Müdürlüğü	Evet	Yıllık	NUTS 3
32	Kaba Boşanma Oranı	DİE Boşanma İstatistikleri	_	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
33	Kaba Doğum Hızı	DİE Nüfus Projeksiyonları	_	Yıllık	Türkiye Geneli
34	Kaba Ölüm Hızı	DİE Nüfus Projeksiyonları	_	Yıllık	Türkiye Geneli
35	Kadınların Ortalama İdeal Çocuk Sayısı	2003 TNSA	_	Yıllık	TNSA - Kent, kırsal, Seçilmiş NUTs 1 ve 5 Bölge
36	Katkılı Yenilenme Hızı	DİE Nüfus Projeksiyonları	_	Yıllık	Türkiye Geneli
37	Medyan Yaş	DİE Genel Nüfus Sayımı, 2003 TNSA, DİE 1989 TNA	Evet	GNS - 10 yılda bir / TNSA 5 yılda bir / DİE 1989 TNA periyodik bir çalışma değil	GNS - Türkiye Geneli ve NUTS 3 / TNSA - Kent, kırsal, Seçilmiş NUTs 1 ve 5 Bölge / TNA Türkiye Geneli
38	Nedenlerine Göre Boşanma İstatistiği	İçişleri Bakanlığı, MERNİS Veri Tabanı	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli

Nüfus ve Demografi Konulu Gösterge ve İstatistikler

	Gösterge/İstatistik Adı	Veri Kaynağı	Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılma durumu	Periyodu	Hesaplanabildiği ölçek
39	Net Göç Hızı	DİE Genel Nüfus Sayımı ve Nüfus Projeksiyonları	–	GNS-10 yılda bir/ Projeksiyon yıllık	GNS-NUTS 3/ Projeksiyon Türkiye Geneli
40	Nüfus Artış Hızı	DİE Genel Nüfus Sayımı ve Nüfus Projeksiyonları	Evet	GNS-10 yılda bir/ Projeksiyon yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
41	Nüfus Büyüklüğü	DİE Genel Nüfus Sayımı ve Nüfus Projeksiyonları	Evet	GNS-10 yılda bir/ Projeksiyon yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
42	Nüfus Kütüklerine Kayıtlı nüfusun yaş ve cinsiyete göre dağılımı	İçişleri Bakanlığı, MERNİS Veri Tabanı	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve il bazında
43	Nüfus Kütüklerine Kayıtlı Yaşayan Çocuk Sayısı	İçişleri Bakanlığı, MERNİS Veri Tabanı	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve il bazında
44	Nüfus Kütüklerine tescili yapılmış bebek ölüm istatistikleri	İçişleri Bakanlığı, MERNİS Veri Tabanı	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli
45	Nüfus Kütüklerine Tescili Yapılmış Ölümlerin Cinsiyet ve Yaş gruplarına Göre dağılımı	İçişleri Bakanlığı, MERNİS Veri Tabanı	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli

Nüfus ve Demografi Konulu Gösterge ve İstatistikler

	Gösterge/İstatistik Adı	Veri Kaynağı	Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılma durumu	Periyodu	Hesaplanabildiği ölçek
46	Nüfus Yoğunluğu	DİE Genel Nüfus Sayımı ve Nüfus Projeksiyonları	Evet	GNS-10 yılda bir/ Projeksiyon yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
47	Nüfusun Yaş Dağılımı	DİE Genel Nüfus Sayımı ve Nüfus Projeksiyonları	Evet	GNS-10 yılda bir/ Projeksiyon yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
48	Okuryazarlık oranı	DİE Genel Nüfus Sayımı	Evet	10 yılda bir	Türkiye Geneli ve NUTS 3
49	Ortalama hanehalkı büyüklüğü	DİE Genel Nüfus Sayımı, 2003 TNSA, DİE 1989 TNA	-	GNS - 10 yılda bir / TNSA 5 yılda bir / DİE 1989 TNA periyodik bir çalışma değil	GNS - Türkiye Geneli ve NUTS 3 / TNSA - Kent, kır, Seçilmiş NUTs 1 ve 5 Bölge / TNA Türkiye Geneli
50	Ortanca İlk Doğum Yaşı	2003 TNSA	–	5 yılda bir	TNSA - Kent, kır, Seçilmiş NUTs 1 ve 5 Bölge
51	Ortanca İlk Evlenme Yaşı	2003 TNSA	–	5 yılda bir	TNSA - Kent, kır, Seçilmiş NUTs 1 ve 5 Bölge
52	Özürlü Nüfus Oranı	DİE Genel Nüfus Sayımı	Evet	10 yılda bir	Türkiye Geneli ve NUTS 3
53	Son bir yıl içinde canlı doğum yapan kadınların yaş gruplarına göre dağılımı	İçişleri Bakanlığı, MERNİS Veri Tabanı	Evet	Aylık ve Yıllık	Türkiye Geneli
54	Son bir yıl içinde canlı doğumların aylara göre dağılımı	İçişleri Bakanlığı, MERNİS Veri Tabanı	Evet	Aylık ve Yıllık	Türkiye Geneli

Nüfus ve Demografi Konulu Gösterge ve İstatistikler

	Gösterge/İstatistik Adı	Veri Kaynağı	Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılma durumu	Periyodu	Hesaplanabildiği ölçek
55	Son bir yıl içindeki doğumların Nüfus Kütüklerine Kayıtlı Oldukları İl Bazında dağılımı	İçişleri Bakanlığı, MERNİS Veri Tabanı	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
56	Son bir yıl içindeki ölümlerin aylara göre dağılımı	İçişleri Bakanlığı, MERNİS Veri Tabanı	Evet	Aylık ve Yıllık	Türkiye Geneli
57	Toplam Doğurganlık Hızı	DİE Genel Nüfus Sayımı, DİE 1989 TNA, Nüfus Projeksiyonları ve 2003 TNSA	-	GNS - 10 yılda bir / TNSA 5 yılda bir / DİE 1989 TNA periyodik bir çalışma değil/ Nüfus Projeksiyonları yıllık	GNS - Türkiye Geneli ve NUTS 3 / TNSA - Kent, kırsal, Seçilmiş NUTs 1 ve 5 Bölge / Projeksiyon- Türkiye Geneli
58	Toplam Yaş Bağımlılık Oranı	DİE Genel Nüfus Sayımı, DİE 1989 TNA, Nüfus Projeksiyonları ve 2003 TNSA	-	GNS - 10 yılda bir / TNSA 5 yılda bir / DİE 1989 TNA periyodik bir çalışma değil/ Nüfus Projeksiyonları yıllık	GNS - Türkiye Geneli ve NUTS 3 / TNSA - Kent, kırsal, Seçilmiş NUTs 1 ve 5 Bölge / Projeksiyon- Türkiye Geneli
59	Yaş grubu ve medeni durumuna göre nüfus büyüklüğü	DİE Genel Nüfus Sayımı	Evet	10 yılda bir	Türkiye Geneli ve NUTS 3

Nüfus ve Demografi Konulu Gösterge ve İstatistikler

	Gösterge/İstatistik Adı	Veri Kaynağı	Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılma durumu	Periyodu	Hesaplanabildiği ölçek
60	Yaş grubuna, uyuşa, dine, öğrenim durumuna, tuttuğu iş ve mesleğe göre evlenen nüfusun dağılımı	DİE Evlenme İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
61	Yaş gruplarına, nedenlerine, evlilik süresine, meslek türüne, yapılan işe, öğrenim durumuna ve çocuk sayısına göre boşanma sayısı	DİE Boşanma İstatistikleri	–	Yıllık	NUTS 3
62	Yaşa Özel Doğum Hızı	DİE Nüfus Projeksiyonları	–	Yıllık	Türkiye Geneli
63	Yaşa Özel Doğurganlık Hızı	TNSA 2003	-	5 yılda bir	TNSA - Kent, kır, Seçilmiş NUTs 1 ve 5 Bölge
64	Yaşa, cinsiyete, daimi ikametgaha, öğrenim durumuna, medeni duruma, yapılan işe, intihar nedeni ve şekline göre intihar eden nüfusun dağılımı	DİE İntihar İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3

Nüfus ve Demografi Konulu Gösterge ve İstatistikler

	Gösterge/İstatistik Adı	Veri Kaynağı	Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılma durumu	Periyodu	Hesaplanabildiği ölçek
65	Yaşlı Bağımlılık Oranı	DİE Genel Nüfus Sayımı, DİE 1989 TNA, Nüfus Projeksiyonları ve 2003 TNSA	-	GNS - 10 yılda bir / TNSA 5 yılda bir / DİE 1989 TNA periyodik bir çalışma değil/ Nüfus Projeksiyonları yıllık	GNS - Türkiye Geneli ve NUTS 3 / TNSA - Kent, kırsal, Seçilmiş NUTS 1 ve 5 Bölge / Projeksiyon- Türkiye Geneli
66	Yerleşim yeri bazında göç hızları	DİE Nüfus Sayımı	=	10 yılda bir	Türkiye Geneli ve NUTS 3
67	Yerleşim yeri, cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, işgücü durumu, ekonomik durumu ve yapılan işe göre göç eden nüfus oranı	DİE Nüfus Sayımı	Evet	10 yılda bir	Türkiye Geneli ve NUTS 3
68	Yerleşim yerlerine göre göç eden nüfusun medyan yaşı	DİE Nüfus Sayımı	Evet	10 yılda bir	Türkiye Geneli ve NUTS 3

Sıra No	Temel Toplumsal Cinsiyet Gösterge ve İstatistikleri				
	Gösterge/İstatistik Adı	Veri Kaynağı	Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılma durumu	Periyodu	Hesaplanabildiği ölçek
Eğitim konulu Gösterge ve İstatistikler					
1	Okuryazarlık Oranı	DİE Genel Nüfus Sayımı	Evet	10 yılda bir	Türkiye Geneli ve NUTS 3
2	Brüt Okullaşma Oranı (eğitim seviyelerine göre)	DİE Eğitim İstatistikleri, MEB Örgün Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
3	Net Okullaşma Oranı (eğitim seviyelerine göre)	DİE Eğitim İstatistikleri, MEB Örgün Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
4	İlköğretimdeki Cinsiyet Oranı	DİE Eğitim İstatistikleri, MEB Örgün Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
5	Ortaöğretimdeki Cinsiyet Oranı	DİE Eğitim İstatistikleri, MEB Örgün Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
6	Yükseköğretimdeki Cinsiyet Oranı	DİE Örgün Eğitim İstatistikleri, YÖK	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 1
7	İlköğretimde 5. Sınıfa Ulaşma Oranı	DİE Örgün Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
8	Eğitim Seviyelerine Göre Öğretmen Sayısı	DİE Eğitim İstatistikleri, MEB Örgün Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
9	Eğitim Seviyelerine Göre Öğrenci Sayısı	DİE Eğitim İstatistikleri, MEB Örgün Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3

Eğitim konulu Gösterge ve İstatistikler					
Sıra No	Gösterge/İstatistik Adı	Veri Kaynağı	Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılma durumu	Periyodu	Hesaplanabildiği lek
10	Eğitim Seviyelerine Göre Yeni Kayıt ğrenci Sayısı	DİE Eğitim İstatistikleri, MEB rgn Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
11	Eğitim Seviyelerine Göre Mezun Sayısı	DİE Eğitim İstatistikleri, MEB rgn Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
12	ğretmen başına düşen ğrenci sayısı (eğitim seviyelerine göre)	DİE Eğitim İstatistikleri, MEB rgn Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
13	Yurtdışında ğrenim gören ğrenci sayısı	DİE Eğitim İstatistikleri, MEB rgn Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli
14	İlköğretim okullarında sınıflara göre ğrenci sayısı	DİE Eğitim İstatistikleri, MEB rgn Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
15	İlköğretim okullarında okuyan çocukların doğum yıllarına göre sayısı	DİE Eğitim İstatistikleri, MEB rgn Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
16	şehir ilköğretim okullarında ğretim şekline göre okul derslik ve ğrenci sayısı	MEB, rgn Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
17	Yatılı ilköğretim bölge okullarının, ğrenci, ğretmen ve derslik sayısı	MEB, rgn Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3

Eğitim konulu Gösterge ve İstatistikler					
Sıra No	Gösterge/İstatistik Adı	Veri Kaynağı	Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılma durumu	Periyodu	Hesaplanabildiği lek
18	Pansiyonlu ilköğretim bölge okullarının, ğrenci, ğretmen ve derslik sayısı	MEB, rgn Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUT 3
19	Birleştirilmiş sınıflı ilköğretim okullarının, ğretmen, ğrenci sayısı	MEB, rgn Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
20	Taşımalı ilköğretim yapılan okul ve ğrenci sayısı	MEB, rgn Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
21	Okulöncesi eğitimde, okul, sınıf, ğretmen ve ğrenci sayısı	MEB, rgn Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
22	zel ğretim kurumlarında ve okullarında ğrenci ve ğretmen sayısı	MEB, rgn Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
23	zel eğitimdeki okul, ğretmen ve ğrenci sayısı	MEB, rgn Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
24	Açık ilköğretim okullarındaki ğrenci ve ğretmen sayısı	MEB, rgn Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
25	Ortaöğretimde okul, ğrenci ve ğretmen sayısı	MEB, rgn Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
26	Ortaöğretimde yeni kayıt ve mezun sayısı	MEB, rgn Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
27	İşletmelerde mesleki eğitim gören ğrenci sayısı	MEB, rgn Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3

Eğitim konulu Gösterge ve İstatistikler					
Sıra No	Gösterge/İstatistik Adı	Veri Kaynağı	Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılma durumu	Periyodu	Hesaplanabildiği lek
28	Genel ortaöğretimde doğum yıllarına göre ğrenci sayısı	MEB, rgn Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
29	Genel ortaöğretimde sınıflara göre ğrenci sayısı	MEB, rgn Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUT 3
30	İlköğretim ve ortaöğretim kurumlarında burslu ğrenci sayısı	MEB, rgn Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
31	Yükseköğretim Kredi ve Yurtlar Kurumuna Bağlı Yurtlar ve Kapasiteleri	Yükseköğretim Kredi ve Yurtlar Kurumu	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve İl bazında
32	Yükseköğretim kurumlarındaki ğretmen ve ğrenci sayıları	YK	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve il bazında
33	Yükseköğretim kurumlarında mezun ve yeni kayıtlı ğrenci sayısı	YK	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve il bazında
34	Yaygın eğitim kurumu, kursiyer ve ğretmen sayısı	DİE Eğitim İstatistikleri, MEB Yaygın Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
35	Pratik Kız Sanat Okullarına Katılan Kursiyer Sayısı	DİE Eğitim İstatistikleri, MEB Yaygın Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
36	Olgunlaşma Enstitülerine Katılan Kursiyer Sayısı	DİE Eğitim İstatistikleri, MEB Yaygın Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3

Eğitim konulu Gösterge ve İstatistikler					
Sıra No	Gösterge/İstatistik Adı	Veri Kaynağı	Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılma durumu	Periyodu	Hesaplanabildiği lek
37	Endüstri Pratik Sanat Okullarına Katılan Kursiyer Sayısı	DİE Eğitim İstatistikleri, MEB Yaygın Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
38	Yetişkinler Teknik Eğitim Merkezine Katılan Kursiyer Sayısı	DİE Eğitim İstatistikleri, MEB Yaygın Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
39	Mesleki Eğitim Merkezlerine Katılan Kursiyer Sayısı	DİE Eğitim İstatistikleri, MEB Yaygın Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
40	3308 sayılı Kanuna Göre Açılan Kurslara Katılan Kursiyer Sayısı	DİE Eğitim İstatistikleri, MEB Yaygın Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
41	Okuma-yazma Kurslarına Katılan ve Okuryazarlık Belgesi Alan Kursiyerlerin Sayısı	DİE Eğitim İstatistikleri, MEB Yaygın Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
42	Halk Eğitim Kurslarına Katılan Kursiyer Sayısı	DİE Eğitim İstatistikleri, MEB Yaygın Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
43	ıraklık Eğitim Merkezi Faaliyetlerine Katılan Kursiyer Sayısı	DİE Eğitim İstatistikleri, MEB Yaygın Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
44	Kur'an Kursuna Katılan Kursiyer Sayısı	DİE Eğitim İstatistikleri, MEB Yaygın Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
45	Özel Kurslara Katılan Kursiyerlerin sayısı	DİE Eğitim İstatistikleri, MEB Yaygın Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3

Eğitim konulu Gösterge ve İstatistikler					
Sıra No	Gösterge/İstatistik Adı	Veri Kaynağı	Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılma durumu	Periyodu	Hesaplanabildiği lek
46	zel Dersanelere Katılan ğrencilerin Sayısı	DİE Eğitim İstatistikleri, MEB Yaygın Eğitim İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli ve NUTS 3
47	18-24 yaş grubunda olup eğitim sisteminden erken ayrılanların oranı	DİE, Eğitim Harcamaları Araştırması	Evet	5 yılda bir	NUTS 1
48	Ortanca Eğitim Süresi	2003 TNSA	Evet	5 yılda bir	NUTS 1
49	Sınıf Tekrarlama Oranı	2003 TNSA	Evet	5 yılda bir	NUTS 1
50	Okul Terk Oranı	2003 TNSA	Evet	5 yılda bir	NUTS 1
51	Kadınların devam ettikleri ve tamamladıkları en yüksek eğitim seviyesine göre yüzde dağılımı	2003 TNSA	Evet	5 yılda bir	Türkiye Geneli
52	Yaşa zel Okullaşma Oranı	2003 TNSA	Evet	5 yılda bir	Türkiye Geneli
53	Eğitim seviyelerine göre toplam eğitim harcaması	DİE, Eğitim Harcamaları Araştırması	-	Yıllık	Türkiye Geneli
55	ğrenci başına düşen eğitim harcaması	DİE, Eğitim Harcamaları Araştırması	-	Yıllık	Türkiye Geneli
56	Harcama türüne göre eğitim harcama miktarı (cari, yatırım ve transfer harcamaları)	DİE, Eğitim Harcamaları Araştırması	-	Yıllık	Türkiye Geneli
57	Eğitim Harcamalarının GSMH içindeki payı	DİE, Eğitim Harcamaları Araştırması	-	Yıllık	Türkiye Geneli
58	Finansman Kaynaklarına Göre Toplam Eğitim Harcaması	DİE, Eğitim Harcamaları Araştırması	-	Yıllık	Türkiye Geneli

Sıra No	Temel Toplumsal Cinsiyet Gösterge ve İstatistikleri				
	Gösterge/İstatistik Adı	Veri Kaynağı	Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılma durumu	Periyodu	Hesaplanabildiği ölçek
Adalet Konulu Gösterge ve İstatistikler					
1	Cezaevinde Bulunan Tutuklu ve Hükümlülerin Sayısı	Adalet Bakanlığı / DİE, Adalet İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye ve NUTS 3
2	DGM tarafından verilen kararların suç türüne göre dağılımı	Adalet Bakanlığı / DİE, Adalet İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye ve NUTS 3
3	Hukuk Mahkemelerinde Karara Bağlanan Davaların Sayısı	Adalet Bakanlığı / DİE, Adalet İstatistikleri	-	Yıllık	Türkiye
4	TCK ile karara bağlanan davaların sayısı	Adalet Bakanlığı / DİE, Adalet İstatistikleri	-	Yıllık	Türkiye
5	Cezaevi türüne göre cezaevi personeli sayısı	Adalet Bakanlığı / DİE, Adalet İstatistikleri	Evet	Yıllık	Türkiye ve NUTS 3

Sıra No	Temel Toplumsal Cinsiyet Gösterge ve İstatistikleri				
	Gösterge/İstatistik Adı	Veri Kaynağı	Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılma durumu	Periyodu	Hesaplanabildiği ölçek
Seçim Konulu Gösterge ve İstatistikler					
1	Kadın Milletvekili Oranı	TBMM	Evet	4 yıllık	Türkiye
2	Belediye başkanlarının sayısı	İçişleri Bakanlığı	Evet	4 yıllık	Türkiye ve NUTS 3
3	İl genel meclis üyelerinin sayısı	İçişleri Bakanlığı	Evet	4 yıllık	Türkiye ve NUTS 3
4	Belediye Meclis Üyelerinin sayısı	İçişleri Bakanlığı	Evet	4 yıllık	Türkiye ve NUTS 3
5	Mahalle Muhtarlarının Sayısı	İçişleri Bakanlığı	Evet	4 yıllık	Türkiye ve NUTS 3
6	Oy kullanan seçmen sayısı	Yüksek Seçim Kurulu, DİE Seçim İstatistikleri	-	4 yıllık	Türkiye, NUTS 3 ve ilçe bazında
7	Geçerli Oy Sayısı	Yüksek Seçim Kurulu, DİE Seçim İstatistikleri	-	4 yıllık	Türkiye, NUTS 3 ve ilçe bazında
8	Geçerli Oyların Siyasi Partilere Göre Dağılımı	Yüksek Seçim Kurulu, DİE Seçim İstatistikleri	-	4 yıllık	Türkiye, NUTS 3 ve ilçe bazında

Sıra No	Temel Toplumsal Cinsiyet Gösterge ve İstatistikleri				
	Gösterge/İstatistik Adı	Veri Kaynağı	Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılma durumu	Periyodu	Hesaplanabildiği ölçek
Suç ve Şiddet Konulu Gösterge ve İstatistikler					
1	Aile fertlerine kötü muamele sayısı ve fail sayısı	Emniyet Genel Müdürlüğü	-	Yıllık	Türkiye
2	Asayiş Olay Sayısı ve Fail Sayısı	Emniyet Genel Müdürlüğü	-	Yıllık	Türkiye
3	Çocuk suçluluğuna ilişkin çeşitli göstergeler	Adalet Bakanlığı	-	Yıllık	Türkiye
4	Göz altı sayısı	Emniyet Genel Müdürlüğü	-	Yıllık	Türkiye ve NUTS 3
5	Kadının kocası tarafından dövülmesini haklı bulan kadınların sayısı	TNSA 2003	Evet	5 Yıllık	Türkiye, kent-kır, beş bölge ve seçilmiş NUTS 1
6	Mala karşı işlenen suçlar ve fail sayısı	Emniyet Genel Müdürlüğü	-	Yıllık	Türkiye ve NUTS 3
7	Meydana Gelen Suç Olaylarının Sayısı	Emniyet Genel Müdürlüğü	-	Yıllık	Türkiye ve NUTS 3
8	Son bir yıl içinde dövülen ve yaralana kişi sayısı	DİE Yaşam Memnuniyeti Araştırması	Evet (yayınlanmıyor)	Yıllık	Türkiye Geneli, kır-kent
9	Son bir yıl içinde hırsızlık olayı yaşayan kişilerin oranı	DİE Yaşam Memnuniyeti Araştırması	Evet (yayınlanmıyor)	Yıllık	Türkiye Geneli, kır-kent
10	Son bir yıl içinde cinsel tacize uğrayanların oranı	DİE Yaşam Memnuniyeti Araştırması	Evet (yayınlanmıyor)	Yıllık	Türkiye Geneli, kır-kent
11	Son bir yıl içinde sözle sataşma ve tehdite uğrayanların oranı	DİE Yaşam Memnuniyeti Araştırması	Evet (yayınlanmıyor)	Yıllık	Türkiye Geneli, kır-kent
11	Son bir yıl içinde kapkaç olayı yaşayan kişi oranı	DİE Yaşam Memnuniyeti Araştırması	Evet (yayınlanmıyor)	Yıllık	Türkiye Geneli, kır-kent
12	Son bir yıl içerisinde telefonla rahatsız edilme oranı	DİE Yaşam Memnuniyeti Araştırması	Evet (yayınlanmıyor)	Yıllık	Türkiye Geneli, kır-kent
13	Şahsa Karşı İşlenen Suçlar ve Fail Sayısı	Emniyet Genel Müdürlüğü	-	Yıllık	Türkiye ve NUTS 3

Sıra No	Temel Toplumsal Cinsiyet Gösterge ve İstatistikleri				
	Gösterge/İstatistik Adı	Veri Kaynağı	Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılma durumu	Periyodu	Hesaplanabildiği ölçek
Sağlık ve Yaşam Memnuniyeti Konulu Gösterge ve İstatistikler					
1	Anne Ölüm Hızı ve Oranları	DİE 1989 TNA ve HÜNEE tarafından yürütülen "Ulusal Anne Ölümleri Araştırması" (Ekim 2006)	-	Periyodik bir çalışma değildir	1989 TNA-Türkiye geneli / HÜNEE Ulusal Anne Ölümleri Araştırmasında NUTS1 ve 27 il düzeyinde tahmin verilecektir.
2	Neonatal Ölüm Hızı	2003 TNSA	-	5 Yıllık	Türkiye Geneli, kent-kır, Beş bölge ve Seçilmiş NUTS 1 Bölgeleri
3	Postneonatal Ölüm Hızı	2003 TNSA	-	5 Yıllık	Türkiye Geneli, kent-kır, Beş bölge ve Seçilmiş NUTS 1 Bölgeleri
4	Bebek Ölüm Hızı	DİE Genel Nüfus Sayımı, 2003 TNSA, DİE 1989 TNA, DİE Nüfus Projeksiyonları	Evet	GNS - 10 yılda bir / TNSA 5 yılda bir / DİE 1989 TNA periyodik bir çalışma değil/ Nüfus Projeksiyonları yıllık	GNS - Türkiye Geneli ve NUTS 3 / TNSA - Kent, kır, Seçilmiş NUTS 1 ve 5 Bölge / Projeksiyon- Türkiye Geneli
5	Beş-yaş Altı Ölüm Hızı	2003 TNSA	-	5 Yıllık	Türkiye Geneli, kent-kır, Beş bölge ve Seçilmiş NUTS 1 Bölgeleri
6	Çocuk Ölüm Hızı	2003 TNSA ve DİE Nüfus Sayımı	-	5 Yıllık	Türkiye Geneli, kent-kır, Beş bölge ve Seçilmiş NUTS 1 Bölgeleri
7	Yaşa Özel Toplam Düşük Hızı	2003 TNSA	-	5 yılda bir	TNSA - Kent, kır, Seçilmiş NUTS 1 ve 5 Bölge

Sıra No	Temel Toplumsal Cinsiyet Gösterge ve İstatistikleri				
	Gösterge/İstatistik Adı	Veri Kaynağı	Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılma durumu	Periyodu	Hesaplanabildiği ölçek
Sağlık ve Yaşam Memnuniyeti Konulu Gösterge ve İstatistikler					
8	15-19 yaşlarında anne olmuş ya da ilk çocuğuna gebe olan adölesan kadınların eğitim seviyesi,yerleşim yerine göre dağılımı	2003 TNSA	–	5 yılda bir	TNSA - Kent, kırsal, Seçilmiş NUTs 1 ve 5 Bölge
9	Gebeliği Önleyici Yöntem Kullanma Durumuna Göre Evli Kadınların Yaşa Göre Dağılımı	2003 TNSA	–	5 yılda bir	TNSA - Kent, kırsal, Seçilmiş NUTs 1 ve 5 Bölge
10	Gebeliği Önleyici Yöntem Kullanmayan Kadınların yaş ve yöntem kullanmak istememe nedenine göre dağılımı	2003 TNSA	–	5 yılda bir	TNSA - Kent, kırsal, Seçilmiş NUTs 1 ve 5 Bölge
11	Son Canlı Doğumunda Doğum Öncesi Bakım Alan Kadınların Bakım Aldığı Kişiye Göre Dağılımı	2003 TNSA	–	5 yılda bir	TNSA - Kent, kırsal, Seçilmiş NUTs 1 ve 5 Bölge
12	Genel Mutluluk Düzeyi	DİE Yaşam Memnuniyeti Anketi	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli, kırsal-kent
13	Mutluluk Kaynağı kişi ve değerler	DİE Yaşam Memnuniyeti Anketi	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli, kırsal-kent
14	Genel Memnuniyet	DİE Yaşam Memnuniyeti Anketi	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli, kırsal-kent
15	Kamu Hizmetlerinden Memnuniyet	DİE Yaşam Memnuniyeti Anketi	–	Yıllık	Türkiye Geneli, kırsal-kent
16	Belediye Hizmetlerinden Memnuniyet	DİE Yaşam Memnuniyeti Anketi	–	Yıllık	Türkiye Geneli, kırsal-kent
17	Umut Düzeyi	DİE Yaşam Memnuniyeti Anketi	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli, kırsal-kent

Sıra No	Temel Toplumsal Cinsiyet Gösterge ve İstatistikleri				
	Gösterge/İstatistik Adı	Veri Kaynağı	Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılma durumu	Periyodu	Hesaplanabildiği ölçek
Sağlık ve Yaşam Memnuniyeti Konulu Gösterge ve İstatistikler					
18	Beş yıl öncesine göre gelişmişlik değerlendirmesi	DİE Yaşam Memnuniyeti Anketi	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli, kır-kent
19	Beş yıl sonrası için gelişmişlik beklentisi	DİE Yaşam Memnuniyeti Anketi	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli, kır-kent
20	Genel Sağlık durumundan Memnuniyet	DİE Yaşam Memnuniyeti Anketi	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli, kır-kent
21	İşten memnuniyet	DİE Yaşam Memnuniyeti Anketi	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli, kır-kent
22	Evlilikten duyulan memnuniyet	DİE Yaşam Memnuniyeti Anketi	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli, kır-kent
23	Aile, Akraba, Arkadaş, İş Yeri ve Komşuluk İlişkilerinden Duyulan Memnuniyet	DİE Yaşam Memnuniyeti Anketi	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli, kır-kent
24	Asayiş Hizmetlerinden Memnuniyet	DİE Yaşam Memnuniyeti Anketi	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli, kır-kent
25	2005 yılında Hanelerin Mali durumuna, Kişisel İş Durumuna ve Ekonomik Durumuna İlişkin Beklentiler	DİE Yaşam Memnuniyeti Anketi	–	Yıllık	Türkiye Geneli, kır-kent
26	İdeal ve Sahip Olunan Çocuk Sayısı	2003 TNSA	Evet	5 yılda bir	Türkiye Geneli
27	HIV/AIDS'ten Kaçınma Yollarına Göre AIDS'i Bilenlerin Dağılımı	2003 TNSA	Evet	5 yılda bir	Türkiye Geneli
28	Doğum Sırasında Karşılaşılan Problemlere Göre Doğum Sayısı	Türkiye Özürlüler Araştırması	–	Periyodik bir çalışma değildir	Türkiye Geneli, 7 coğrafi bölge ve kır-kent
29	Doğum Şekline Göre Gerçekleşen Doğum sayısı	Türkiye Özürlüler Araştırması	–	Periyodik bir çalışma değildir	Türkiye Geneli, 7 coğrafi bölge ve kır-kent

Sıra No	Temel Toplumsal Cinsiyet Gösterge ve İstatistikleri				
	Gösterge/İstatistik Adı	Veri Kaynağı	Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılma durumu	Periyodu	Hesaplanabildiği ölçek
Sağlık ve Yaşam Memnuniyeti Konulu Gösterge ve İstatistikler					
30	Özür Türüne Göre Özürlü Sayısı	Türkiye Özürlüler Araştırması	Evet	Periyodik bir çalışma değildir	Türkiye Geneli, 7 coğrafi bölge ve kır-kent
31	Zihinsel Özürlü derecesine göre özürlülerin sayısı ve dağılımı	Türkiye Özürlüler Araştırması	–	Periyodik bir çalışma değildir	Türkiye Geneli, 7 coğrafi bölge ve kır-kent
32	İşitme kaybının derecesine göre özürlülerin sayısı ve dağılımı	Türkiye Özürlüler Araştırması	–	Periyodik bir çalışma değildir	Türkiye Geneli, 7 coğrafi bölge ve kır-kent
33	Ortopedik Özürlü Türüne Göre Özürlülerin Sayısı ve Dağılımı	Türkiye Özürlüler Araştırması	–	Periyodik bir çalışma değildir	Türkiye Geneli, 7 coğrafi bölge ve kır-kent
34	Görme Özürlü derecesine göre özürlülerin sayısı ve dağılımı	Türkiye Özürlüler Araştırması	–	Periyodik bir çalışma değildir	Türkiye Geneli, 7 coğrafi bölge ve kır-kent
35	Hamilelik sırasında kullanılan ilaçlar ve geçirilen hastalık türlerine göre özürlü sayısı	Türkiye Özürlüler Araştırması	–	Periyodik bir çalışma değildir	Türkiye Geneli, 7 coğrafi bölge ve kır-kent
36	Süreçten Hastalık Türlerine Göre Sayısı ve Dağılımı	Türkiye Özürlüler Araştırması	–	Periyodik bir çalışma değildir	Türkiye Geneli, 7 coğrafi bölge ve kır-kent

Sıra No	Temel Toplumsal Cinsiyet Gösterge ve İstatistikleri				
	Gösterge/İstatistik Adı	Veri Kaynağı	Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılma durumu	Periyodu	Hesaplanabildiği ölçek
İstihdam Konulu Gösterge ve İstatistikler					
1	Çalışmama nedenine göre işgücünde olmayan nüfus	DİE Genel Nüfus Sayımı ve DİE Hanehalkı İşgücü Araştırması	Evet	GNS-10 yılda bir/ HİA Yıllık	GNS-Türkiye ve NUTS 3 / HİA-Türkiye geneli, kentsel ve kırsal yerler ile 7 coğrafi bölge, seçilmiş 9 il merkezi (Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Samsun)
2	Altı Yaşından Küçük Çocuğu Olan Annelerin İşteyken Çocuğa Bakan Kişiyeye Göre Oransal Dağılımı	2003 TNSA	Hayır	5 yılda bir	TNSA - Kent, kır, Seçilmiş NUTs 1 ve 5 Bölge
3	Altı Yaşından Küçük Çocuğu olan ve olmayan çalışan Kadınların Oransal dağılımı	2003 TNSA	Hayır	5 yılda bir	TNSA - Kent, kır, Seçilmiş NUTs 1 ve 5 Bölge
4	Ekonomik faaliyete göre istihdam edilen nüfus	DİE Genel Nüfus Sayımı ve DİE Hanehalkı İşgücü Araştırması	Evet	GNS-10 yılda bir/ HİA Yıllık	GNS-Türkiye ve NUTS 3 / HİA-Türkiye geneli, kentsel ve kırsal yerler ile 7 coğrafi bölge, seçilmiş 9 il merkezi (Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Samsun)
5	Esas mesleğe göre çalışanların dağılımı	DİE Genel Nüfus Sayımı ve DİE Hanehalkı İşgücü Anketi	Evet	GNS-10 yılda bir ve HBA yıllık	Türkiye geneli ve kent-kır
6	Evli Kadınların Kazancının Kullanımına İlişkin Kararı Kimin Verdiğine Göre Oransal Dağılım	2003 TNSA	Hayır	5 yılda bir	TNSA - Kent, kır, Seçilmiş NUTs 1 ve 5 Bölge

Sıra No	Temel Toplumsal Cinsiyet Gösterge ve İstatistikleri				
	Gösterge/İstatistik Adı	Veri Kaynağı	Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılma durumu	Periyodu	Hesaplanabildiği ölçek
İstihdam Konulu Gösterge ve İstatistikler					
7	Greve Katılan İşçi sayıları ve Grevlere Katılım Oranı	Çalışma Sosyal Güvenlik Bakanlığı	–	Yıllık	Türkiye Geneli
8	İşe Girenlerin Dağılımı	Çalışma Sosyal Güvenlik Bakanlığı	–	Yıllık	Türkiye Geneli
9	İşgücünde olmayan nüfus	DİE Hanehalkı İşgücü Anketi	Evet	Üçer aylık dönemler	Türkiye geneli, kentsel ve kırsal yerler ile 7 coğrafi bölge, seçilmiş 9 il merkezi (Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Samsun)
10	İşgücüne katılma oranı	DİE Genel Nüfus Sayımı ve DİE Hanehalkı İşgücü Araştırması	Evet	GNS-10 yılda bir/ HİA Yıllık	GNS-Türkiye ve NUTS 3 / HİA-Türkiye geneli, kentsel ve kırsal yerler ile 7 coğrafi bölge, seçilmiş 9 il merkezi (Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Samsun)
11	İşsizlik oranı	DİE Genel Nüfus Sayımı ve DİE Hanehalkı İşgücü Araştırması	Evet	GNS-10 yılda bir/ HİA Yıllık	GNS-Türkiye ve NUTS 3 / HİA-Türkiye geneli, kentsel ve kırsal yerler ile 7 coğrafi bölge, seçilmiş 9 il merkezi (Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Samsun)
12	İşteki durumuna göre istihdam edilen nüfus	DİE Genel Nüfus Sayımı	Evet	10 yılda bir	Türkiye Geneli ve NUTS 3
13	İşten Ayrılanların Dağılımı	Çalışma Sosyal Güvenlik Bakanlığı	–	Yıllık	Türkiye Geneli
14	Kamu ve Özel İşyerlerinde İşçi ve Sendikalı Üye Sayısı	Çalışma Sosyal Güvenlik Bakanlığı	–	Yıllık	Türkiye Geneli

Sıra No	Temel Toplumsal Cinsiyet Gösterge ve İstatistikleri				
	Gösterge/İstatistik Adı	Veri Kaynağı	Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılma durumu	Periyodu	Hesaplanabildiği ölçek
İstihdam Konulu Gösterge ve İstatistikler					
15	Marjinal Çalışan Nüfus	DİE Hanehalkı İşgücü Anketi	Evet	Yıllık	Türkiye Geneli, kır-kent
16	Yapılan işe göre istihdam edilen nüfus	DİE Genel Nüfus Sayımı ve DİE Hanehalkı İşgücü Araştırması	Evet	GNS-10 yılda bir/ HİA Yıllık	GNS-Türkiye ve NUTS 3 / HİA-Türkiye geneli, kentsel ve kırsal yerler ile 7 coğrafi bölge, seçilmiş 9 il merkezi (Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Samsun)

Temel Toplumsal Cinsiyet Gösterge ve İstatistikleri					
	Gösterge/İstatistik Adı	Veri Kaynağı	Toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılma durumu	Periyodu	Hesaplanabildiği ölçek
Diğer Gösterge ve İstatistikler					
1	Gelir ve Harcama Gruplarına Göre Harcamalar	Hanehalkı Bütçe Araştırması	–	Yıllık	Türkiye Geneli ve kır-kent
2	Kardeşlerin Özürlü bireylere olan davranışları	Türkiye Özürlüler Araştırması	–	Periyodik bir çalışma değildir	Türkiye Geneli, 7 coğrafi bölge ve kır-kent
3	Özel Sağlık Sigortasına Sahip Özürlülerin Dağılımı	Türkiye Özürlüler Araştırması	–	Periyodik bir çalışma değildir	Türkiye Geneli, 7 coğrafi bölge ve kır-kent
4	Özrü ile ilgili olarak özürlü kişilerinin işyerinde yaşadığı problem türleri	Türkiye Özürlüler Araştırması	–	Periyodik bir çalışma değildir	Türkiye Geneli, 7 coğrafi bölge ve kır-kent
5	Özürlü bireylerin yararlandığı hizmet türüne göre dağılımı	Türkiye Özürlüler Araştırması	–	Periyodik bir çalışma değildir	Türkiye Geneli, 7 coğrafi bölge ve kır-kent
6	Özürlülerin Sahip Olduğu Sosyal Güvence Türüne Göre Dağılımı	Türkiye Özürlüler Araştırması	–	Periyodik bir çalışma değildir	Türkiye Geneli, 7 coğrafi bölge ve kır-kent
7	Özürlülerin, özrü ile ilgili olarak kurum/kuruluşlardan beklentileri	Türkiye Özürlüler Araştırması	–	Periyodik bir çalışma değildir	Türkiye Geneli, 7 coğrafi bölge ve kır-kent
8	Referans Ferdin Eğitim Durumuna Göre Aylık Ortalama Harcama	Hanehalkı Bütçe Araştırması	–	Yıllık	Türkiye Geneli ve kır-kent
9	Referans Ferdin Yaşına Göre Aylık Ortalama Harcama	Hanehalkı Bütçe Araştırması	–	Yıllık	Türkiye Geneli ve kır-kent

6. GENEL DEĞERLENDİRME ve ÖNERİLER

Uluslararası konferanslarda üzerinde anlaşılan hedeflere ulaşıp ulaşılmadığının izlenmesi hedeflerle ilgili konularda verilerin toplanmasını, istatistiklerin oluşturulmasını ve nihai olarak da düzenli aralıklarla ve güncel göstergelerin üretilmesini gerektirir. Toplumsal cinsiyet istatistikleri de küresel birçok konferansta hedef olarak belirlenen ve izlenmesi gereken konular arasındadır. Bu nedenle de, gelişmiş veya gelişmekte olan birçok ülkede olduğu gibi Türkiye’de de toplumsal cinsiyet istatistiklerinin toplanmasının, farklı kurumlar tarafından üretilen bilgilerin farkında olunmasının ve bunların uyumlu hale getirilmesinin ve sonuçta da üzerinde anlaşılmiş ve gerek ülkenin plan ve program ihtiyaçlarına gerekse de uluslararası konferanslarda belirlenen ve Türkiye’nin de imza attığı sözleşmelerde yer alan göstergelerin izlenmesinin önemi açıktır.

Bu çalışmada toplumsal cinsiyet göstergeleri oluşturma eylem planının ilk aşaması olarak Türkiye’deki toplumsal cinsiyet ile ilişkili belli başlı kurum ve kuruluşlar, bu kurum ve kuruluşların ürettikleri veriler ve istatistikler değerlendirilmiş, konu ile ilgili sözleşmeler gözden geçirilmiştir.

Çalışmada ortaya çıkan bazı öneriler aşağıda sıralanmaktadır:

- ✓ Sosyal ve ekonomik planlamada kullanılan verinin farklı kaynaklardan geliyor olması, verinin elde edildiği sistem içinde ve sistemler arasında “verinin tanımı” açısından tutarlılık olmasını gerektirir. Standart kavramların, tanımların ve sınıflandırmaların zaman ölçeğinde kullanıcılara hatasız olarak sunulması açısından istatistik çalışmaların merkezi koordinasyonunun sağlanması tercih edilmektedir. Farklı kurumlar arasındaki koordinasyonun maksimum olması ve karşılaştırmanın yapılabilmesi için kurum içi koordinasyon komiteleri kurulmalıdır. Aynı şekilde kurumlar arasındaki işbirliğinin yürütülmesi amacıyla kurumlar arasında koordinasyon komitelerinin kurulması da kurumlar arası iletişimi kolaylaştırır. İstatistik programları içinde ve arasındaki tutarlılığın sağlanması ulusal düzeyde çıkarılan kanun ve yönetmeliklerde de aynı kavramların, tanımların kullanılması ile sağlanmalıdır.
- ✓ Hayati kayıt sisteminin iyileştirilmesi, bölge, kent-kır ve il düzeyinde olduğu gibi toplumsal cinsiyet ayrımında güvenilir ve sürekli veri elde edilebilmesi açısından önemlidir. Bu konuda İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü’nün hayati kayıt sistemi konusundaki çalışmalarını hızlandırması.
- ✓ Sağlık Bakanlığı’nın kayıt sisteminin iyileştirilmesi ve verilerin toplumsal cinsiyet ayrımında alınması gerekmektedir. Sağlık Bakanlığı anne ve çocuk sağlığına ilişkin

verilerin yeterli düzeyde derlenememesi nedeniyle Ana Ölümü Kayıt Bildirim Formu ve Bebek Ölümleri Bilgi Formu adlı iki formu kullanmaya başlamıştır. Bakanlığın bu konuda oluşturmuş olduğu formların hepsinde cinsiyet bilgisi yer almasına rağmen Bebek Ölümleri Bilgi Formu'nda bebeklerin cinsiyeti konusunda bilgi toplanmamaktadır. Formun gözden geçirilmesi ve cinsiyet bilgisinin eklenmesi sağlanmalıdır.

- ✓ Sağlık Bakanlığı personeli bilgisi Çekirdek Kaynak Yöntemi aracılığıyla tutulmaktadır. Bakanlığa bağlı olarak çalışan personele ilişkin istatistiklerde toplumsal cinsiyet ayrımında veri derlenmemektedir. (Örneğin, uzman hekimlerin branşlara göre dağılımı). Bakanlığın personel dağılımı konusunda yeni bir düzenlemeye giderek toplumsal cinsiyetle birlikte, çalışan personelin diğer özelliklerinin de yer alacağı şekilde bir sisteme geçmesi sağlanmalıdır.
- ✓ Üretilen verilerin kullanımı konusunda veri üretiminden sorumlu olan personelin formların detaylı olarak doldurulması konusunun yanı sıra toplumsal cinsiyet konusunda da duyarlı olmasının sağlanması gerekmektedir. Bu konuda, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nün veri üreten kurum çalışmalarına yönelik "Toplumsal Cinsiyet Duyarlılık Eğitimi" verilebilir. Tüm kurumlarda yapılacak araştırmalarda soru kağıtlarının hazırlanması, araştırmanın yürütülmesi ve verilerin analiz aşamalarında görev alan personelin toplumsal cinsiyet duyarlılığı konusunda bilgili olmasının sağlanması amacıyla bu konuda çalışan personele yönelik olarak eğitim programlarının yapılması.
- ✓ Veri üreten kurumların, Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Veri Üretmesi konusunda bir komite oluşturması sağlanmalıdır.
- ✓ Cinsiyet ve aile ile ilgili politikaların geliştirilmesinde karar alıcılara önemli bir kaynak sağlayan "Zaman Kullanımı Anketi"nin DİE tarafından ilk kez 1 Ocak-31 Aralık 2006 döneminde 12 ay süreyle Türkiye genelinde uygulanacak olması önemli bir gelişmedir. Zaman Kullanımı Anketi ile kadınların işgücüne katılımındaki artış ile ev ile ilgili işlerdeki işbölümü arasındaki ilişkiyi belirlemek, hanede üretilen mal ve hizmete erkek ve kadının katkısını ölçmek mümkün olmaktadır.
- ✓ Türkiye'nin 4. Dünya Kadın Konferansın da kadınların ilerlemesinde kurumsal mekanizmalar başlığı altında verdiği taahhütlerde yer alan DİE tarafından yapılacak nüfus araştırmalarında cinsiyet ayrımında yetişkin ölümlülüğü

konusunda yeni verilerin derlenmesi de yer almaktadır. 2000 Nüfus Sayımında yetişkin ölümlülüğü ile ilgili olarak derlenen verilerin yayınlanması.

- ✓ Toplumsal cinsiyet bazında çeşitli kamu kurum ve kuruluşlar tarafından derlenen istatistik ve göstergeler raporda belirtilen başlıklar altında incelendiğinde, eğitim konusunda üretilen göstergelerin hemen hemen tamamının cinsiyet bazında mevcut olduğu görülmektedir. Milli Eğitim Bakanlığının 2002 yılında hayata geçirdiği İLSİS projesi ile eğitim verilerinin tüm eğitim-öğretim kurumlarından online olarak derlenmeye başlanması ile hızlı ve güncel bilgilere ulaşılmaktadır.
- ✓ Sağlık, Şiddet, Suç konularında pek çok verinin eksik olduğu, üretilen çoğu verinin de toplumsal cinsiyet bazında üretilmediği görülmektedir. Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından tutulmakta olan suç ve şiddet istatistikleri, olay meydana geldikçe kayıt altına alınmaktadır. Kayıt altına alınamayan, aile içinde kalan şiddet olaylarına ilişkin istatistiklerin tutulmasında ise önemli zorluklar bulunmaktadır. Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından üç yıl önce başlatılan "Türkiye Yaşam Memnuniyeti Araştırması" ile hanede yaşayan 18 ve üzeri yaştaki fertlerin son bir yıl içinde yaşadıkları, yaralanma, dövülme, taciz, hırsızlık, kapkaç v.s ile ilgili konularda veri derlenmeye başlanmıştır. Ancak belirtilen suç ve şiddet olaylarına ilişkin herhangi bir istatistik üretilmemektedir (www.die.gov.tr).
- ✓ Kadınlara karşı işlenen suçların ayrıştırılması ve konuya ilişkin eylem planları yapılabilmesi için madura ilişkin veri toplanması önemlidir. Ancak suça ilişkin istatistikler yalnızca suçu işleyene ilişkin toplanmaktadır. Bu nedenle örneğin namus cinayetlerine ilişkin ülke bazında bir veriye ulaşmak mümkün değildir.
- ✓ Çocukluk yaşları pek çok kurumun çalışmalarında cinsiyetsiz gibi değerlendirilmiş bu nedenle bu yaşlara ilişkin bilgiler ya cinsiyet ayrımında toplanmamış (Sağlık bakanlığı bebek ölümlülüğü izleme formu gibi) ya da göstergeler cinsiyet ayrımında üretilmemiştir. (Adalet Bakanlığı Çocuk Suçluluğu araştırmasında olduğu gibi). Ancak toplumsal cinsiyet eşitsizliği doğumla beraber başlamakta olup çocukluk dönemindeki yoksunluklar ileri yaşlara kadar taşınmaktadır. Konuya ilişkin tüm uluslararası sözleşme ve toplantılar kız çocuklara ilişkin bilgiler dikkat çekmektedir. Tüm kurumların topladıkları veriyi ve ürettikleri istatistikleri bu gözle değerlendirmeleri yararlı olacaktır.

Bundan sonraki aşamada mevcut raporun ilgili kurum ve kuruluş temsilcileri, akademisyenler ve politika yapıcılar ile bir dizi toplantı ile paylaşılması planlanmaktadır. Bu toplantıları takiben ilgili uzmanlar tarafından gelecek katkılar ve öneriler doğrultusunda raporun gözden geçirilmesine ve ayrıca toplumsal cinsiyete ilişkin veri üreten veya bilgi derleyen muhtemel diğer kurum ve kuruluşlarla ilgili bilgilerin de derlenmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Ayrıca, toplumsal cinsiyet göstergelerini barındıran uluslararası gösterge setlerinin, bu konuda faaliyet gösteren uluslararası kuruluşların Türkiye için derledikleri istatistiklerin de gözden geçirilmesi faydalı olacaktır.

KAYNAKLAR

Commission of the European Communities, 2005, Report from the Commission to the Council, The European Parliament, the European Economic and Social Committee and The Committee of the Regions on Equality Between Women and Men, 2005.

Commission of the European Communities, 2005, Work Programme for 2005 for the Implementation of the Framework Strategy on Gender Equality, <http://www.europa.eu.int>

Council of Europe, 1998, Gender Mainstreaming Conceptual Framework, Methodology and Presentation of Good Practices,

DİE, 1991; 1989 Türkiye Nüfus Araştırması, Yayın no: 1483, DİE Matbaası, Ankara.

DİE, 1995, İstatistiklerle Kadın: 1927-1992, DİE Matbaası, Ankara.

DİE, 2002, Hanehalkı Bütçe Araştırması Hanehalkı Tüketim Harcamaları, Yayın no: 2005-0811, DİE Matbaası, Ankara.

DİE, 2002, Hanehalkı İşgücü İstatistikleri, DİE Matbaası, Ankara.

DİE, 2005, Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocuk İstatistikleri 2004 Yılı 27 İl , Yayın no: 2005-1258, DİE Matbaası, Ankara.

DİE, 2005, Mahalli İdareler Seçimi 28.03.2004, Yayın no: 2005-0652, DİE Matbaası, Ankara.

DİE, 2003, İstatistik Göstergeler 1923-2002, Yayın no: 2003-2790, DİE Matbaası, Ankara.

DİE, 2004, Ölüm İstatistikleri İl ve İlçe Merkezlerinde 2002, Yayın no: 2004-2918, DİE Matbaası, Ankara.

DİE, 2004, İntihar İstatistikleri, Yayın no: 2004-2909, DİE Matbaası, Ankara.

DİE, 2005, Milli Eğitim İstatistikleri Yaygın Eğitim 2001/'02, Yayın no: 2005-2965, DİE Matbaası, Ankara.

DİE, 2001, 75. Yılında Devlet İstatistik Enstitüsü 1926-2001, Yayın no: 2001-2460, DİE Matbaası, Ankara.

Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü (2004), Nüfus ve Sağlık Araştırması 2003, HÜNEE, Ankara.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, 2001, "Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi", Barok Matbacılık, Ankara.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, 1998, " 1995 Yılında Pekin'de Gerçekleşen IV: Dünya Kadın Konferansını Sonuçlarının Uygulanması ve İzlenmesine İlişkin Ulusal Eylem Planı, Ankara.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, 1998, "Ulusal Eylem Planı", Ağustos 1998, Ankara.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, "Toplumsal Cinsiyet El Kitabı", Basılmamış yayın, Ankara.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Kadın 2000: 21. Yüzyıl için Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, Kalkınma ve Barış (Pekin+5), Temmuz 2000, Ankara.

Ünalın, Turgay. 2002, TÜBA, Nüfus ve Kalkınma Göstergeleri, Ulusal ve Uluslararası Uygulamalar, TÜBA Raporları No:2.

<http://nkg.die.gov.tr> "Nüfus ve Kalkınma Göstergeleri Veri Bankası" web sayfası.

EK 1

TOPLUMSAL CİNSİYET AÇISINDAN ÖNEMLİ İSTATİSTİK VE GÖSTERGELERİN TANIMLARI

A. NÜFUS

Yıl Ortası Nüfus: 1 Temmuz tarihindeki nüfustur.

Nüfus Yoğunluğu: Bir kilometrekareye düşen nüfustur.

Hanehalkı Reisi Kadın Olanların Oranı: Hanehalkı reisinin kadın olduğu hanehalklarının, toplam hanehalkları içindeki oranıdır.

Medyan Yaş: Bir nüfusu oluşturan kişilerin yaşları küçükten büyüğe sıralandığında ortada kalan kişinin yaşıdır. Buna göre nüfusun yarısı bu yaştan küçük, diğer yarısı da bu yaştan büyüktür.

Ağırlıklı Ortalama Yaş: Her yaş grubunun orta değeri ile o yaş grubundaki kişi sayısının çarpılması ve çarpımların toplanarak nüfusun toplamına bölünmesi ile elde edilen büyüklüktür.

Toplam Yaş Bağımlılık Oranı: "15-64" yaş grubundaki her 100 kişi için "0-14" ve "65 ve daha yukarı" yaş grubundaki kişi sayısıdır.

Genç Bağımlılık Oranı: "15-64" yaş grubundaki her 100 kişi için "0-14" yaş grubundaki kişi sayısıdır.

Yaşlı Bağımlılık Oranı: "15-64" yaş grubundaki her 100 kişi için "65 ve daha yukarı" yaş grubundaki kişi sayısıdır.

Net Göç Hızı: Beş yıllık sürede sınırları belirlenmiş bir yerin aldığı toplam göç ile verdiği göç miktarlarının farkıdır. Elde edilen yüzde negatif ya da pozitif işaret taşıyacaktır.

Özürlü Nüfus Oranı (yüzde): Bir topluluktaki özürlü nüfusun toplam nüfusa oranı.

B. DEMOGRAFİ

Kaba Doğum Oranı: Belli bir yılda meydana gelen toplam canlı doğumların, yıl ortası nüfusa oranının binde olarak ifadesidir.

Kaba Ölüm Oranı: Belli bir yıldaki ölümlerin, yıl ortası nüfusa oranının binde olarak ifadesidir.

Kaba İntihar Oranı: Belli bir yılda intihar ederek ölenlerin, yıl ortası nüfusa oranının binde olarak ifadesidir.

Doğuşta Beklenen Ömür (Yıl): Yeni doğmuş bir bireyin yaşamı boyunca belirli bir dönemdeki yaşa özel ölümlülük hızlarına maruz kalması durumunda yaşaması beklenen ortalama yıl sayısıdır.

Bebek Ölüm Hızı (Binde): Belirli bir dönemde veya yılda, doğumundan sonraki ilk bir yıl içinde ölen toplam bebek sayısının, aynı dönem veya yılda meydana gelen toplam canlı doğum sayısına oranıdır.

Beş Yaş Altı Ölüm Hızı (Binde): Belirli bir dönemde veya yılda, doğumundan sonraki ilk beş yıl içinde ölen toplam çocuk sayısının, aynı dönem veya yılda meydana gelen toplam canlı doğum sayısına oranıdır.

Yaşa Özel Doğum Hızı: Belirli bir yaştaki ya da yaş grubundaki kadınlardan bir yıl içinde meydana gelen doğumların, o yaştaki ya da yaş grubundaki ortalama kadın nüfusuna oranıdır.

Toplam Doğurganlık Hızı: Bir kadının doğurgan olduğu dönem boyunca (15-49) yaşları arasında doğurabileceği ortalama çocuk sayısıdır. Ayrıca, annenin yaşına göre elde edilen düzeltilmiş yaşa özel doğum hızları toplamının 5 ile çarpımı olarak da tanımlanır.

Katkılı Yenilenme Hızı: Bir kadının doğurgan olduğu dönem boyunca doğurabileceği kız çocuk sayısıdır. Toplam doğurganlık hızının (100/205) ile çarpımıdır.

Net Yenilenme Hızı: Bir nüfusta çocuk doğuran kadınların kendi çocukları ile yenilenmesini, ölümlülüğü de dikkate alarak gösteren bir ölçümdür. Bu ölçüm tam olarak bir kadının, belli bir yaşa özel doğum hızı, yaşa özel ölüm hızı ve doğuştaki cinsiyet oranına göre doğurduğu ortalama kız çocuk sayısıdır.

Çocuk Doğurmada Ortalama Yaş: Bir kadının doğurgan olduğu dönem boyunca, doğurduğu çocuklarına sahip olmadaki ortalama yaştır. Yaşa özel doğurganlık hızlarının, her yaş aralığı ortalamasıyla çarpımı ve elde edilen toplamın, yaşa özel doğum hızlarının toplamına bölünmesiyle elde edilir.

İstenen Aile Büyüklüğü: Eğer evliliğe yeniden başlayabilselerdi evlenmiş kadınların (evli, eşi ölmüş ve boşanmış) sahip olmak istediği çocuk sayısıdır.

Evlenme: Türk Medeni Kanununa göre evlenmeye ehil erkek ve kadının, yetkili kanuni merci önünde yapmış oldukları çift taraflı akittir.

Boşanma: Evlenmenin yasal olarak sona erdirilmesidir. Erkek ile kadının yeni bir evlenme yapacak şekilde hukuki bir kararla evliliklerini tamamen sona erdirmeleridir.

C. EĞİTİM

Yetişkin Okur-yazarlık Oranı: 15 yaşın üzerindeki nüfus içinde okur-yazar olanların oranıdır.

Brüt Okullaşma Oranı: İlgili öğrenim türündeki tüm öğrencilerin, ait olduğu öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan toplam nüfusa bölünmesi ile elde edilir.

Net Okullaşma Oranı: İlgili öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan öğrencilerin, ait olduğu öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan toplam nüfusa bölünmesi ile elde edilir.

A: Teorik yaş grubundaki öğrenci sayısı

B: Teorik yaş grubundaki toplam nüfus

$$\text{Net okullaşma oranı} = \frac{A}{B}$$

Öğrencilerin bitirdiği yaş baz alınarak; İlköğretimde teorik yaş 6-13, ortaöğretimde teorik yaş 14-16, yükseköğretimde teorik yaş 17-21 olarak kabul edilmiştir.

Cinsiyet oranı: Belirli bir öğretim yılında ilgili öğretim türünün kız çocuk brüt okullaşma oranının, aynı öğretim yılında ilgili öğretim türünün erkek çocuk brüt okullaşma oranına

olan görelî büyüklüğünü göstermektedir. İki farklı göstergenin (Brüt okullaşma oranlarının) birbirine oranlanmasıyla yapılan hesaplamanın, 100 ile çarpılmasıdır.

Okuryazarlıkta Cinsiyet Oranı: 15-24 yaş grubundaki kadınların okuryazarlık oranının, aynı yaş grubundaki erkeklerin okuryazarlık oranına bölünmesidir.

İlkokuldaki Cinsiyet Oranı (%): Belirli bir öğretim yılında ilkokulda kız çocuklar için brüt okullaşma oranının, aynı öğretim yılındaki, ilkokuldaki erkek çocuklar için brüt okullaşma oranına olan görelî büyüklüğünü göstermektedir.

İlköğretimdeki Cinsiyet Oranı(%): Belirli bir öğretim yılında ilköğretimde kız çocuklar için brüt okullaşma oranının, aynı öğretim yılındaki, ilköğretimdeki erkek çocuklar için brüt okullaşma oranına olan görelî büyüklüğünü göstermektedir.

Ortaöğretimdeki Cinsiyet Oranı(%): Belirli bir öğretim yılında ortaöğretimde kız çocuklar için brüt okullaşma oranının, aynı öğretim yılındaki, ortaöğretimdeki erkek çocuklar için brüt okullaşma oranına olan görelî büyüklüğünü göstermektedir.

Yükseköğretimdeki Cinsiyet Oranı(%): Belirli bir öğretim yılında yükseköğretimde kız çocuklar için brüt okullaşma oranının, aynı öğretim yılındaki, yükseköğretimdeki erkek çocuklar için brüt okullaşma oranına olan görelî büyüklüğünü göstermektedir.

İlköğretimde 5. Sınıfa Ulaşma Oranı: İlköğretime öğretim yılı başında yeni kayıt olan öğrenci sayısının, 5 yıl sonra 5. Sınıfta okuyan öğrenci sayısına bölünüp, 100 ile çarpılmasıdır.

Eğitim Sisteminden Erken Ayrılma Oranı: 18-24 yaş grubunda olup, orta ve dengi meslek eğitim seviyesinden daha düşük bir eğitim seviyesine sahip olan nüfusun 18-24 yaş grubundaki nüfusa oranıdır.

Ortalama Eğitim Görülen Yıl Sayısı: Gösterge, 15 ve daha yukarı yaştaki nüfusun eğitim için harcadıkları toplam yıl sayısının bu yaş grubundaki toplam nüfus sayısına bölünmesi ile elde edilir.

Devlet Harcamalarından Eğitim Hizmetlerine Ayrılan Pay (%): Belirli bir mali yılda, merkezi hükümetin bütçesinden eğitim için (Millî Eğitim Bakanlığı, YÖK ve üniversiteler) yapılan harcamaların oranıdır.

D. İSTİHDAM VE ÇALIŞMA HAYATI

Ekonomik Faaliyet : İstihdamda olan kişinin aynı (mal) veya nakdi (para) gelir elde etmek amacıyla işini veya mesleğini yaptığı (yürüttüğü) kurum, kuruluş, ev, vb. Yerlerin faaliyet türüdür. Ekonomik faaliyet kolları genel nüfus sayımında beş sektör altında toplanmıştır: Tarım, Sanayi, İnşaat, Hizmet ve iyi tanımlanamamış faaliyetler.

İstihdam oranı: İstihdamın kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus içindeki oranıdır.

Görülebilir eksik istihdam: Referans döneminde ekonomik nedenlerle 40 saatten daha az süre çalışmış mevcut işinde ya da ikinci bir işte daha fazla süre çalışmaya müsait kişiler olarak tanımlanmıştır. Görülebilir eksik istihdam dışında kalanlardan mevcut işten elde ettiği gelirin azlığı ya da kendi mesleğinde istihdam edilmediği gibi nedenlerle mevcut işini değiştirmek istediği ya da ikinci bir iş aradığını bildiren kişilerdir.

İşgücü: İstihdam edilenler ve işsizlerin oluşturduğu grubu kapsar.

İşgücüne Katılma Oranı: İşgücünün 15 ve daha yukarı yaş nüfus içindeki oranıdır.

İşsizlik Oranı: Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan kişilerden iş aramak için son üç ay içerisinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 15 gün içinde işbaşı yapabilecek durumda olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki kişiler işsiz nüfus olarak tanımlanmaktadır. İşsizlik oranı da işsiz nüfusun işgücü içindeki oranı olarak tanımlanır.

İşteki durum: İstihdamda olan işteki durumu dört grup altında sınıflandırılmıştır: i. Ücretli, maaşlı veya yevmiyeli, ii. İşveren, iii. Kendi hesabına, iv. Ücretsiz aile işçisi.

Marjinal Çalışanlar : Araştırmanın yapıldığı referans döneminde bir-iktisadi faaliyette bulunmuş olmalarına rağmen, "Son hafta içinde para ya da mal karşılığı herhangi bir işte çalıştınız mı?" sorusunda "hayır" cevabı veren, ancak "Son hafta içinde ücretli ya da ücretsiz olarak bir saat bile olsa bir iş yaptınız mı?" sorusunda "evet" diyen kişilerdir.

Tarım Dışı Faaliyetlerde Ücretli Olarak Çalışan Kadınların Oranı (%): Tarım dışındaki sanayi ve hizmet sektörlerinde ücret karşılığı çalışanlar arasında kadınların oranıdır.

Yapılan iş: İstihdamda olan kişinin aynı (mal) veya nakdi (para) gelir elde etmek amacıyla almış olduğu görev ve sorumluluklardır.

E. SEÇİM İSTATİSTİKLERİ

Kadın Milletvekili Oranı: TBMM'de bulunan kadın milletvekili sayısının toplam milletvekili sayısına oranı olarak tanımlanır.

EK 2

İSTATİSTİKİ BÖLGE TANIMI

Bölgesel istatistiklerin toplanması, geliştirilmesi, bölgelerin sosyo-ekonomik analizlerinin yapılması, bölgesel politikaların çerçevesinin belirlenmesi ve Avrupa Birliği Bölgesel İstatistik Sistemine uygun karşılaştırılabilir istatistiki veri tabanı oluşturulması amacıyla ülke genelinde "İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması" (NUTS) tanımlanmıştır. İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırmasında iller "Düzey 3" (NUTS 3) olarak tanımlanmış; ekonomik, sosyal ve coğrafi yönden benzerlik gösteren komşu iller ise bölgesel kalkınma planları ve nüfus büyüklükleri de dikkate alınarak "Düzey 1" (NUTS 1)ve "Düzey 2" (NUTS 2) olarak gruplandırılmak suretiyle hiyerarşik İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması yapılmıştır.

Düzey 1 İstatistiki Bölge Birimleri; "Düzey 2" İstatistiki Bölge Birimlerinin gruplandırılması sonucu tanımlanmış olup 12 adettir.

Düzey 2 İstatistiki Bölge Birimleri; Düzey 3 kapsamındaki komşu illerin gruplandırılması sonucu tanımlanmış olup 26 adettir.

Düzey 3 kapsamındaki İstatistiki Bölge Birimleri; il düzeyinde olup 81 adettir. Her bir il İstatistiki Bölge Birimini tanımlamaktadır.